

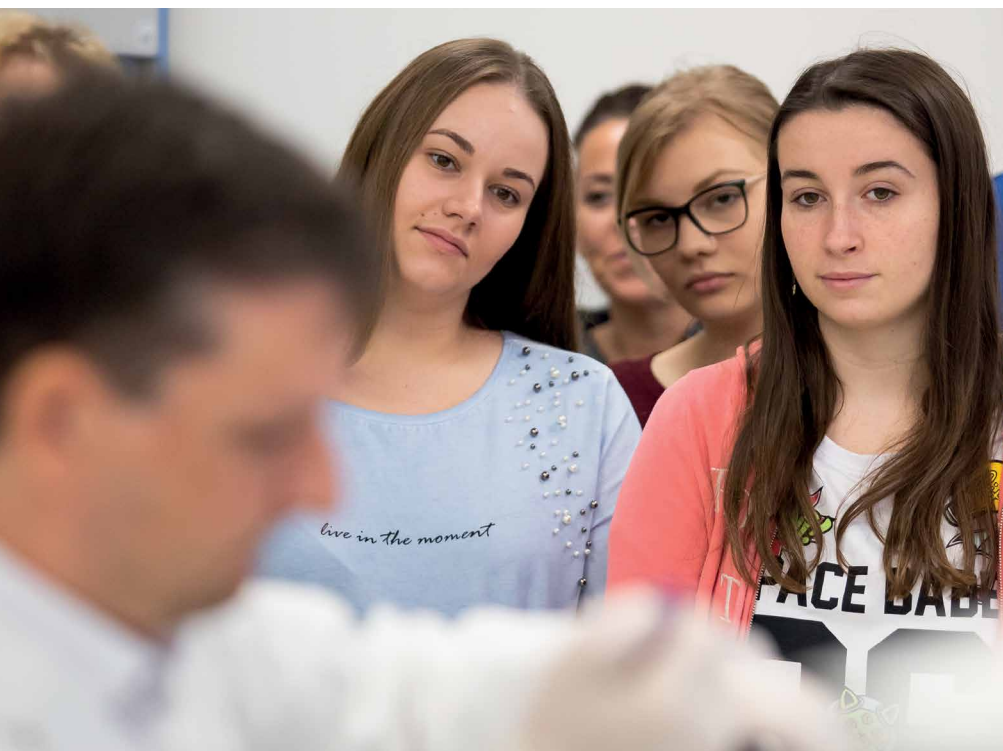

SLOVO, ČO
UM AJ SRDCE
VAŠE POSILNÍ...

Konštantín
Filozof: Proglas

NÁŠ ČAS

Univerzita sa zapojila do Týždňa vedy a techniky

**Prednášky, workshopy
aj diskusie – to všetko
priniesol tohtoročný
Týždeň vedy a techniky.**

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre sa tak ako každý rok aj teraz zapojila do Týždňa vedy a techniky na Slovensku, ktorý organizuje ministerstvo školstva SR spolu s Centrom vedecko-technických informácií SR a Národným centrom pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti. Zaujímavé akcie po celý týždeň 5. – 11. novembra pripravilo všetkých päť fakúlt univerzity, spolu to bolo až 56 podujatí – prednášok, workshopov, besied, prezentácií a praktických ukážok. Pedagógovia, vedeckí pracovníci aj študenti univerzity takto svojim kolegom i verejnosti predstavili svoju prácu a výsledky výskumov. Podujatie sa stretlo s pozitívnou odozvou, o čom svedčí veľký počet účastníkov jednotlivých akcií.

Prinášame vám prehľad aktivít, ktoré na našej univerzite pomohli zlepšiť vnímanie vedy a techniky v povedomí celej spoločnosti, popularizovať ich a vzbudiť záujem mladých ľudí o štúdium. Podrobnejšie informácie nájdete na ďalších stránkach nášho časopisu.

-red-, foto: LB

Rektor UKF Libor Vozár si prevzal Cenu NSK

Tri osobnosti nášho regiónu 15. novembra dostali Ceny Nitrianskeho samosprávneho kraja (NSK) za rok 2017. O tom, komu ich udelia, rozhodli krajskí poslanci na základe návrhu výberovej komisie, ktorá osobnosti vybrala zo šiestich predložených návrhov. Z rúk župana doc. Ing. Milana Belicu, PhD., si najvyššie ocenenia NSK prevzali rektor Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre a ďalší dvaja. [pokračovanie na strane 2. →](#)

15 rokov Fakulty stredoeurópskych štúdií

Deviateho novembra 2018 oslávila Fakulta stredoeurópskych štúdií Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre 15. výročie svojho založenia. Toto významné jubileum si fakulta pripomenula slávnostným zasadnutím akademickej obce spolu s osobnosťami, ktoré stáli pri jej zrode a budovali ju v prvých rokoch existencie, ale aj so všetkými, ktorí významne prispeli k jej rozvoju. [pokračovanie na strane 4. →](#)

Vyhrajte knižnú novinku nášho absolventa

Predstavujeme vám jedného z úspešných absolventov UKF – spisovateľa Mariána Kluvanca. Do svojich hororových príbehov komponuje prostredie Nitry a našej univerzity. Nedávno mu vyšla novinka DOM490. Jeden z čitateľov Nášho času má šancu ju vyhrať, keď nám do redakcie do 11. januára doručí správnu odpoveď na otázku, aký odbor autor na UKF študoval. [pokračovanie na strane 8. →](#)

Rektor UKF Libor Vozár si prevzal Cenu NSK

ším spolupracovníkom a kolegom, ktorým tiež ďakujeme. Osobne chcem poďakovať aj svojej manželke a rodine za zázemie a podporu, lebo ako sa hovorí, za každým úspešným mužom je milujúca manželka,“ povedal v príhovore prof. Libor Vozár.

Podľa rektora je pozícia Univerzity Konštantína Filozofa za tých pomaly už 60 rokov silná najmä v tom, že pre tento región, ale i Slovensko, vychovala veľké množstvo absolventov. Uplatňujú sa na základných, stredných a vysokých školách, ale aj v rôznych odvetviach naprieč celým hospodárstvom, v štátnej správe, samospráve, sú známymi osobnosťami v oblasti kultúry, médií či športu. „Z činnosti našej univerzity majú ľudia priamy benefit, škola im dáva základ v podobe vedomostí a zručností, ktoré uplatnia vo svojom živote. Mnohí úspešne pôsobia aj v zahraničí,“ skonštatoval ocenený rektor Libor Vozár.

„Nemám pocit, že som ako človek nejaký výnimočný. Myslím si, že som v živote robil a robím to, čo som si vybral. To, že to niekto ocenil, ma ale, samozrejme, veľmi teší.“

Rodák z Bratislavy nerozlučne spojený s Nitrou

Laudácia na rektora UKF Libora Vozára predniesla doc. PhDr. Lubica Libová, PhD. Libor Vozár sa narodil v Bratislave 13. júla 1961. V mladosti inklinoval k elektrotechnike, od konštrukcie jednoduchej kryštálky, ktorá umožňovala príjem najsilnejšej lokálnej rozhlasovej stanice, sa postupne prepracoval k opravám a konštrukcii zložitejších elektronických zariadení. Na radu svojich rodičov sa rozhodol pre štúdium fyziky na Matematicko-fyzikálnej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Po jeho ukončení v roku 1984 si založil rodinu a svoj osobný a profesionálny život nerozlučne spojil s v Nitrou. Nastúpil na Katedru fyziky a technickej výchovy vtedajšej Pedagogickej fakulty v Nitre a ako mladý asistent a neskôr odborný asistent sa začal spolupodieľať na príprave budúcich učiteľov fyziky. V tom čase sa nástupom osobných počítačov začala v prostredí školstva rozvíjať elektronizácia a informatizácia vzdelávania. Vtedajší doktor Libor Vozár ako mladý začínajúci učiteľ nezostal bokom, pričom vzdelávaniu a príprave fyzikov a učiteľov fyziky ostal verný dodnes. Silne inklinoval k vedeckej

dokončenie zo strany 1. →

štantína Filozofa v Nitre prof. RNDr. Libor Vozár, CSc., a úspešný vinohradník a vinár Ing. Miroslav Petrech. Cenu NSK in memoriam udelili aj právnikovi, nitrianskemu patriotovi, známemu športovcovi a zakladateľovi Nitrianskej galérie JUDr. Štefanovi Valentovi, predsedu NSK ju odovzdal jeho dcéra Magdaléne Ťapušíkovej. Známý literát a kňaz vo farnosti Rybník PhDr. PaedDr. Štefan Kováč Adamov si prevzal Pamätnú plaketu s ďakovným listom predsedu NSK. Župan Milan Belica všetkým pogrataloval a poďakoval im za svedomitú prácu, v ktorej môžu byť nám všetkým príkladom.

Cena za mimoriadne zásluhy o rozvoj vysokého školstva

Rektor UKF prof. Libor Vozár je dlhoročný vedecko-pedagogický pracovník, člen poradných orgánov vlády a viacerých

medzinárodných spoločností. Vo svojej výskumnej činnosti sa zaoberá termofyzikou, pôsobí na Katedre fyziky FPV UKF. Je ženatý, s manželkou doc. Vlastou Vozárovou, ktorá je prodekanou Technickej fakulty Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, vychovali dve deti. Dnes im radosť robia dve vnučky Natálka a Miška. Libor Vozár Zlatú pamätnú plaketu NSK s pamätnou listinou získal za mimoriadne zásluhy o rozvoj vysokého školstva v rámci Nitrianskeho kraja a jeho propagáciu doma i v zahraničí. V mene svojom i v mene ostatných ocenených sa prítomným príhovorem práve rektor UKF. „Úprimne poviem, ocenenie si veľmi vážime, ďakujeme zaň, ale prijímame ho možno trochu s rozpakmi, či máme až také vysoké zásluhy, že si ho zaslúžime. Osobne svoj pracovný život – a myslím si, že asi hovorím aj za ostatných ocenených – vnímam ako šťastie v živote. Svoju prácu sme robili a robíme s radosťou a za to, že sa dostavili dobré výsledky, vďačíme aj na-

činnosti a pomerne rýchlo zapadol do výskumného tímu materiálového výskumu, ktorý pôsobil pod vedením vtedajšieho vedúceho katedry prof. Daniela Kluvanca. Vzormi mu boli bezprostrední kolegovia doc. Igor Štubňa, prof. Vladimír Majerník a doc. Jozef Gembarovič. Tu využil svoje vedomosti a zručnosti v oblasti elektrotechniky a programovania a aj s jeho pomocou sa vo výskumnom laboratóriu katedry fyziky podarilo zachytiť trend nástupu výpočtovej techniky vo výskume. Kvalita výskumného tímu a materiálové možnosti boli základom úspešnosti výskumnej skupiny, ktorej sa na medzinárodnej scéne podarilo presadiť hneď po uvoľnení spoločenských pomerov a v roku 1990 na medzinárodnej konferencii vo Viedni prezentovať originálne výsledky vlastnej vedeckej práce. Nasledovali výskumné a študijné pobyty vo Výskumnom centre v Seibersdorfe v Rakúsku, na univerzitách v Solúne v Grécku a škótskom Edinburgu. Výsledky výskumu, ako aj vedecká škola, ktorú v Nitre založil, sa stali podkladom jeho úspešného habilitačného aj inauguračného konania na Fakulte elektrotechniky a informatiky Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Vo výskumnom tíme vyrástli mimoriadne kvalitní a medzinárodne akceptovaní vedci, ako napríklad doc. Anton Trník a prof. Igor Medved pôsobiaci na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre a Slovenskej technickej univerzite v Bratislave. Jeho aktivity v prospech rozvoja vedy ocenilo v roku 2007 aj predsedníctvo SAV udelením jedného z najvyšších vyznamenaní SAV – Medaily SAV za podporu vedy, ktorú mu v mene Vedeckej rady SAV odovzdal vtedajší predseda SAV prof. Štefan Luby.

Po štvorročnej prestávke opäť rektorom

Ostatných 20 rokov sa Libor Vozár venuje aj riadiacej činnosti. Začínal v akademickej samospráve ako predseda Akademického senátu univerzity, neskôr vykonával funkciu prorektora pre rozvoj univerzity, dekana Fakulty prírodných vied a rektora Univerzity Konštantína Filozofa. S nadšením sa spolupodieľal na budovaní nitrianskej akademickej metropolitnej siete, v rámci ktorej boli opticky postupne zosieťované všetky akademické inštitúcie sídliace v Nitre. Na vlastnej univerzite sa zasadil o uplatnenie informačných systémov do riadenia a správy univerzity. Viditeľným prínosom bolo vybudovanie univerzitnej knižnice a univerzitného pastoračného centra v univerzitnom areáli pod Zoborom. V súlade s krédom „riadiť univerzitu alebo fakultu znamená manažovať jej pozitívne zmeny“ sa v rámci

svojich kompetencií zaslúžil o udržateľný rozvoj akademických činností, t. j. posilňovanie kvality a účelnosti vysokoškolského vzdelávania a rast kvality a počtu najkvalitnejších vedeckých výstupov. Univerzita Konštantína Filozofa ocenila schopnosti prof. Libora Vozára a v tomto roku si ho po štvorročnej prestávke opäť zvolila do svojho čela na riadne štvorročné funkčné obdobie.

Prof. Libor Vozár patrí k výrazným osobnostiam, ktoré svojou dlhoročnou prácou prispeli k rozvoju regiónu a šíreniu jeho dobrého mena doma aj v zahraničí. Pod jeho vedením má Univerzita Konštan-

tína Filozofa ambíciu byť vyhľadávaným strategickým partnerom pre potreby rastu hospodárstva, rozvoja spoločenského a kultúrneho života Nitrianskeho kraja aj širšieho regiónu. S jeho podporou univerzita partnersky spolupracuje s Nitrianskym krajom pri riešení úloh a problémov aplikačnej praxe, napr. pri tvorbe strategických dokumentov rozvoja, pri expertíznej činnosti a tvorbe prezentačných publikácií o kraji a regióne.

Ing. Jana Černáková, R – Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: autorka

SLOVO MÁ REKTOR

Vážené kolegyně, kolegovia, milí študenti,

využívam možnosť prihovoriť sa vám prostredníctvom nášho univerzitného časopisu. Blíži sa koniec kalendárneho roka a tento termín je aj príležitosťou krátkeho bilancovania prvého polroka činnosti súčasného vedenia univerzity.

Prvou líniou úsilia o pozitívne zmeny je posilnenie otvorenosti univerzity a oblasť medzinárodných vzťahov. Vedenie univerzity zintenzívnilo záujem o spoluprácu so zastupiteľskými úradmi, čo bolo prijaté pozitívne zo strany veľvyslancov a konzulov, ktorí poctili univerzitu svojimi návštevami. Pozornosť sme upriamili na východ – na Ukrajinu, ktorá v sebe skrýva nielen veľký potenciál uchádzačov o štúdium, ale aj možnosti budúcej akademickej spolupráce vo výskume a vzdelávaní. Účasti na veľtrhoch vzdelávania, návštevy univerzít a účasť na podujatiach sú dlhodobé investície, ktorých návratnosť vyhodnotí budúcnosť.

S otvorenosťou univerzity súvisí aj medzinárodná akceptácia výskumných tímov a ich identifikácia. Vieme, že indikátorom kvality univerzity, a teda našou najlepšou reklamou, je publikačná činnosť, ktorá nájde svojich čitateľov aj v zahraničí. Trendom sú publikácie v „indexovaných“ vedeckých časopisoch. Ich autori sú ocenení aj finančne tak ako po iné roky.

Apropo, viete, že za uplynulých sedem rokov vzrástol počet takýchto článkov na UKF z 94 na 372? A viete, že v roku 2011 bolo finančne ocenených 93 zamestnancov a 7 denných doktorandov, a že v roku 2018 je ocenených 223 zamestnancov a 48 (!) denných dok-

torandov? Z fondu rektora sú v tomto roku ocenení aj autori 127 indexovaných zborníkových publikácií. Síce v menšej miere, ale zámer vedenia univerzity je jasný – presvedčiť vás, kolegyně, kolegovia, priatelia, že odborná (ne)akceptácia katedrových zborníkov ich predurčuje iba na prvotiny začínajúcich autorov, alebo ako potvrdenie účasti na podujatiach.

Druhou prioritou sú študenti. Zatiaľ hlbšie neriešime opatrenia a zmeny vo vzdelávaní, lebo sa najprv musí vyjasniť, čo sa skrýva za novou vysokoškolskou legislatívou. Tešia nás aktivity Študentského parlamentu UKF, ktoré sme spoločne prežívali na jesenných študentských podujatiach. Investujeme do skvalitnenia študentských domovov, vládou pridelené finančné prostriedky minieme tak, ako sme sa zaviazali. Pracujeme na nových projektoch, výsledky ešte nie sú viditeľné.

Tretou oblasťou je univerzitné public relation. Inovované webové sídlo univerzity, nový elektronický univerzitný spravodajca „UKF novinky“, ale aj inovovaný univerzitný časopis, ktorý držíte v rukách, si, verím, získajú väčšiu priazeň a sledovanosť. Sú to iba prvé kroky – musíme si vysúkať rukávy a spoločne sa začať lepšie predávať ako doteraz. Je čo...

A čo máme najbližšie pred sebou? No predsa Vianoce, Silvester a Nový rok. Myslím, že všetci, zamestnanci i študenti, si zaslúžia dni voľna v kruhu svojich najbližších. Dovoľte mi preto zaželať vám všetkým príjemné prežitie vianočných sviatkov, veľa šťastia a úspechov v novom roku a dovidenia v januári 2019.

Libor Vozár,
rektor

15 rokov Fakulty stredoeurópskych štúdií

nielen v rámci našej univerzity, ale aj celého slovenského priestoru vysokoškolského vzdelávania. Rád by som vyzdvihol skutočnosť, že fakulta je dobre medzinárodne akceptovaná, o čom svedčia čulé medzinárodné vzťahy," uzavrel rektor L. Vozár.

Nachádzajú rovnováhu medzi jazykmi a kultúrami

To, že pätnásť rokov síce nie je veľa v živote jednej inštitúcie, a napriek tomu sa za toto obdobie udialo na fakulte pomerne dosť, potvrdila aj dekanka Fakulty stredoeurópskych štúdií Žofia Bárcziiová: „Bolo náročné prispôbovať sa neustálym zmenám v spoločnosti a vo vysokoškolskom vzdelávaní, čo v nás niekedy vyvolalo pochybnosti o tom, či sa dá niečo dlhodobo v našom rezorte plánovať, a neraz sme museli prehodnocovať to, čo sme dovtedy považovali za samozrejmé.“ Uplynulé obdobie však podľa nej prinieslo aj veľa pozitívnych zmien. Fakultný kolektív sa naučil viac si vážiť osobné úspechy, ktoré na konci dňa prispievajú k tomu spoločnému, ale aj vážiť si špecifické vedomosti z rozličných vedných oblastí. „Najťažšou a zároveň najinšpiratívnejšou výzvou pre nás bolo to, a naďalej aj zostáva, nájsť rovnováhu medzi rôznymi jazykmi, kultúrami a odlišnými vednými oblasťami,“ skonštatovala dekanka Bárcziiová. „Je ľahké vidieť spoločnú budúcnosť tam, kde každého vedú rovnaké ciele. Je však oveľa ťažšie profitovať z rôznorodosti záujmov a cieľov. Myslím si, že práve to je základom nášho úspechu.“

Ocenenia pre osobnosti a inštitúcie späté s fakultou

Pri slávnostnej príležitosti pätnásteho výročia založenia Fakulty stredoeurópskych štúdií udelila dekanka fakulty Ž. Bárcziiová ďakovné listy osobnostiam a inštitúciám, ktoré sa zaslúžili o zrod a rozvoj Fakulty stredoeurópskych štúdií: dekanom emeritus prof. Bélovi Lászlóovi a dr. Attilovi Komzsíkovi (za záslužnú činnosť pri založení a budovaní Fakulty stredoeurópskych štúdií UKF), dr. Zoltánovi Lőrinczim z Kabinetu štátneho tajomníka pre rozvoj školstva Ministerstva ľudských zdrojov Maďarska a Lászlóvi Bukovszkému, splnomocnencovi vlády Slovenskej republiky pre národnostné menšiny (za nezištnú materiálnu pomoc a morálnu podporu). Ďalej dekanka udelila ďakovný list za dlhoročnú úspešnú spoluprácu vo vedeckovýskumnej a pedagogickej činnosti Fakulte prírodných vied, Fakulte sociálnych vied a zdravotníctva, Filozofickej fakulte a Pedagogickej fakulte Univerzity

pokračovanie zo strany 1. →

pokas pätnásťročnej histórie. Súčasťou zasadnutia bola aj slávnostná imatrikulácia študentov 1. ročníka bakalárskeho štúdia Fakulty stredoeurópskych štúdií – študentov, ktorí vstupujú do pätnásteho roku života fakulty. Prevzatím imatrikulačného listu sa tak z prijatých a zapísaných adeptov štúdia stali riadni študenti denného bakalárskeho štúdia Fakulty stredoeurópskych štúdií UKF.

Historicky najmladšia

Fakulta stredoeurópskych štúdií je historicky najmladšou fakultou Univerzity Konštantína Filozofa. Fakulta v súčasnosti pripravuje vysoko erudovaných pedagógov pre školy s vyučovacím jazykom maďarským, ale aj jazykovo všestranne pripravených odborníkov, ktorí sú podľa slov

rektora UKF prof. Libora Vozára schopní uplatniť sa v rôznych oblastiach kultúry, verejnej správy, cestovného ruchu a tretieho sektora: „V súčasnosti popri učiteľskej príprave zabezpečuje fakulta vedecké odborné študijné programy na prípravu kultúrno-osvetových pracovníkov, ktorí veľmi dobre poznajú kultúry a jazyky v stredoeurópskom priestore, maďarsko-slovenských bilingválnych mediátorov a odborníkov v oblasti cestovného ruchu, ktorí ovládajú viacero regionálnych aj svetových jazykov, ako aj prekladateľov a tlmočníkov.“ Ako ďalej povedal, za uplynulých pätnásť rokov života sa na Fakulte stredoeurópskych štúdií postupne zlepšovala kvalifikačná štruktúra, infraštruktúra a zvyšoval sa vedecký potenciál, čo sa následne premietalo aj do výkonových ukazovateľov fakulty.

„Som presvedčený, že Fakulta stredoeurópskych štúdií má svoje pevné miesto

Konštantína Filozofa v Nitre a za mimoriadnu osobnú angažovanosť pri budovaní a udržiavaní medziinštitucionálnej spolupráce prof. Andrásovi Jávorovi, poradcovi rektora Univerzity v Debrecíne, a dr. habil. Ildikó Lőrincz, docentke Univerzity Istvána Széchenyiho v Győri.

Strieborná pamätná medaila pre dekanku FSS

Fakulta stredoeurópskych štúdií ako jediná na Slovensku ponúka študentom štúdium v študijnom programe maďarský jazyk v bilingválnej administratívnej komunikácii. „Rozšírenie základne úradníkov ovládajúcich administratívnu terminológiu v maďarskom jazyku nepochybne pomôže pozdvihnúť jazykovú úroveň úradného styku a jazykového komfortu v menšinovom prostredí, a taktiež môže prispieť k odstráneniu aplikačných ťažkostí jazykových práv,“ zhodnotil pri príležitosti 15. výročia založenia fakulty splnomocnenec vlády SR pre národnostné menšiny László Bukovszky, ktorého úrad je strategickým partnerom fakulty. Pri tejto príležitosti udelil dekanke Žofii Bárcziovej striebornú pamätnú medailu Slovenskej republiky ako znak uznania vysoko odbornej práce.

Sviatočnú atmosféru slávnosti umocnili tóny spevu v podaní Speváckeho zboru Fakulty stredoeurópskych štúdií pod taktovkou dr. Moniky Józsa.

pokračovanie na strane 6. →

PREZRADILI O SEBE

Prof. RNDr. Mária Bauerová, PhD.,

prorektorka pre vedeckovýskumnú činnosť, štatutárna zástupkyňa rektora UKF, profesorka na Katedre botaniky a genetiky FPV UKF v Nitre

Mali ste ako dieťa svoje vysnívané povolanie?

Ako malá som túžila byť lekárkou, liečiť ľudí a pomáhať. Neskôr ma zaujímali odpovede na otázky, čo je život, ako fungujú procesy v bunke, aká je hranica medzi živým a neživým.

Čo ste vyštudovali?

Bohužiaľ sa mi nepodarilo dostať sa na štúdium medicíny, ale poznávať mechanizmy procesov v živých organizmoch mi umožnilo štúdium biochémie na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave. K tomuto odboru ma inšpiroval môj otec – tiež biochemik. V 80-tych rokoch Katedra biochémie na UK bola priekopnícka v oblasti nových molekulárno-biologických metód, čo ma ako študentku veľmi zaujalo a poznačilo aj moju vedeckú kariéru po ukončení štúdia.

Odkedy pôsobíte na UKF, akými funkciami a pozíciami ste prešli?

Na UKF pôsobím od roku 1996 na Katedre botaniky a genetiky FPV v odbore biológia. Bola som prodekanou fakulty aj prorektorkou univerzity – vždy v riadení rezortu, ktorý mi je najbližší, teda vedeckovýskumnej činnosti. A, samozrejme, k tomu patrila aj proces akreditácií. Pôsobeniu na UKF však predchádzala 10-ročná vedecká činnosť na Výskumnom ústave živočíšnej výroby v Nitre, ktorá ma veľmi bavila. Úplnou zhodou okolností som sa raz ocitla v laboratóriu so študentmi, neskôr v prednáškovej miestnosti, a vtedy moja práca nadobudla iný, nový rozmer, ktorý mi v laboratóriu chýbal.

Čím vás pôsobenie a práca na UKF baví, naplňa?

Baví ma práca s ľuďmi – najmä so študentmi, i keď, popravde, musím priznať, že viac času trávim pri riešení problémov a úloh spojených s funkciami prorektorky. Snažím sa vo svojom pracovnom okolí vytvárať atmosféru s dobrou energiou, považujem to za nevyhnutný predpoklad k dosiahnutiu čo najlepšieho výkonu.

Mária Bauerová s vnučkou Sofinkou

Ako trávite voľný čas?

K životu potrebujem aktívny pohyb. Športovala som už od základnej školy – najprv v atletickej triede, neskôr atletiku nahradil aerobik, port de bras a pred niekoľkými rokmi mi učarovala joga, ktorá mi k fyzickému pohybu pridala i duchovnú dimenziu. Mám rada prírodu, grilovačku na záhrade s rodinou – manželom, rodičmi, deťmi a milovanými vnučkami. Orava je môj obľúbený kraj – v zime i v lete. Považujem sa skôr za vidieckeho ako za mestského človeka.

Čo považujete za svoje silné stránky, čo by ste na sebe zmenili?

Ťažko sa formulujú silné stránky, asi by som nebola celkom objektívna. A čo by som rada na sebe zmenila? Možno menej senzitivity a viac asertivity by mi prospelo.

Vaša obľúbená osobnosť, ktorá vás v živote inšpiruje...

Najviac ma v živote ovplyvnili a aj inšpirovali moji najbližší – rodičia a manžel. A tiež dvaja najbližší kolegovia, ktorých mená neprežiadim.

Máte svoje životné motto? Aké uznávate hodnoty, ktorými sa v živote či v práci riadite?

„Konaj dobro a dobro sa ti vráti“ (Budha). Je potrebné byť proaktívny – aj v práci, aj v rodine. Nič sa samo nezaříadi, nevykoná a nevyrieši.

Váš životný cieľ, sen?

Mojím životným snom je mať okolo seba rodinu a priateľov – a všetkých zdravých a šťastných.

pokračovanie zo strany 5. →

Kedy a ako vznikla Fakulta stredoeurópskych štúdií?

Založená bola na jeseň v roku 2003 v nadväznosti na takmer 45-ročné tradície vzdelávania maďarských pedagógov na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre a jej predchodcoch. Vznik fakulty bol výsledkom snahy zjednotiť prípravu maďarských pedagógov na univerzite, ale jej štruktúru determinovala aj potreba vyhovieť neustále a rýchlo sa meniacemu spoločenskému prostrediu. Úlohou fakulty je nielen príprava budúcich pedagógov, ale aj odborníkov, ktorí zvládajú komunikáciu v niekoľkých jazykoch a ktorí sú schopní uplatniť sa v rôznych oblastiach kultúry, verejnej správy a cestovného ruchu. V súlade s uvedenými cieľmi sa na fakulte z roka na rok rozširuje ponuka študijných programov. Vďaka významným domácim a zahraničným odborníkom, ktorí na fakulte vyučujú, jej absolventi získavajú dip-

lom uznávaný doma i v zahraničí. Paralelne s edukačnou činnosťou je významnou oblasťou na fakulte aj vedeckovýskumná práca, v rámci ktorej sa riešia spoločné vedeckovýskumné projekty s domácimi a zahraničnými univerzitami, výskumnými ústavmi, štátnymi a mimovládnyimi organizáciami. V minulých rokoch prešla fakulta významným rozvojom v oblasti technickej infraštruktúry. V decembri 2011 bola slávnostne odovzdaná zrekonštruovaná a priestorovo rozšírená budova fakulty. Svojím materiálo-technickým zabezpečením predstavuje dôstojný priestor na realizáciu výchovno-vzdelávacej i vedeckovýskumnej činnosti. Vďaka moderne zariadeným priestorom majú pedagógovia možnosť využiť najmodernejšie didaktické prostriedky a študenti zasa nadobudnúť vzdelanie zodpovedajúce súčasnej dobe.

Poznáte akademické insígnie FSŠ?

Znak fakulty

Znakom Fakulty stredoeurópskych štúdií je kruh s grafickým zobrazením trojdimenzionálneho geometrického tela, ktorého tvorcom je dr. Lajos Szilassi. Demonštruje prepojenosť jednotlivých národov a kultúr strednej Európy a nekonečnosť vzdelanosti s nápisom „Fakulta stredoeurópskych štúdií“. Lajos Szilassi dokázal osobitým spôsobom spojiť do jedného obrazu nielen osobitosť fakulty – kultúrnu, etnickú i jazykovú rozmanitosť, ale aj mesta Nitry či strednej Európy. Prepojenosť jednoduchých a čistých foriem mnohostenu v symbolickej rovine vyjadruje spolupatričnosť i nevyhnutnú symbiózu, vzbudzujúcu harmóniu v medzikultúrnych i v medziludských vzťahoch. Pri príležitosti desiateho výročia založenia fakulty bolo zhotovené logo aj v trojdimenzionálnej podobe. Autorom 3D modelu je Otto Scholtz. Ústredným motívom insígnií fakulty je logo fakulty v pôvodnej forme od dr. Lajosa Szilassiho. Ich autorkou je slovenská dizajnérka šperkov Petra Tóth. Typickou inšpiráciou a charakteristickým znakom jej dizajnov je slovenský ľudový ornament.

Reťaz dekana a prodekanov

Reťaz tvorí dvanásť kruhov zhotovených z vysoko leštenej mosadze, následne galvanicky pozlátenej. V jedenástich z nich

je unikátnou laserovou technikou a gravírovaním vytvorený znak fakulty, ktorý demonštruje prepojenosť jednotlivých národov a kultúr strednej Európy. V kruhu, ktorý tvorí dvanásť článok reťaze, je znázornený slovenský znak. Na prívese z toho istého materiálu je vygravírovaný znak fakulty a názov fakulty. Jednotlivé kruhy sú spojené elipsovými článkami s retiazkou.

Žezlo

Telo žezla fakulty je vytvorené z dreva argentínskej čerešne. Hlavicu tvorí trojhran z toho istého materiálu a na každej ploche trojhranu je platnička z vysoko leštenej mosadze, následne galvanicky pozlátenej. Na platničkách sú postupne zobrazené logo univerzity, logo fakulty a štátny znak.

Mgr. Jana Krajčovičová, R – Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: LB

„V roku 2003 značný počet ľudí vnímal vznik Fakulty stredoeurópskych štúdií pesimisticky. Výsledky uplynulých 15 rokov však ich pesimizmus vyvrátili. Som presvedčený, že fakulta má svoje opodstatnenie a dnešné vedenie fakulty na čele s pani dekanou sa nebojí nových výziev a svoje poslanie vykonáva na najvyššej odbornej a profesionálnej úrovni. Chcel by som vám popriať, aby vedenie fakulty mohlo garantovať jej ďalší úspešný rozvoj, k čomu prajem pevné finančné základy a veľa nadaných študentov.“

László Bukovszky,
splnomocnenec vlády
SR pre národnostné
menšiny

~

„Dovoľte mi, aby som pri tejto slávnostnej príležitosti zablahoželal akademickej obci Fakulty stredoeurópskych štúdií k dosiahnutiu pekných výsledkov. Ako člen Správnej rady Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre už dlhé roky sledujem ich činnosť. Prajem vám všetkým veľa síl, vytrvalosti a profesionálnych úspechov na ďalších 15 rokov a určite i viac, a študentom úspešné ukončenie štúdia, veľa úspechov v osobnom živote a hlavne aby po ukončení štúdia našli doma prijateľné hmotné i spoločenské istoty pre pokojný život a uplatnenie sa.“

Ladislav Boroš,
člen Správnej rady
UKF

Nemčina hravo a atraktívne

Workshop atraktívnou formou ponúkol poznatky o literatúre pre deti a mládež a o reáliách nemecky hovoriacich krajín.

Filozofická fakulta – Katedra germanistiky FF UKF – vo svojich priestoroch na Štefánikovej ulici pripravila pre žiakov základných škôl a študentov gymnázií workshop Nemecky interaktívne a hravo (Deutsch interaktiv und spielerisch). Zúčastneným atraktívnou formou ponúkol poznatky o literatúre pre deti a mládež a o reáliách nemecky hovoriacich krajín. Podujatie doplnila výstava literárnych diel v nemeckom jazyku z majetku katedrovej knižnice – prevažne rozprávok, poviedok, románov, ale aj kníh nemeckej gramatiky.

Ako nám povedala garantka podujatia doc. PaedDr. Eva Stranovská, PhD., z Katedry germanistiky FF, workshopu sa zúčastnilo zhruba 80 žiakov základných škôl a gymnázií z Nitry, napr. zo ZŠ Nábřežie mládeže, ZŠ sv. Marka, Gymnázia sv. Cyrila a Metoda a ďalších škôl. „Našou snahou je u detí a mladých ľudí viac propagovať a dostať do popredia nemecký jazyk, pretože v súčasnosti sa popularizuje najmä anglický jazyk. Chceme im ukázať, že nem-

vovaní rôznych cvičení a prezentácií pre žiakov, s ktorými im pomáhala aj priamo počas workshopu.

„Workshop ponúkol dve sekcie. V prvej sme predstavili detskú literatúru. Žiaci sa dozvedeli niečo o bratoch Grimmovcoch a rozprávkach, ktoré napísali. V rámci interaktívnych cvičení s kartičkami a obrázkami hádali, o aké rozprávky ide a priradovali im názvy,“ pokračuje doc. Stranovská. „Vybrali sme rozprávku

König Drosselbart (Kráľ Drozdova brada), k jej kreslenému príbehu študent 3. ročníka učiteľského štúdia Ivan Haringa povedal krátky príbeh, pričom úlohou žiakov bolo poskladať akési pexeso tohto príbehu s niekoľkými základnými slovíčkami a vetami.“

Workshop ponúkol aj krátke videá rozprávky Červená čiapočka – jedno bolo originálnou verziou od bratov Grimmovcov, druhé upravenou súčasnou podobou. Druhá sekcia workshopu hrovou interaktívnou formou pracovala s reáliami nemecky hovoriacich krajín. Študenti nemčiny spolu s doc. Stranovskou vytvorili pre tento účel hru na areálovej lingvistike.

Zúčastnení žiaci boli s programom workshopu spokojní. Pozitívne sa vyslovil aj študent 3. ročníka hospodárskej nemčiny Lukáš Turčina. „Podujatie je určite prínosom, pomáha pri rozširovaní slovnej zásoby nemeckého jazyka, ale napomáha aj väčšej propagácii nemčiny na verejnosti,“ povedal poslucháč UKF.

čina nie je až taká ťažká, ako sa zdá, preto bol workshop interaktívny a hravý. Naši študenti sa zároveň naučili, ako pracovať so žiakmi,“ povedala doc. Eva Stranovská.

V rámci príprav workshopu viedla študentov 3. ročníka bakalárskeho štúdia aj PhD. študentov 1. a 3. ročníka (väčšinou poslucháčov učiteľských smerov) pri zos-

Ing. Jana Černáková, R – Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: autorka

Okrem manželky a diplomu mu UKF dala päť nezabudnuteľných rokov plných zážitkov

Kým písaniu podriadil celý svoj život, vystriedal rôzne zamestnania. Bol učiteľom na dievčenskej škole, poradcom klienta v banke, šéfredaktorom novín a za vysokoškolských čias v Nitre aj „dverníkom“ v Starej Pekárni. Dnes má na konte päť úspešných kníh, ktorými sa vracia k svojej „alma mater“.

Lavice Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre drali už tisíce študentov. Jedným z jej absolventov je aj súčasný úspešný autor kníh Marián Kluvanec, ktorý si v radoch slovenských spisovateľov právom vydobyl post majstra hororových poviedok a knížiek. Rodák z Hurbanova, v umeleckej brandži známy aj pod spisovateľským pseudonymom Mark E. Pocha, je tiež autorom komiksových scenárov.

Majo vyštudoval žurnalistiku na UKF v Nitre, istý čas sa živil ako novinár na voľnej nohe, bankár aj pedagóg na dievčenskej strednej škole. Dnes šťastne ženatý otec dvoch dcér žije a tvorí v Rimavskej Sobote, ale ako sám s úsmevom vraví, rád sa vyskytne v každom kúte Slovenska, Nitru nevynímajúc.

Ako si spomínaš na svoje detstvo a mladosť? Čo ťa bavilo, čím si chcel byť ako malý?

To je zábavná otázka, pretože keď si mama občas listuje v mojich knihách, rozčarovane zakrúti hlavou a spýta sa otca: Býval to taký milý chlapec, kde sme spravili chybu? (smiech) Už ako dieťa som sa vnáral do kníh a prvú poviedku som napísal tuším ako deväťročný. Potom však prišla na rad záľuba v novinárskej činnosti, na ktorú som sa zameriaval od gymnaziálnych čias a s beletriou bol na dlhé roky koniec. Tvorivý tlak som znovu pocítil až okolo tridsiatky.

Prečo si si za cieľ svojho štúdia vybral Univerzitu Konštantína Filozofa v Nitre a ako si spomínaš na vysokoškolské roky strávené v našom meste?

Po gymnáziu som si to nasmeroval rovno na UKF, odbor žurnalistika – nemecký jazyk. Študovali tu aj rodičia, univerzita mala celkovo dobré referencie a stále ich má. Dodnes ten výber nelutujem – okrem iného som tu našiel aj svoju manželku. O internátno-študentskom živote som napísal celý román! Volá sa Semester zakomplexovaného sviniara a je to moja prvotina, vyšla ešte pod civilným menom v roku 2014. Dej plný búrlivých univerzitných eskapád sa odohráva v mestečku „pod Veterným Vrchom“, čo môže, ale nemusí byť Zobor. (smiech)

Ktoré predmety ťa v škole najviac bavili a prečo?

Písanú novinárčinu som odjakživa miloval, preto mi boli blízke predmety typu novinárske žánre, ktoré sme mali pod vedením výborného profesora Sulíka. Bavila ma ale aj teória masovej komunikácie – celkovo som sa neskôr preorientoval viac na teóriu masmédií. McLuhan, Postman, to boli „moji ľudia“. Domnievam sa totiž, že filozofia médií je rovnako dôležitá ako prax. Osobnosť novinára by mala byť komplexná a podkutá aj po tejto stránke.

**Môžeš spomenúť aj nejaké humor-
né zážitky z obdobia štúdií v Nitre?**

Práveže už vtedy som bol pomerne kontroverzný, takže tie zážitky mali dosť hraničný charakter... Pikošiek z týchto búrlivých rokov by sa pár našlo, ale tie najlepšie by sme aj tak nemohli prezradiť takto v časopise. Ostáva si prečítať môj prvý román. Koniec reklamného okienka. (smiech)

Čo ti pri spätnom pohľade po rokoch dalo štúdium na UKF?

Okrem manželky a diplomu nádherných päť rokov plných neopakovateľných zážitkov. A potom ešte ďalšie, hoci omnoho náročnejšie roky doktorandského štúdia na Ústave literárnej a umeleckej komunikácie. To bolo z hľadiska osobnostného rozvoja a ďalšieho vzdelávania neuveriteľne obohacujúce obdobie, ktoré, myslím si, do veľkej miery formovalo moje ďalšie smerovanie v živote. Stretol som tam ľudí svetového formátu, konkrétne mám na mysli môjho školiteľa profesora Plesníka, ale aj dnes už nebohého profesora Miku, s ktorým som mal tú česť absolvovať niekoľko voľnejších konzultácií. Veľa som sa od oboch naučil nielen o umení, ale aj o živote a ich vzájomnej nevyhnutnej prepojenosti. Estetika mi učarila a stále sa jej venujem formou samoštúdia.

**Stretávaš sa ešte či píšeš si so spolu-
žiakmi z UKF? Vraciaš sa niekedy do Nitry?**

Ako s kým, ale zväčša sme v kontakte na Facebooku. Naše cesty sa rozvetvili. Za-

tiaľ sme, myslím si, nemali oficiálnu stretnúťku. Niektorí spolužiaci pôsobia a žijú v Bratislave, čiže majú viac príležitostí sa stretnúť. Do Nitry, samozrejme, chodím, akoby nie! Je to naďalej jedno z mojich obľúbených slovenských miest. Viazu ma k nemu spomienky a má pre mňa citovú hodnotu. Filozofická fakulta UKF, Mostná, internát pod Zoborom... Tie miesta by vedeli rozprávať! (smiech) Tu a tam sa prejdem zo stanice k budove FF a len tak stojím na schodoch alebo sa opieram o zábradlie a pozorujem, ako okolo mňa pulzuje študentský život. Je to paráda.

Čomu sa venuješ momentálne?

Písanie je práca na plný úväzok. Nedokážem si predstaviť, že by ma z procesu denného snívania mali rušiť akékoľvek iné povinnosti. Aj riešenie praktických otázok každodenného života mi je na obtiaž. Vytrháva to z tvorivého procesu. Ak nie si nonstop akoby „naladený“, z textu ubúda energia. Slovom, buď do toho dáš všetko, alebo to nerobíš poriadne. Ja som písaniu podriadil celý svoj súčasný život. Kým to rozhodnutie dozrelo, robil som, pravda, všeličo: učiteľa na dievčenskej odbornej škole, poradcu klienta v banke, šéfredaktora mestských novín... A za vysokoškolských čias aj „dverníka“ v Starej Pekárni.

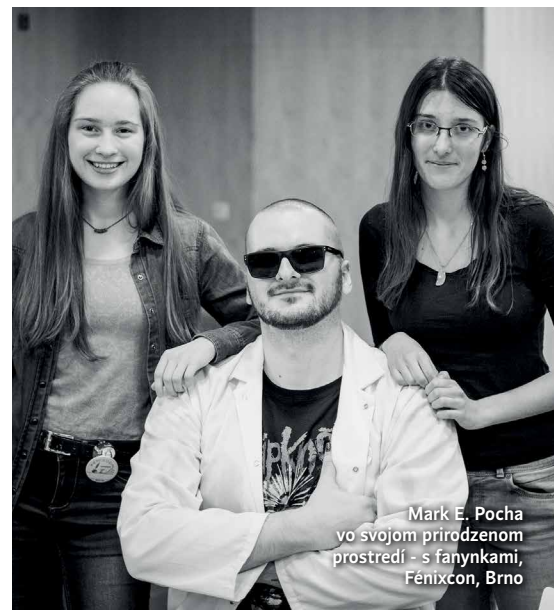
**Vo svojich knihách sa vraciaš do
prostredia svojej alma mater - v debute
Semester zakomplexovaného svinia, v
hororovom triléri Krajina kanibalov,
aj v Kontakte. V prvom slovenskom lite-
rárnom slasherí Na Dušičky zomrieš si
jednu zo scén zasadil do auly našej uni-
verzity. Prečo sa v knihách rád vraciaš
do univerzitného prostredia?**

Nie je to môj vedomý zámer – UKF, resp. Nitra, sa do príbehu pýta sama. Píšem, píšem a uprostred tvorivého zápalu odrazu zistím, že tá a tá postava má korene v Nitre, že účinkujúci študenti budú mať party v niektorom bare na Mostnej ulici, že manželský pár sa z rušnej Klokočiny sťahuje na vidiek... Je to záhadný nevedomý proces.

**Ako je to s tvou najnovšou - piatou
knihou? O čom je, kde a kto ju uviedol
do života?**

Najnovší román má názov DOM490 a je psychologickou drobnokresbou manželského života mladého slovenského páru, ktorý sa ocitol v štádiu rozkladu. Na pozadí ústrednej témy sa objavujú nadprirodzené prvky, konkrétne duchárske motívy – vychádzal som z historiek okolo reálneho domu v Kriváni, s ktorým sa dlhodobo spájajú rôzne neblahé úkazy.

Kniha je už v predaji, predstavil som ju 10. novembra na bratislavskej Biblioté-

Mark E. Pocha vo svojom prirodzenom prostredí - s fanynkami, Fénixcon, Brno

ke. Krstil ju tím slovenských „lovcov duchov“ – Slovak Ghost Hunters.

**Novinkou si sa nejako odklonil od
svojho typického zamerania (horory, kr-
váky), alebo ideš v tých istých šlapajach?**

Áno, DOM490 neobsahuje takmer žiadne explicitné scény, pokiaľ ide o násilie a hrôzu. Je skôr detailným pohľadom „do kuchyne“ súčasnej mladej rodiny, kde to začína škripať z viacerých dôvodov: neúspechy v zamestnaní, problémy so starostlivosťou o malé deti, slabá medziľudská komunikácia, podliehanie vášňam... Kniha, hoci je iná než predošlé, sa paradoxne píše s rovnakou ľahkosťou – dá sa povedať, že sa nadiktovala sama. Navyše, všetky moje romány sú písané veľmi „vizuálne“, s dôrazom na obraznosť. V podstate predstavujú niečo ako sled filmových scén, čiže čitateľ si môže, takpovediac, nakrútiť vlastný film vo svojej hlave.

**Iste už máš v hlave ďalšie dobré ná-
pady, len ich dať na papier...**

Činorodá myseľ sa nikdy nedokáže zastaviť – je to dar aj prekliatie. Takže na čomsi naozaj pracujem; bude to príbeh inšpirovaný skutočnými tragickými udalosťami spred roku 1989, opäť s prvkami hororu. A znovu tu zohrá svoju úlohu aj Nitra... Neuveriteľné, ten genius loci!

**Chystáš sa niekedy v najbližšom
čase aj do Nitry – na návštevu, besedu...?**

Na UKF som mal už dve besedy a jednu literárnu performanciu v študentskom divadle. Ďalej to už záleží od pozvania – kam ma zavolajú, tam prídem. Kam ma nevolajú, tam sa natlačím! (smiech)

Ing. Jana Černáková, R – Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: LB

Festival slobody

Priblíženie poznatkov pre poslucháčov sa uskutočnilo či už cez klasickejšie formy výstupov, akými boli napríklad prednášky či diskusie, ale aj vo forme modernejších metód v podobe premietania filmov k danej problematike.

Ôsmy ročník multižánrového podujatia s medzinárodným dopadom nazvaný Festival slobody, organizovaný primárne Ústavom pamäti národa a s partnermi z ďalších susedných krajín (Poľský inštitút, Kultúrny inštitút Maďarskej republiky, České centrum, Konrad Adenauer Stiftung), si tentoraz

prednášok na vybranú tému, nazvaných Historické dni. Tie však pre tento rok ustúpili do úzadia, aby dali prednosť práve spomínanému podujatiu. Od 5. do 9. novembra bola na každý deň za pomoci predstaviteľov Katedry histórie, externých vystupujúcich ale aj samotných študentov pripravená akcia, mapujúca tota-

bert Arpáš. Dielo nazvané *The City and Region Against the Backdrop of Totalitarianism: Images from the Life in the Slovak Republic (1939 -1945)*, v preklade: Mesto a región na pozadí totalizmu; Obrazy zo života v Slovenskej republike, bolo výsledkom dlhoročného výskumu spomenutých bádateľov. Ich cieľom bolo priblížiť zahraničnému čitateľovi totalitný režim, ktorý sa na Slovensku naplno etabloval v marci 1939, prostredníctvom zásahov vládnej moci do každodenného života obyvateľov mesta Nitra a nitrianskeho regiónu. Čitateľ sa v knihe môže dozvedieť o rôznych obmedzeniach a reguláciách vydávaných v danej dobe, ktoré neblahou mierou ovplyvňovali domáce obyvateľstvo.

August 1968

V utorok 6. novembra prišla na rad ďalšia totalita, tentokrát pochádzajúca z východu, teda komunistická. Téma 50. výročia vstupu vojsk Varšavskej zmluvy do Československa v auguste roku 1968, ktorú predstavili Peter Jašek (Ústav pamäti národa), Janka Hečková (Katedra histórie FF UKF) a Ladislav Ruman (Katedra histórie FF UKF), mala medzi poslucháčmi, možno aj vďaka jej neblahým následkom, veľkú odozvu. Odbornú prednášku s názvom August 1968 - Ako tanky Varšavskej zmluvy prevalcovali socializmus s ľudskou tvárou v podaní doktora P. Jaška, mapujúcu udalosti, ktoré predchádzali invázii (tzv. Bratislavské predjarié), doplnili vlastnými poznatkami a spomienkami ostatní dvaja prednášajúci (pamätníci), ktorí v danom roku 1968 prežívali stredoškolské a vysokoškolské štúdiá v Bratislave a Brne. Janka Hečková spomenula napríklad organizovanie študentského štrajku s podporou pedagógov na univerzite v Brne, kde v danom období študovala. Ladislav Ruman, okrem vlastných spomienok, priniesol aj pohľad na samotnú inváziu, ktorá v konečnom dôsledku znamenala výrazné oslabenie komunistických ideí a úbytok jej sympatizantov v krajinách mimo východného bloku. Z 88 existujúcich komunistických strán po celom sve-

dal za úlohu prezentáciu tvorby venujúcej sa obdobiu totalitných režimov na našom území do roku 1989. Aj keď mal síce program svoje najpočetnejšie zastúpenie v podobe rôznorodosti tém v Bratislave, do Festivalu slobody sa zapojili aj ďalšie slovenské mestá, napríklad Košice, Bardejov, Spišská Belá, Brezno a v neposlednom rade aj Nitra. Tu sa o vytvorenie programu postarala Katedra histórie Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, ktorá má v organizovaní a zastrešovaní podobných akcií bohaté skúsenosti. Každoročne napríklad organizuje cyklus historických

litu na Slovensku a čiastočne aj v meste Nitra. Priblíženie poznatkov pre poslucháčov sa uskutočnilo či už cez klasickejšie formy výstupov, akými boli napríklad prednášky či diskusie, ale aj vo forme modernejších metód v podobe premietania filmov k danej problematike.

Predstavili publikáciu

V pondelok 5. novembra predstavili historickú publikáciu od autorského kolektívu pochádzajúceho priamo z Katedry histórie v zložení Martin Hetényi, Miroslav Palárik, Alena Mikulášová a Ró-

te podporilo inváziu do Československa len 10 z nich. Následná diskusia aj vďaka zaplnenej prednáškovej sále priniesla zaujímavé a podnetné postrehy najmä z radov prítomných študentov i pedagógov.

Jeseň 1938

V stredu 7. novembra sme sa znova na čas vrátili do obdobia 30. rokov 20. storočia, konkrétne ich záveru, do jesene 1938. Dňa 6. októbra 1938 bola v Žiline vyhlásená autonómia Slovenska, a tak sme si mohli tento rok pripomenúť jej 80. výročie. Aj z toho dôvodu niesla diskusia názov 80. výročie vyhlásenia autonómie Slovenska. Žilinská dohoda bola po Mníchovskej, podpísanej len pár dní predtým, ďalším povestným klincom do rakvy Československej republiky. Po tomto období nasledoval celý rad vnú-

ropolitických zmien, ktoré následne vyvrcholili až v rozpad spoločného štátu a vytvorenie samostatného Slovenska, ktoré existovalo v rokoch 1939 – 1945. O tom, aké boli tieto zmeny, čo so sebou priniesli a ako ich vnímala spoločnosť, diskutovali poprední odborníci na danú tému: Róbert Arpáš (Katedra histórie FF UKF), Matej Hanula (Historický ústav SAV), Peter Mičko (Univerzita Mateja Bela) a Anton Hruboň (Univerzita Mateja Bela). Účastníci diskusie spoločne pertraktovali napríklad riešene tzv. slovenskej otázky v 30. rokoch 20. storočia, predstavenie Hlinkovej slovenskej ľudovej strany a jej tri oficiálne návrhy na autonómiu Slovenska, či hospodárske rozdiely medzi českými krajinami a Slovenskom a ich vplyv na politickú krízu v krajine. Opäť raz aj vďaka zaujímavej téme a skvelému kolektívu prednášajú-

cich sa záver prednášky preniesol do zaujímavej diskusie.

Multimediálne vystúpenie

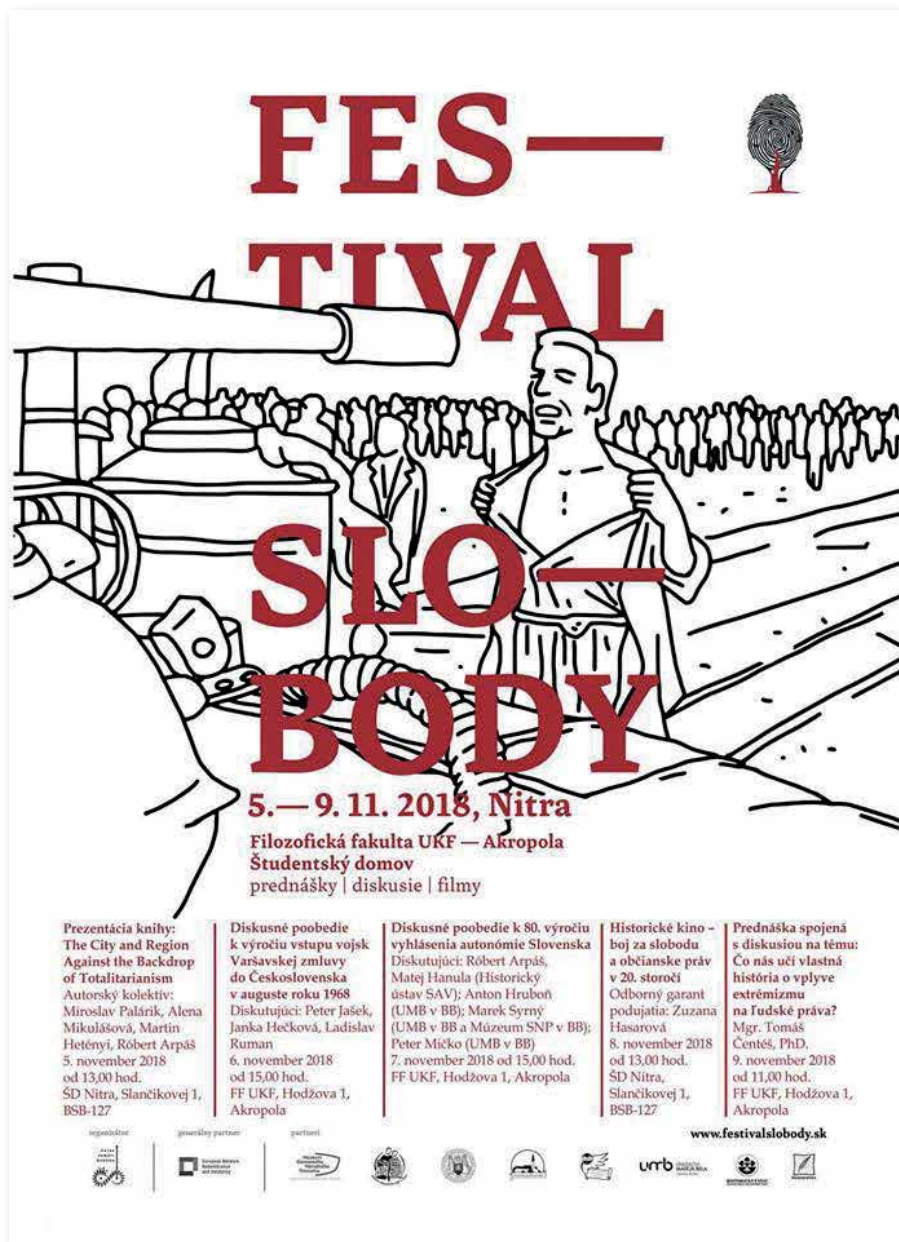
Štvrtok 8. november bol práve tým dňom Festivalu slobody, ktorý bol určený pre multimediálne vystúpenie. Pred úvodným premietaním dvoch filmov Horacie Mississippi a Skryté čísla si študenti Katedry histórie FF UKF v Nitre Mária Molnárová, Juliana Sedláková, Matúš Šimunek a Peter Štefaňák pod patronátom odbornej garantky podujatia Zuzany Hasarovej pripravili odborné prednášky. V rámci nich načrtli historické pozadie, objasnili prepojenia témy s ďalšími udalosťami, ale aj upozornili na faktografické chyby a nezrovnalosti medzi historickou skutočnosťou a filmovým spracovaním.

Extrémizmus a ľudské práva

Záverečný deň Festivalu sa zameriaval už nie tak na samotnú totalitu, ale problematiku extrémizmu. Prednáška odborníka na právne dejiny 20. storočia Tomáša Čentéša pod názvom Čo nás učí vlastná história o vplyve extrémizmu na ľudské práva bola rozdelená do dvoch častí. V rámci prvej predstavil demokratickú ústavu Československej republiky z roku 1920 a následne ústavu totalitnej Slovenskej republiky z roku 1939, ktoré navzájom v určitých bodoch, ako napríklad princíp slobody, rasová a náboženská otázka či práva a povinnosti občanov, porovnával. V druhej časti príspevku sa presunul do súčasnosti, kde mapoval nárast extrémistických tendencií na našom území. Na základe prieskumov verejnej mienky poukázal napríklad na fakt, že až 1/3 prvovoličov sa preferenčne prikláňa k extrémistickým stranám. Na druhej strane je ale pozitívom, že až 87 percent mladých ľudí si želá zachovať princíp demokratického politického zriadenia.

Festival slobody mal v Nitre mimoriadne veľký úspech. Svedčí o tom na jednej strane kvalitné zastúpenie vystupujúcich, ale na druhej strane aj samotný záujem študentov o jednotlivé akcie. Navyše si Katedra histórie FF UKF v Nitre pripravila pre poslucháčov aj zaujímavú súťaž o hodnotné ceny - rôzne historické publikácie. Na záver festivalu boli vyžrebovaní traja výhercovia - Juliana Sedláková, Peter Štefaňák a Peter Šulko.

Mgr. Tomáš Kráľovič, Mgr. Lukáš Trnkóci, doktorandi FF - Katedra histórie, foto: Alena Mikulášová

FESTIVAL SLOBODY

5.— 9. 11. 2018, Nitra

Filozofická fakulta UKF — Akropola
Študentský domov
prednášky | diskusie | filmy

Prezentácia knihy:
The City and Region
Against the Backdrop
of Totalitarianism
Autorský kolektív:
Miroslav Palárik, Alena
Mikulášová, Martin
Hetényi, Róbert Arpáš
5. november 2018
od 13,00 hod.
ŠD Nitra, Slančíkovej 1,
BSB-127

Diskusné poobedie
k výročiu vstupu vojsk
Varšavskej zmluvy
do Československa
v auguste roku 1968
Diskutujúci: Peter Jašek,
Janka Hečková, Ladislav
Ruman
6. november 2018
od 15,00 hod.
FF UKF, Hodžova 1,
Akropola

Diskusné poobedie k 80. výročiu
vyhlásenia autonómie Slovenska
Diskutujúci: Róbert Arpáš,
Matej Hanula (Historický
ústav SAV); Anton Hruboň
(UMB v BB); Marek Symý
(UMB v BB a Múzeum SNP v BB);
Peter Mičko (UMB v BB)
7. november 2018 od 15,00 hod.
FF UKF, Hodžova 1, Akropola

Historické kino -
boj za slobodu
a občianske práva
v 20. storočí
Odborný garant
podujatia: Zuzana
Hasarová
8. november 2018
od 13,00 hod.
ŠD Nitra,
Slančíkovej 1,
BSB-127

Prednáška spojená
s diskusiou na tému:
Čo nás učí vlastná
história o vplyve
extrémizmu
na ľudské práva?
Mgr. Tomáš
Čentíš, PhD.
9. november 2018
od 11,00 hod.
FF UKF, Hodžova 1,
Akropola

www.festivalslobody.sk

Deň kostí a DNA

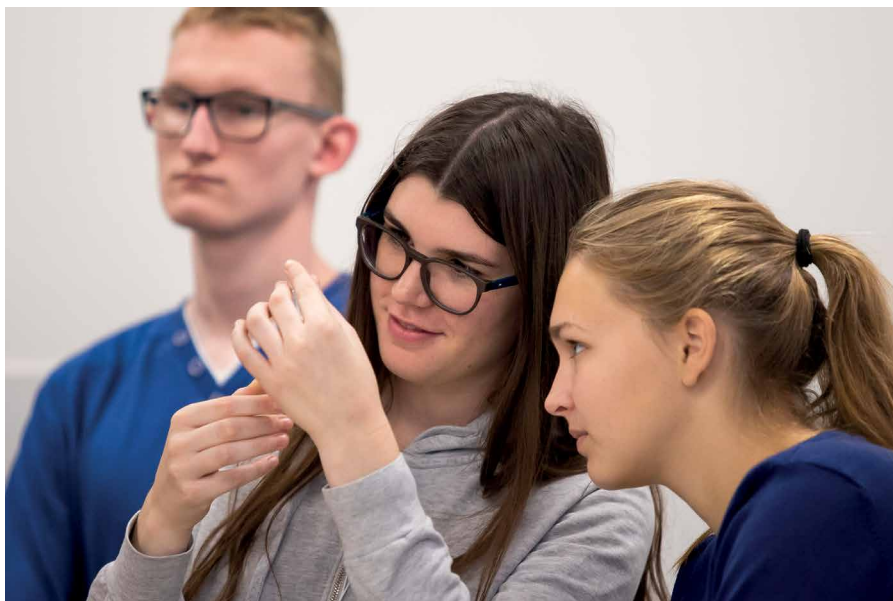
Podujatie bolo spojené s prezentáciou prístrojov na analýzu DNA a kostí, prehliadkou laboratórií a realizáciou experimentov.

Jedným z podujatí Týždňa vedy a techniky bol aj Deň kostí a DNA, ktorý v utorok 6. novembra dopoludnia do výskumných laboratórií Fakulty prírodných vied UKF v Nitre prilákal veľa záujemcov najmä z radov študentov. Pre veľký záujem ho popoludní opakovali pre ďalších účastníkov. Podujatie, ktoré pripravili Katedra botaniky a genetiky a Katedra zoológie a antropológie FPV UKF v Nitre, bolo spojené s prezentáciou prístrojov na analýzu DNA a kostí, prehliadkou laboratórií a realizáciou experimentov. Poznatkami a metódami, ktoré na univerzite využívajú, chceli takouto zaujímavou formou pritiahnuť svojich budúcich absolventov.

Unikátne výsledky

V úvode odznela prednáška RNDr. Ľuboša Rybana, PhD., z Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ, ktorý zaujímavou rozprával na tému Analýza DNA: ako zločinci prichádzajú o slobodu. Prof. RNDr. Radoslav Omelka, PhD., z Katedry botaniky a genetiky UKF v Nitre zas prednášal na tému Kosti – dôkazy života aj smrti.

Medzi oboma prednáškami sa účastníci podujatia zúčastnili prezentácie prístrojov na analýzu DNA a kostí a prehliadky vybavenia laboratórií a výsledkov, ktoré univerzita dosiahla v oblasti biológie kostí.

„To, že sa venujeme biológii kostí na rôznych úrovniach, je unikát v rámci celého Slovenska. Dosiahli sme zaujímavé výsledky, ktoré sa využívajú v biomedicíne a biotechnológiách, testujeme nové liečivá zamerané na liečbu osteoporózy. Ako prví na svete sme identifikovali osteoporózu na kostiach historických zvierat zo stredoveku,“ prezradil jedinečné výsledky výskumu prof. Omelka.

V rámci prehliadky účastníkom podujatia predstavili aj unikátny prístroj mikropočítačovej tomografie a jeho výstupy – kosti v 3D zobrazení. Je to niečo ako nemocničný CT prístroj, len prispôsobený na výskumné účely. Študentom prezentovali aj špeciálne technológie prípravy preparátov z kostí, čo nie je jednoduchá vec. „Kosť je tvrdá oproti iným tkanivám, preparáty z nej sa robia veľmi ťažko. Na to treba špeciálnu techniku, ktorá dokáže kosť rozrezať – diamantovú pílu, ktorú máme k dispozícii,“ pokračuje prof. Omelka. „Študentom sme biológiu kostí prezentovali aj na historických kostiach – na kostre jedinca zo stredoveku i na častiach ľudských kostí s ukázkami rôznych patologických anomálií.“

Experti na stopy zločinov

Druhý prednášajúci RNDr. Ľuboš Ryban, PhD., je expertom Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru v Slovenskej Lupči, kde pracuje v oblasti biológie a genetickej analýzy na odvetví prírodovedného skúmania a kriminalistickej identifikácie. Na ústave pracujú len s ľudskými materiálom, živočíšne tkanivá

nie sú predmetom ich skúmania.

„V podstate sa zaoberáme foreznými prípadmi, o ktorých sa môžu ľudia denne dozvedieť z televíznych správ či novín. Skúmame kostrové nálezy, z ktorých mnohé súvisia s organizovaným zločinom mafiánov. Analýzou získavame potrebné informácie a DNA profily, ktoré sa vkladajú do národnej databázy DNA profilov. Porovnávajú sa v rámci Slovenska, ale aj iných štátov, s ktorými máme uzatvorenú tzv. prumskú dohodu o výmene údajov o DNA, odtlačkov prstov a podobne,“ uviedol RNDr. Ľuboš Ryban.

V prednáške okrem iného spomenul aj miľníky v kriminalistickej praxi prepojené s biológiou, priblížil tiež metódy, ako zaisťujú stopy trestných činov, napr. vražd, znásilnení, krádeží, drogovej trestnej činnosti či organizovaného zločinu.

Ing. Jana Černáková, R – Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: LB

Som človek. A ty?

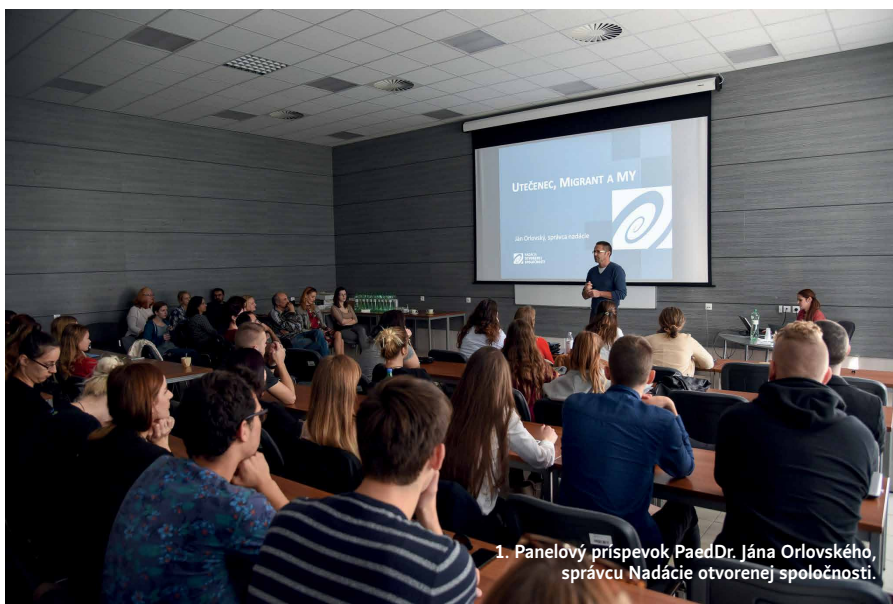
Odborný event bol rozdelený do dvoch sekcií – panelovú diskusiu a workshop, pričom spoločnou témou bola migrácia.

Pätnásť ročník Týždňa vedy a techniky so sebou priniesol až 400 popularizačných podujatí po celom Slovensku. K rozmanitosti ich zamerania prispela i Katedra masmediálnej komunikácie a reklamy

2. Aktivita o absolvovaní modelovej cesty migranta na vlastnej koži.

my, ktorá v pondelok 5. novembra zorganizovala odborný event „Som človek. A ty?“, ktorý bol rozdelený do dvoch sekcií – panelovú diskusiu a workshop. Spoločnou témou bola migrácia. Vedecké podujatie bolo organizované v rámci projektu VEGA 1/0192/18 Formovanie postojov generácie Y v geografickom priestore V4 k problematike migrantov prostredníctvom digitálnej komunikácie na sociálnych sieťach, ktorého garantkou je doc. Lucia Spálová, PhD. V nových priestoroch Poradenského a servisného centra UKF sa zišla sedmička odborníkov, profesionálov z rozličných sfér, ktorí boli diskutujúcimi hosťami v panelovej diskusii, a publikum pestrého zloženia – študenti marketingovej komunikácie a politológie a vysokoškolskí pedagógovia. Po úvodnom slove moderátorky, doktorky

1. Panelový príspevok PaedDr. Jána Orlovského, správcu Nadácie otvorenej spoločnosti.

Olgy Púchovskej, sa predstavili s vlastným panelovým príspevkom prof. Svetozár Krno z Katedry politológie a európskych štúdií, Dr. Martin Charvát z Metropolitní univerzity v Prahe a správca Nadácie otvorenej spoločnosti PhDr. Ján Orlovský.

Otvorenú diskusiu vyvolali pripravené okruhy, ktoré nadväzovali na konkrétne rezonujúce aktuálne prípady zo sociálnej reality, z médií i sociálnych sietí, reflektujúce témy rasizmu, xenofóbie a migrácie. Diskusia bola napríklad o karikatúre tenistky Sereny Williamsovej, zobrazujúcej jej nešportové správanie, ktorá na sociálnych sieťach vyvolala otázky rasizmu, feminizmu a mediálnej cenzúry, ale i o reklamnej kampani Absolut vodky zobrazujúcu tému identity Slovincov s farebnou pleťou. Asi najväčšiu diskusiu vyvolali reakcie na video študentky Lívie o multikulturalizme, ktoré sa stalo virálnym. Fakt, že išlo o odlišne profesijne orientované osobnosti, umožnil publiku odniesť si nové pohľady a nazerať i z inej, než len zo svojej vlastnej perspektívy na nastolené témy. Okrem už menovaných boli hosťami panelovej diskusie prof. Katarína Fichnová, Dr. Edita Štrbová, Dr. Katarzyna Walotek- Ściańska (Jesuit University of Philosophy and Education Ignatianum Kraków) a Dr. Viera Štefancová (Ekonomická univerzita v Bratislave).

Súbežne prebiehalo rovesnícke podujatie - workshop pod vedením Mgr. Veroniky Szabóovej, ktorého obsah bol ur-

čený študentom stredných škôl s cieľom posilniť, resp. zvýšiť ich kritické myslenie s afinitou na tému migrácie. Priestory Trafačky, ktoré stelesňujú slobodu umenia, boli do poslednej stoličky obsadené študentmi z Párovského gymnázia, ktorí sa aktívne integrovali do programu a jednotlivých aktivít. Niektoré boli viac teoretické, vysvetľovali pojmy, v ktorých má aj dospelý

sem-tam nejasno, ako napríklad politický/ekonomický migrant, kvóty či azyl. Študenti si na vlastnej koži vyskúšali modelovú cestu migranta, vo videu si vypočuli názory ľudí zapojených do sociálneho experimentu, ktorý zachytával reakcie ľudí na zahalenú ženu evokujúcu moslimku a v závere študenti participovali na aktivite, ktorej výsledok podnietil zamyslieť sa. Všetci dostali jeden papier, buď s nápisom Pravda, Realita, Postoj a Názor, dostali nožnice a všetci tie isté inštrukcie, ako papier ohnúť, kedy zastrihnúť. A výsledok? Každý jeden papier bol iný. Každý študent mal inú pravdu, iný názor, iný postoj, inú realitu. Na tomto príklade bola vyzdvihnutá myšlienka celého podujatia – myslieť kriticky a uvedomiť si, že je potrebné rešpektovať a tolerovať ľudskú individualitu. Toto posolstvo im bude pripomínať odznak podujatia s hashtagom #somčlovek, ktorý si spolu s novými pohľadmi z eventu „Som človek. A ty?“ odniesli.

Publikum a hostia na panelovej diskusii dostali možnosť aspoň virtuálne nahliadnuť do Trafačky a vidieť (vypočuť si) niektorú z aktivít dynamického programu. Študenti totiž využili svoje digitálne schopnosti a zabezpečili live stream – živé vysielanie.

Mgr. Veronika Szabóová, FF – Katedra masmediálnej komunikácie a reklamy, foto: Jozef Peniak ¹, Denisa Halušková ²

Podujatia na Katedre rusistiky

Zúčastnení sa nielenže dozvedeli niečo nové, ale zároveň opúšťali miestnosť s cennými odbornými radami.

Počas čas Týždňa vedy a techniky sa uskutočnili štyri podujatia, ktoré zorganizovali pracovníci Katedry rusistiky FF UKF. Prvým bol workshop v ruskom jazyku s názvom Práca s rozprávkami na hodinách ruského jazyka, ktorý sa konal dňa 5. novembra v budove Filozofickej fakulty UKF na Štefánikovej ulici. Jeho organizátorkou bola doc. A. Kalechyts, CSc. Workshop viedol vzácny hosť z Poľska, doc. O. Makarowska, PhD., z Ústavu ruskej a ukrajinskej filológie Univerzity A. Mickiewicza v Poznani. Cieľom bolo predstaviť metódy práce s žánrom rozprávky na hodinách ruského jazyka ako cudzieho, ktoré sú zamerané na formovanie kultúrnej kompetencie študentov, tak na základnej, ako aj na strednej a vysokej škole. Súčasťou workshopu bola aj praktická ukážka práce s konkrétnymi textami ruských rozprávok.

Druhým podujatím, taktiež pod záštitou doc. A. Kalechyts, CSc., bola prednáška v ruskom jazyku Špecifiká výučby generácie „homo clipus“ na hodinách ruského jazyka s doc. O. Makarowskou, PhD., ktorá sa uskutočnila 7. novembra v hlavnej budove

Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Bola venovaná špecifikám výučby ruštiny ako cudzieho jazyka pre študentov, ktorí majú pod vplyvom moderných technológií tzv. „klipové myslenie“. Doc. Oľga Makarowska, PhD., z Poľska priblížila nielen metódy a formy výučby, ale aj výber učebných textov a podčiarkla úlohu informačných a komunikačných postupov v lingvodidaktickom procese. Osobitná pozornosť bola venovaná praktickým ukážkam príkladov úloh a cvičení k tzv. masking method (rus. метод маскирования), vďaka ktorým dokážu nielen budúci, ale aj súčasní pedagóg-

dozvedieť odpovede na otázky, prečo Petrohrad nazývajú Benátkami severu, koľko je v Petrohrade mostov, prečo sa v noci mosty otvárajú, ktorý most je najširší, najstarší či najmodernejší, alebo čo má spoločné Most Sv. Trojice s Eiffelovou vežou.

Štvrté podujatie sa konalo 9. novembra v Sieni UKF. Organizátorkou vedeckého semináru s názvom Egolinguistika - jedna z paradigiem v jazykovede (nielen) 21. storočia bola prof. PhDr. J. Sokolová, CSc., a spoluorganizátorom bol Slavistický ústav Jána Stanislava SAV v Bratislave. Na seminári boli odbornej verejnosti predstavené príspevky, či už pracovníkov Katedry rusistiky, Katedry masmediálnej komunikácie a reklamy, Katedry slovenského jazyka a literatúry, ale aj hostí z iných inštitúcií: zo Slavistického ústavu Jána Stanislava SAV v Bratislave, či Inštitútu slovakistiky a mediálnych štúdií FF PU v Prešove a ďalších. Prispievatelia sa zaoberali egoprezentáciou a samotným konceptom ega vo výpovedi, dialogickej komunikácii, biblických i umeleckých textoch, ale aj v postojoch účastní-

Účast na vedeckom seminári na tému egolinguistika.

govia zaujať študentov s „klipovým myslením“.

Tretím podujatím, ktoré sa uskutočnilo v Tvorivom umeleckom ateliéri v budove ŠD Nitra 7. novembra, bola prezentácia Mgr. K. Novákovej Benátky severu alebo Petrohrad z mosta do mosta. Organizátormi podujatia boli prof. N. Muránska, PhD., a Mgr. K. Nováková. Aj napriek tomu, že prezentácia spojená s besedou bola o Petrohradských mostoch a organizovali ju pracovníci Katedry rusistiky, podujatie bolo určené širšej verejnosti, a práve preto bolo v slovenskom jazyku. Zúčastnení sa mohli

kov spoločensko-politických zhromaždení. S príspevkami sa budete môcť oboznámiť v najnovšom čísle časopisu Slavica Nitriensis.

O podujatia bol veľký záujem. Zúčastnení sa nielenže dozvedeli niečo nové, ale zároveň opúšťali miestnosť s cennými odbornými radami. Veríme, že nadobudnuté poznatky padli na úrodnú pôdu a o rok sa budeme môcť tešiť zo stretnutia v ešte hojnejšom počte.

Mgr. Mária Bačová, FF – Katedra rusistiky,
foto: Mgr. Miriama Bilčíková, PhD.

JÁN KAČALA

VYJADROVANIE POSESÍVNYCH VZŤAHOV V SLOVENČINE

Vyjadrovanie posesívnych vzťahov v slovenčine

Na Katedre slovenského jazyka a literatúry Filozofickej fakulty UKF sa 6. novembra v rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku uskutočnila prednáška s popredným slovenským jazykovedcom, vysokoškolským pedagógom, autorom vyše 20 vedeckých monografií a niekoľkých stoviek vedeckých štúdií venovaných rozličným otázkam slovenského jazyka - prof. PhDr. Jánom Kačalom, DrSc.

Téma prednášky Syntax konštrukcií s posesívnym významom zaujala prítomných študentov a členov katedry, pretože autor poukázal na vrstvenosť syntaktických spojení v slovenčine, a to na základe gramatických a sémantických vzťahov. Na praktických príkladoch poukázal na posesívne vzťahy a významy v syntaktických konštrukciách v slovenčine z bežne dorozumievacieho jazyka a na príkladoch zo slovenského literárneho jazyka. Autor hovoril o téme, ktorá mu je z profesionálneho hľadiska veľmi blízka. Vychádzal tiež z vlastných vedeckých monografických prác z ob-

lasti slovenskej syntaxe, pričom z najnovšej monografie Vyjadrovanie posesívnych vzťahov v slovenčine (2018) predložil vlastnú koncepciu špecifického posesívneho vzťahu v pracovných okruhoch, napríklad rozsah spôsobov a prostriedkov na vyjadrovanie posesívnych vzťahov v slovenčine, rozvinutosť privlastňovacích vzťahov pri zámenách, genitívne formy mien s podobou adjektíva vyjadrujúce privlastňovací vzťah, zložený posesívny prívlastok typu starého otcova baranica, skupinové privlastňovanie (pri rodinných a podobných menách – typ Blažejovie chlapec). Autor svojou prednáškou poukázal na rôzne analogické procesy realizácie privlastňovacích vzťahov uplatnených na rozmanitých príkladoch nesklonného a nezhodného prívlastku, pričom antepozícia je podľa J. Kačalu jeho jedným z najdôležitejších bádateľských výsledkov v tejto oblasti.

PaedDr. Renáta Hlavatá, PhD.,
FF – Katedra slovenského jazyka a literatúry

Modus nezávislosti v kultúre a umení

Seminárne kolokvium ponúklo nesmierne pestrý diapazón tém, no navzdory tejto rozmanitosti sa predsa našli styčné body v apelatívnosti či angažovanosti.

Týždeň vedy a techniky 2018 sa na Katedre kulturológie niesol v duchu „nezávislosti“. Práve tento pojem sa stal ústredným motívom vedeckého seminára s názvom Modus nezávislosti v kultúre a umení, ktorý sa uskutočnil v rámci riešenia projektu VEGA Charakter a vývoj nezávislej kultúry a umenia na Slovensku po roku 1989. Podujatie prebehlo v priestoroch Univerziténeho tvorivého ateliéru v utorok 6. novembra a predložilo široké možnosti nahliadania na problematiku nezávislej kultúry, ale taktiež poskytlo príležitosť prezentovať aktuálne výskumné východiská riešiteľov projektu.

Program vedeckého kolokvia sa členil na tri samostatné bloky, ktoré otvoril príspevok profesora PhDr. Júliusa Fujaka, PhD., s názvom „Metanoia & parrhésia - individuálny a skupinový modus vnútornej slobody. (Príznačkové črty nezávislej a alternatívnej hudobnej kultúry na Slovensku)“.

Svoj pohľad na nezávislosť v umení a kultúre vyjadril slovami: „Ja osobne si myslím, že trochu vnímavý poslucháč vie aspoň intuitívne odlišiť, či niekto ide takpovediac za nejakými princípmi estetického ideálu, ktoré sú motivované aj niečím iným, ako povedzme umeleckými motiváciami, alebo sú tam aj motivácie, ktoré s nimi priamo vôbec nesúvisia a potom si už každý odpovie sám na to, čo je pre neho nezávislé, hodnotné, alternatívne a podobne“. Prvý blok ďalej pokračoval príspevkami „Nezávislosť - Kultúra - Jednotliviec. („Si vis pacem, para bellum“ myšlienkové experimenty)“ Mgr. Kataríny Gabašovej, PhD., a „Nezávislosť literatúry a literárneho života na Slovensku v 21. storočí (Ako a v čom je nezávislá súčasná domáca slovesná kultúra?)“ docenta PhDr. Zoltána Rédeya, PhD. Priestor druhého bloku vyplnili predovšetkým témy, týkajúce sa divadelnej tvorby. Na úvod docent

Mgr. Miroslav Ballay, PhD., hovoril o „Inovatívnych cestách nezávislej divadelnej scény“, po ktorom Mgr. Lucia Valková predostrela tematiku genderových štúdií v príspevku „Angažované divadlo v kontexte nezávislej kultúry“. Na záver bloku sa Mgr. Jozef Puškár venoval najmä divadlu Stoka, na podklade ktorého poslucháčom predstavil svoj „Exkurz k výskumu nezávislých divadiel na Slovensku“.

Tretí blok neobíšiel ani problematiku mediálnej kultúry, na ktorú sa zamerl príspevok Mgr. Eriky Moravčíkovej, PhD., „Limity nezávislosti slovenských médií v kontexte postfaktuálnej spoločnosti (Ako efektívne na hoaxy, dezinformácie a konšpiračné teórie v mediálnej výchove?)“. Mgr. art. Michal Kočíš naopak upozornil na „Úlohu nezávislých kultúrnych centier v postfaktuálnej dobe“ a zároveň v rozhovore zdôraznil nezávislosť v dramaturgii týchto centier, viažucu sa na aspekt svojpomoci.

Seminárne kolokvium za účasti nielen vedeckých pracovníkov, ale aj študentov ponúklo nesmierne pestrý diapazón tém, no navzdory tejto rozmanitosti sa predsa našli styčné body v apelatívnosti či angažovanosti. Prednášajúci okrem svojich príspevkov rozvinuli podnetné diskusie, ktoré budú nepochybne aj naďalej platformou pre tvorivý vedecký dialóg.

Mgr. Andrea Olejárová, interná
doktorandka FF – Katedra kulturológie

Insitné umenie v Galérii na schodoch

Cielom výstavy je popularizácia kultúry komunit zahraničných Slovákov s akcentom na výskumy etnickej problematiky FF UKF v Nitre.

Výstava obrazov troch slovenských insitných maliarov zo srbského Kysáča je umeleckým príspevkom k Týždňu vedy a techniky na UKF. Otvorili ju podvečer 6. novembra v Galérii na schodoch v priestoroch Filozofickej fakulty UKF v Nitre na Hodžovej 1, kde si ju môžete pozrieť do 22. decembra. Organizátorom výstavy Kysáčska insita je Katedra manažmentu kultúry a turizmu FF UKF v spolupráci s Galériou slovenského národného domu v Kysáči. Jej cieľom je popularizácia kultúry komunit zahraničných Slovákov s akcentom na výskumy etnickej problematiky realizované na FF UKF v Nitre.

Zo Srbska má univerzita najviac študentov

Vernisáž otvoril doc. PhDr. Boris Michalík, PhD., vedúci Katedry manažmentu kultúry a turizmu FF UKF. Okrem samot-

rektora UKF prof. Libora Vozára i v mene svojom sa prítomným prihovarila doc. PaedDr. Jana Duchovičová, PhD., prorektorka pre vzdelávanie UKF. Ako povedala, teší sa tejto aktivite a je rada, že Filozofická fakulta má možnosť a priestor vystavovať takéto krásne diela insitného umenia, teraz konkrétne zo Srbska. Ako zaujímavosť doplnila, že práve z tejto krajiny študuje na UKF najviac zahraničných študentov. „Želám výstave veľa obdivovateľov, verím, že bude mať ohlas nielen v Nitre,

ale aj širšom okolí," dodala doc. Duchovičová. Ako v ďalšom prihovore povedal doc. PhDr. Martin Hetényi, PhD., prodekan pre vedu, výskum a postgraduálne formy štúdia FF UKF, napriek tomu, že Filozofickú fakultu skôr charakterizuje vzdelávanie či výskumná činnosť, asi každý si uvedomuje, že harmóniu života človek nedosiahne bez umenia. „Veľmi ma teší, že aj naša fakulta prispieva k pestovaniu vzťahu k umeniu. Napokon, mnohí z našich pedagógov i študentov majú za sebou aj umelecké vzdelanie, venujú sa umeniu aktívne, iní zas vnímajú estetický zážitok z pozície diváka. Svedectvom tejto tendencie je aj táto výstava," poznamenal doc. Hetényi.

Cítia sa tu ako doma

V mene veľvyslanca Srbskej republiky na Slovensku Momčila Babiča zaželel výstave úspech Dragan Stojović, prvý radca Veľvyslanectva Srbskej republiky v Bratislave. Zdôraznil, že vzťahy medzi Slovenskom a Srbskom sú užšie, ako sa možno zdá, pretože nás už dlhé roky spája mnoho kultúrnych, spoločenských aj ekonomických stykov.

ných autoriek na nej privítal početných návštevníkov – oficiálnych hostí, pedagógov, študentov univerzity i verejnosť. Ako doc. Michalík povedal, výstava je súčasťou

vedeckého projektu, ktorý na katedre riešia. Projekt mapuje a hodnotí kultúrny potenciál dolnozemskej Slovákov a zároveň ho na Slovensku popularizuje. V mene

Anna Tomanová Makanová, predsedníčka Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny v Srbsku, vyjadrila presvedčenie, že obrazy troch maliarok na Nitranov zapôsobia. „Hovoria o slovenských dedinách, obyčajoch, krojoch, o tom, čo si autorky nesú vo svojich spomienkach. Takéto podujatia slovenským rodákom ešte viac otvárajú dvere k tomu, aby mohli byť viac na Slovensku. Je to krajina našich predkov a my sa tu cítíme ako doma,“ povedala Tomanová Makanová a výstave zaželala veľa návštevníkov a pekné pocity.

Vedúca odboru kultúry MsÚ Nitra Mgr. Dagmar Bojdová prítomných pozdravila v mene vtedajšieho primátora Jozefa Dvonča aj v mene svojom. Vyjadrila radosť, že výstava Kysáčska insita vhodne doplní mozaiku kultúrnych podujatí v našom meste. „Mesto Nitra a UKF dlhodobo spolupracujú na viacerých projektoch a verím, že v tomto duchu budeme

pokračovať aj naďalej. Želám výstave veľa spokojných návštevníkov,“ dodala Mgr. Bojdová.

Vyžarujú lásku k domovine aj pozitívnu energiu

Výstava Kysáčska insita približuje diela autoriek Márie Pálikovej, Márie Slávikovej a Zuzany Ferkovej. Kolorit rodnej dediny zobrazujú originálnym, neopakovateľným spôsobom, prostredníctvom ich obrazov sa ocitnete v tradične zariadenej dedinskej izbe, na priedomí so susedmi, na hospodárskom dvore, pri prácach na poli či na prechádzke v chotári. Častými motívami sú aj hospodárske zvieratá a plodiny, domáce práce, zátišia kvetov i plodov, ľudové odevy. Hľadiac na obrazy obdivujete ich krásu, pestrosť farieb a cit pre detail, priam z nich cítite pozitívnu energiu a lásku k rodnému kraju, ktorá z nich vyžaruje.

Tvorbu insitných umelkýň z odborného hľadiska predstavil Michal Madacký, riaditeľ Galérie SND v Kysáči a kurátor výstavy v Nitre. Vyzdvihol úprimnosť ich prejavu, témy a motívy, ktoré autorky inšpirujú, aj sviežosť palety farieb, ktoré spolu s námetmi vyjadrujú ich najvnútornejšie pocity a spomienky.

Výtvarníčky prišli na vernisáž v tradičných krojoch. Ako povedali, veľmi ich potešil záujem o ich diela. Poďakovali vedeniu školy i katedry za milé prijatie a odovzdali srdečné pozdravy Slovákov z Kysáča, ktorých teší, že ich rodáčky išli so svojím umením až za hranice.

Atmosféru vernisáže umocnili ľudové piesne speváckej skupiny Ulijanky, ktorá je zložená zo študentiek viacerých ročníkov Katedry etnológie a folkloristiky FF UKF.

Ing. Jana Černáková, R – Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: autorka

Veda v psychológii

V rámci Týždňa vedy a techniky sa 7. novembra na FSVaZ UKF v Nitre uskutočnilo podujatie s názvom Veda v psychológii alebo psychológia vedou, ktoré už každoročne vzniká v spolupráci dvoch pracovísk – Katedry psychologických vied a Ústavu aplikovanej psychológie. Cieľom podujatia bolo prezentovanie projektov výskumných bakalárskych prác študentov 3. ročníka odboru Psychológia, ktorých úvodným slovom podporili prof. PhD.

Tomáš Sollár, PhD., a Mgr. Jana Uhláriková, PhD. Vedeckým záujmom projektov výskumných prác boli oblasti aplikovanej psychológie ako kariérne poradenstvo, experimentálny výskum, pracovná a organizačná psychológia, klinická a poradenská psychológia.

PaedDr. Mgr. Erika Jurišová, PhD., FSVaZ – Katedra psychologických vied, foto: autorka

Religiozita mládeže v procese premien

Katedra sociológie Filozofickej fakulty UKF zorganizovala 7. novembra prednášku spojenú s následnou diskusiou na tému „Religiozita mládeže v procese premien“. Autorom prednášky bol doc. Ondrej Štefaňák, ktorý dlhodobo skúma a analyzuje problematiku religiozity a morálky mládeže. Vo svojej teoreticko-empirickej reflexii auditóriu najskôr predstavil hlavné scenáre premien religiozity mládeže na základe sociologickej literatúry a následne empirické dáta z dvoch sociologických výskumov v regiónoch Spiš, Liptov a Orava (2006 – 2016).

Na základe predstavených teoretických prístupov i empirických dát sa dopracoval k tvrdeniu, že výsledky referovaných výskumov nepotvrdzujú len scenár postupujúcej sekularizácie mládeže, ale čiastočne aj iné scenáre premien (napr. pluralizácie, individualizácie, stabilizácie alebo dokonca revitalizácie religiozity mládeže). Okrem toho, vzhľadom na stabilný ukazovateľ tzv. konfesijnej príslušnosti, ktorý sa spájal s poklesom religiozity v prípade väčšiny jej základných rozmerov, poukázal aj na posilnenie fenoménu, ktorý sa v sociológii náboženstva nazýva „príslušnosť bez viery“ (náboženských úkonov, vedomostí, skúseností, spoločenstva alebo morálky).

Doc. PhD. Ondrej Štefaňák, PhD., FF – Katedra sociológie

Šaľa v dobách minulých

Zámerom projektu je priblížiť žiakom minulosť Šale a jej okolia viacerými formami v rámci edukačného procesu a takisto prezentovať prácu archeológa.

okolia sa dostávajú do bezprostredného kontaktu s tunajším slovanským obyvateľstvom. Dôkazom ich tunajšieho pôsobenia sú tri pohrebiská a jedno sídlisko nájdené v spomínanom regióne. Bohaté archeologické nálezy zo spomínaných lokalít sa stali základom pre posterovú prezentáciu, ktorá je jedným z hlavných produktov výstavy. Tri postery informujú o kultúre, zvykoch, móde, spôsobe boja, ako aj o pohrebnom rite Avarov v našom prostredí. Ďalší poster obsahuje informácie o vývoji osídlenia Šale a okolia, o archeologických lokalitách a najvýznamnejších archeologických nálezoch. Posledný poster má za úlohu poukázať na dlhodobé pôsobenie archeológov v tomto regióne a o spôsobe ich práce. Súčasťou výstavy je aj expozícia archeologických náleзов. Rozdelená je podľa jednotlivých období (pleistocénne zvieratá, pravek,

doba rímska, včasný stredovek, vrcholný a neskorý stredovek) do piatich vitrín. Tie obsahujú archeologické nálezy nájdené v tomto regióne, predovšetkým vďaka činnosti Archeologického krúžku CVČ Tip Top v Šali. Okrem originálov sú vo vitrínach exponované repliky, ktoré vyrobili deti tunajšej základnej školy v rámci našich minuloročných aktivít – workshopov a tvorivých dielní. Vitríny sú doplnené o ilustrácie, ktoré majú nahradiť popisky, a tak vysvetliť význam a funkciu tohto predmetu. Sprievodný materiál vo forme skladačky s názvom „Poskladané dejiny Šale“ má za úlohu doplniť informácie pre záujemcov. Súčasťou tohtoročného projektu sú aj workshopy pre deti tunajšej ZŠ, ktoré budú realizovať pracovníci Katedry archeológie FF UKF v Nitre v priebehu školského roka 2018/2019.

Odborným garantom projektu a kurátorom výstavy je doc. Mgr. Zuzana Borzová, PhD. Na realizácii výstavy sa aktívne podieľali aj doktorandi katedry Mgr. Barbora Jančiová, Mgr. Katarína Šimunková a Mgr. Jakub Tamašovič, ako aj kolega Mgr. Matej Styk, PhD. Mnohé informácie, ktoré boli použité pri realizácii výstavy, sú náplňou diplomovej práce Mgr. Bianky Vozárovej, absolventky Katedry archeológie UKF, na ktorej túto prácu aj obhájila. Výstava je realizovaná Katedrou archeológie UKF v Nitre, v spolupráci s Archeologickým krúžkom CVČ Tip Top v Šali a ZŠ s MŠ J. Murgaša v Šali. Okrem detí tunajšej ZŠ ju môžu po dohode s vedením školy navštíviť aj iné základné školy, prípadne ostatní záujemcovia.

Doc. Mgr. Zuzana Borzová, PhD.,
FF – Katedra archeológie, foto: autorka

Do Týždňa vedy a techniky sa aj v tomto roku aktívne zapojila i Katedra archeológie Filozofickej fakulty UKF v Nitre. Dňa 6. novembra otvorila dlhodobú archeologickú výstavu na Základnej škole J. Murgaša v Šali v rámci dlhodobého projektu „Šaľa v dobách minulých“. Hlavným zámerom tohto projektu je priblížiť žiakom minulosť Šale a jej okolia viacerými formami v rámci edukačného procesu. Ďalším cieľom je aj prezentovať prácu archeológa, rozvíjať regionálnu výchovu a vzťah k rodisku/bydlisku, posilniť vzťah ku kultúrnemu dedičstvu, ako aj spestriť vyučovací proces.

V rámci spomínaného dlhodobého projektu sa centrálnou stáva téma „Cudzinci a domáci v našom meste“. Záujmovým obdobím je včasný stredovek, konkrétne obdobie avarského kaganátu, kedy sa v strednej Európe objavuje nový element – Avari. Aj na území Šale a jej

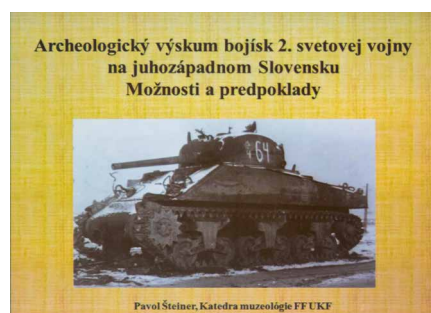
Účastníci kolokvia Prezentácia vedy – archeológia mimo školských lavíc.

Archeológia mimo školských lavíc

Práve touto formou sa verejnosť zoznamuje s prácou archeológa, vzbudzuje záujem a prispieva tak k posilneniu vzťahu ku kultúrnemu dedičstvu.

Vo štvrtok 8. novembra Katedra archeológie pripravila program venovaný prezentácii archeológie ako vedy mimo školských lavíc. Dvere Katedry archeológie na Hodžovej ulici sa pre verejnosť otvorili o 9. hodine ráno slávnostným uvítaním, po ktorom nasledovala séria prednášok. V prvom príspevku predstavila vedúca katedry doc. PhDr. Noémi Beljak Pažinová, PhD., spolu s archeozoologičkou a doktorandkou katedry Mgr. Katarínou Šimunkovou terénne aktivity a výsledky archeologického výskumu vrcholnostredovekého hradu Peťuša (okr. Zvolen). Tento hrad je už niekoľko sezón skúmaný v rámci medzinárodného grantu pod vedením našej katedry. Aj zásluhou našich študentov, ktorí tu každoročne vykonávajú svoju terénnu prax, bolo možné preskúmať veľkú časť hradu a získať zaujímavé výsledky. Na skúmanie hradov nadviazala aj ďalšia prezentácia, v ktorej pred publikum vystúpil Mgr. Dominik Repka, PhD., s témou „Výsledky výskumu a prezentačné aktivity na hrade Oponice“. Kolega informoval účastníkov kolokvia o dejinách, archeologickom výskume a stave obnovy hradu. Prezentované boli aj popularizačné aktivity, ktoré na hrade už druhý rok realizovala katedra v rámci Dní Európskeho kultúrneho dedičstva. Ďalej nasledovala prezentácia katedrových aktivít pre najmenších pod názvom „Popularizácia archeológie pre deti a mládež“,

ktoré predstavila doc. Mgr. Zuzana Borzová, PhD., a doktorandka Mgr. Barbora Jančiová. Okrem tohtoročnej výstavy pre ZŠ v Šali boli predstavené mnohé popularizačné aktivity, ktoré realizuje katedra pre deti základných škôl. V záverečnej prednáške sa PhDr. Pavol Šteiner z Katedry muzeológie venoval novodobému smeru v archeológii - výskumu bojísk druhej svetovej vojny, konkrétne na juhozápadnom Slovensku.

Súčasťou podujatia bolo tiež filmové popoludnie. V rámci neho sa premietal dokumentárny film o dobe bronzovej s komentármi doc. Mgr. Márie Hajnalovej, PhD., ktorá sa podieľala na tvorbe samotného filmu. Štvrtkový program venovala katedra prezentácii archeológie mimo vyučovacieho procesu. Zámerom bolo predstaviť jednotlivé popularizačné aktivity na pôde katedry. Práve touto formou sa verejnosť zoznamuje s prácou archeológa, vzbudzuje záujem a prispieva tak k posilneniu vzťahu ku kultúrnemu dedičstvu. Rozmanitosť prednášok poukázala na nové odvetvia a trendy v archeológii a v neposlednom rade aj na smerovanie tunajšej Katedry archeológie FF UKF v Nitre.

Mgr. Barbora Jančiová, FF – Katedra archeológie, foto: D. Repka

Ekonomická bezpečnosť podnikov

V rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku sa dňa 7. novembra uskutočnila v Nesvadoch medzinárodná vedecká konferencia Ekonomická bezpečnosť podnikov a regionálny rozvoj. Hlavným organizátorom konferencie bola Vysoká škola ekonómie a manažmentu verejnej správy v Bratislave, Odbor ekonomiky a manažmentu Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied a obchodná spoločnosť AGRORENT, a.s., Nesvady. Konferencie sa celkom zúčastnilo 52 participantov, ktorí predniesli svoje príspevky zamerané na vecné problémy ekonomiky, informatiky a manažmentu podnikateľských subjektov a vecné problémy regionálnej ekonomiky, manažmentu miestnych samospráv, ekonomickej a energetickej bezpečnosti podnikateľských subjektov a samosprávnych územných celkov. Na príprave i úspešnom priebehu konferencie sa významne podieľal ako kooperujúce pracovisko i Ústav ekonomiky a manažmentu FPV UKF v Nitre. Riaditeľka ústavu doc. RNDr. Marta Urbaníková, CSc., okrem svojej účasti v medzinárodnom vedeckom výbore konferencie predniesla svoj príspevok zameraný na problematiku riadenia podnikateľských rizík. Na konferencii aktívne participovali i ostatní členovia Ústavu ekonomiky a manažmentu FPV UKF v Nitre - svojím vystúpením v jednej z dvoch sekcií konferencie, respektíve účasťou v organizačnom výbore konferencie. Medzinárodná vedecká konferencia bola ukončená závermi a odporúčaniami pre prax.

Ing. Michal Levický, PhD., FPV – Ústav ekonomiky a manažmentu

Študentov inšpirovali k vlastným projektom

Roadshow ponúkla vzdelávanie v oblasti digitálneho marketingu, nových zručností, vlastných projektov a podnikania, poukázala na nové možnosti pre start-upy a projekty pre študentov.

V rámci Týždňa vedy a techniky 2018 zavítala 7. novembra do Nitry Roadshow s Google karavanom. Popri ďalších siedmich mestách sa aj Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre stala cieľom Google Slovensko a iniciatívy Grow with Google. Najmä mladým ľuďom predstavila svet digitálu, pomohla im otestovať svoje počítačové zručnosti a poodhalila im možnosti, ktoré táto oblasť ponúka v rámci ich budúcej práce či podnikania.

Vyššie stovka študentov sa stretla na prednáške Petra Šímu, Google Partners

Trainera, a Googlerky Márie Takáčovej. Peter Šíma rozprával poslucháčom na tému marketingu mobilných aplikácií. „Zameriaval som sa najmä na marketing mobilných aplikácií. Študenti sa dozvedeli, ako si takú vlastnú mobilnú aplikáciu vytvoriť, ako ju uviesť na App Stores, čiže obchody s aplikáciami a ako ju následne promovať. To znamená vedieť, aké stratégie zvoliť, aby si ich aplikáciu stiahlo čo najviac ľudí, prípadne aby zo svojho nápadu vytvorili biznis a začali na ňom zarábať,“ vysvetlil Peter Šíma. Študentom predstavil aj vzde-

lávacie možnosti, stážový program a ďalšie formy marketingového vzdelávania.

Šíma istý čas žil a pracoval v Amerike a tieto jeho skúsenosti sa odrazili aj v prednáške. Ako povedal, pôsobil tam práve v oblasti marketingu mobilných aplikácií pre americkú pobočku Esetu. Po návrate do Európy chvíľu pracoval vo Viedni, kde robil marketing aplikácie s počasím. „Práve prípadovú štúdiu tejto aplikácie som prezentoval na UKF v Nitre, takže môže byť pre študentov inšpiráciou pre prípadný vlastný projekt,“ doplnil Šíma. Googlerky Martina Sokolíková, Mária Takáčová a Google ambasadori víтали

záujemcov o informácie v interaktívnom karavane pred hlavnou budovou UKF. Pripravené mali pre nich odborné rady, ale aj testy, hry či súťaže o ceny. Ako povedala Martina Sokolíková, teší ju, že sa im podarilo prvýkrát na Slovensku zorganizovať Roadshow s Google karavanom. Spustili ju v roku 2016, ponúka vzdelávanie v oblasti digitálneho marketingu, nových zručností, vlastných projektov a podnikania, poukazuje na nové možnosti pre start-upy a projekty pre študentov.

„Naše regióny v tejto oblasti nie sú tak veľmi rozvinuté, nie je tu toľko akcelerátorov a inovačných centier, kde by mohli prísť a hľadať pomoc ľudia s dobrými myšlienkami,“ zdôvodňuje Martina Sokolíková. „Snažíme sa preto tieto možnosti spopularizovať. Dnes už nie je problém niečo sa naučiť online a zadarmo. Nemusíme čakať, či bude nejaký kurz blízko nášho mesta, či máme dostatok peňazí a podobne. Stačí len chcieť, nebáť sa a začať. Verím, že sme týmto smerom povzbudili mnohých študentov, ktorí sa takto môžu uplatniť naprieč odvetvami, nielen v oblasti informatiky.“

Čo sa týka digitálnej gramotnosti, nie sme na tom podľa Martiny Sokolíkovej až tak dobre. Byť na sociálnych sieťach, vedieť hľadať na internete a pozeráť videá na YouTube ešte neznamená, že máme dostatočné digitálne zručnosti. Roadshow sa snažila ukázať, že je toho viac, čo by sme mali v rámci základného počítačového vzdelania ovládať.

Ing. Jana Černáková, R – Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: LB

Beseda s Marianou Čengel Solčanskou

Z novej knihy o M. R. Štefánikovi sa dozvieme aj o jeho skutočnom vzhľade, temperamente i úžasnej charizme, či nezvyčajnom vzťahu s Benešom.

V Divadelnej kaviarni DAB sa 7. novembra v rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku i na základe riešenia projektu APVV Literatúra a jej filmová podoba v stredoeurópskom kontexte uskutočnila literárna beseda so známou spisovateľkou a režisérkou Marianou Čengel Solčanskou, ktorá predstavila svoju novú knihu Generál M. R. Štefánik. Ako už naznačuje aj názov, kniha nám

genda o lietajúcom Cypriánovi dosiahli veľký úspech, no mnohí ju môžu poznať ako režiséru jedného z najpopulárnejších súčasných slovenských filmov Únos. Na literárnej besede sme sa od nej dozvedeli aj to, že knihu Generál písala päť rokov a vydala ju práve teraz z dôvodu stého výročia ČSR. Vo svojej knihe podáva vlastnú interpretáciu Štefánika, preto o nej rozpráva ako o subjektívnom diele. Román istým spôsobom slúži aj ako

predstavuje život Milana Rastislava Štefánika, a to v podaní ďalšej významnej postavy československých dejín – rozprávača príbehu – Edvarda Beneša.

Podľa slov Tibora Žilku, ktorý otvoril besedu predstavením autorky, ide o „jeden z najlepších slovenských biografických románov vôbec“. Okrem množstva zaujímavých faktov nám predstavuje aj lúboštný život M. R. Štefánika. Dozvieme sa z nej aj o jeho skutočnom vzhľade, temperamente i úžasnej charizme, či nezvyčajnom vzťahu s Benešom. Taktiež sa o Štefánikovi môžeme dozvedieť napríklad to, že sa predstavoval ako Uhor, neveril v demokraciu, presadzoval monarchiu a mnoho ďalších pozoruhodných informácií.

Mariana Čengel Solčanská je rodáčka z Nitry a na našej Univerzite Konštantína Filozofa študovala politológiu a kulturológiu. Neskôr odišla študovať do Bratislavy réžiu. Jej dielo i film Le-

podklad k filmu, no tentoraz nie z réžie M. Čengel Solčanskej, a to z dôvodu, že by „nedokázala uveriť hercovi, že je samotný Štefánik“.

V bohatej diskusii oboznámila poslucháčov s plánmi do budúcnosti. Prezradila, že jej nasledujúca kniha sa bude zaoberať postavou Jánošíka. Na besede, ktorá je výsledkom ďalšej úspešnej spolupráce Ústavu stredoeurópskych jazykov a kultúr FSŠ UKF v Nitre a Literárneho klubu Janka Jesenského, boli prítomní ľudia rôznych vekových kategórií. Beseda sa skončila vŕcnym podakovaním pani Čengel Solčanskej za účasť, pričom si záujemcovia priamo na mieste mohli kúpiť jej knihy a poprosiť autorku o autogram.

Kitti Nagyová, študentka 1. ročníka odboru stredoeurópske areálové štúdiá, foto: Milan Hlôška, Literárny klub Janka Jesenského

Učili prvú pomoc aj merali fyziologické funkcie

Najčastejšími príčinami ochorení sú dnešný život plný zhonu a stresu, nedostatok pohybu, nesprávna životospráva, nadmerná konzumácia mäsa a cukru, fajčenie či holdovanie alkoholu.

Dvoma z množstva podujatí, ktorými do Týždňa vedy a techniky na UKF prispela Fakulta sociálnych vied a zdravotníctva, boli 5. a 8. novembra Ukážky prvej pomoci a Meranie a hodnotenie rizikových faktorov civilizačných ochorení u vybraných skupín obyvateľstva. Akcie boli určené študentom, zamestnancom univerzity i verejnosti, v priestoroch fakulty na Kraskovej 1 ich zorganizovala Katedra klinických disciplín a urgentnej medicíny a Katedra ošetrovateľstva FSVaZ UKF.

Viete, ako resuscitovať?

Ukážky prvej pomoci predvádzali študenti 3. ročníka študijného programu urgentná zdravotná starostlivosť. Účastníkom podujatia poskytli možnosť nielen sa základné postupy naučiť, ale si aj prakticky overiť schopnosť poskytnúť prvú pomoc. Na figurínach novorodenca a dospelého človeka si mohli vyskúšať umelé dýchanie s masážou srdca, zoznámili sa aj s AED – automatickým externým defibrilátorom. U malých detí sa oživovanie začína piatimi úvodnými vdychmi a potom striedavo pokračuje tromi stlačeniami hrudníka a jedným vdychom, dospelý sa resuscituje striedaním tridsiatich stlačení a dvoch vdychov. Dýchanie je dôležité, lebo do 4 minút sa v organizme vyčerpajú všetky zásoby kyslíka a mozog začne odumierať.

„Napriek tomu, že sú dnes defibrilátory rozmiestnené v obchodných centrách, na letiskách, staniach, štadiónoch či v divadlách, ľudia s ich používaním mávajú problémy. Pritom tento prístroj človeka, ktorý druhú osobu resuscituje, priamo hlasom inštruuje, ako postupovať pri podávaní prvej pomoci. Zároveň ho kontroluje a ak treba, navedie človeka, ako podať elektrický výboj do hrudníka,“ hovorí PhDr. Monika Mankovecká, PhD., zástupkyňa vedúceho Katedry klinických disciplín a urgentnej medicíny. „Akonáhle sa prístroj otvorí, začne človeka navigovať, čo má robiť. Na figuríne používame

cvičné zariadenie, ktoré pri použití lepký s elektródami nedáva do tela originálny výboj, len „akože“. Dve klasické „žehličky“ používajú zdravotníci v nemocniciach alebo záchranári.“

Ohrozuje nás stres aj nedostatok pohybu

Názornú prezentáciu s názvom Meranie a hodnotenie rizikových faktorov civilizačných ochorení u vybraných skupín obyvateľstva pripravila Katedra ošetrovateľstva FSVaZ UKF. Záujemcom z radov študentov, pracovníkov školy i verejnosti vo vestibule fakulty študentky tretieho ročníka robili merania, kto-

ré im čo-to prezradili o ich zdravotnom stave. „Naše podujatie bolo zamerané na prevenciu civilizačných ochorení s dôrazom na dodržiavanie zdravého životného štýlu a duševnej hygieny. Účastníkom sme merali základné fyziologické funkcie ako tlak krvi, hodnoty tuku v tele či hladinu glykémie,“ vysvetľuje PhDr. Alica Slamková, PhD., odborná asistentka na Katedre ošetrovateľstva. „Okrem toho sme im ponúkli aj poradenstvo v oblasti prevencie alebo ďalšieho medicínskeho riešenia civilizačných ochorení, ako sú kardiovaskulárne, onkologické choroby, obezita či diabetes mellitus. Prípadným záujemcom, u ktorých sme zistili horšie

hodnoty, sme poradili, kde a na ktorých špecialistov sa obrátiť.“

Ako PhDr. Slamková doplnila, podľa aktuálnych výskumov sú najčastejšími príčinami spomínaných ochorení dnešný život plný zhonu a stresu, nedostatok pohybu, nesprávna životospráva, nadmerná konzumácia mäsa a cukru, fajčenie či holdovanie alkoholu. „Veľa však robia aj dnešné zlé medziľudské vzťahy – doma i na pracoviskách. Je potrebné, aby sme žili v istom pochopení, porozumení, tolerancii a spolupráci,“ dodala PhDr. Slamková.

Ing. Jana Černáková, R – Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: autorka

Študenti poodhalili záhady embryotechnológií

Prednáška bola orientovaná na embryotechnológie so zameraním špeciálne na in vitro kultiváciu embryí.

Výskumné laboratóriá Fakulty prírodných vied 8. novembra prilákali množstvo záujemcov. V rámci Týždňa vedy a techniky na UKF tu Katedra botaniky a genetiky FPV UKF pripravila zaujímavú prednášku s prezentáciou pod názvom Embryotechnológie pre nevedcov. Doc. RNDr. František Strejček, PhD., zo spomínanej katedry poslucháčov zaujal rozprávaním o produkcii embryí in vitro. Následná prehliadka laboratórií s unikátnymi prístrojmi účastníkov len utvrdila v tom, že sa na našej univerzite robí špičkový výskum.

Študenti sa prostredníctvom prednášky zoznámili s procesom produkcie embryí in vitro – získavania, dozrievania oocytov, ich oplodnenia a následnej kultivácie. Ich vlastnými rukami prešla časť tohto procesu – vyskúšali si, ako sa z vajčiek dajú získať jednotlivé oocyty.

„Prednáška bola orientovaná na embryotechnológie so zameraním špeciálne na in vitro kultiváciu embryí, pretože náš tím vedcov z Katedry botaniky a genetiky a Katedry zoológie a antropológie sa zaoberá najmä kultiváciou embryí – či už hovädzieho dobytku alebo ošípaných,“ hovorí doc. RNDr. František Strejček, PhD. „Keďže tento proces je niekoľkodňový a je náročný na sterilitu a prístrojové vybavenie, ukázal som z neho študentom niekoľko videí. Objasnil som im potenciálne využitie tohto procesu – výsledky sa dajú aplikovať napríklad v in vitro klinikách, tiež je tento proces dôležitý pri tvorbe

transgénnych či klonovaných zvierat.“

Po prednáške sa študenti oboznámili s praktickým pozadím procesu in vitro kultivácie. Doc. Strejček im predstavil špičkový konfokálny mikroskop zakúpený z projektu Agrobiotech, ktorý na imunocytochemickej báze dokáže analyzovať akékoľvek proteíny, štruktúry, organely buniek. Pre vedecký tím univerzity je zaujímavý najmä z mikromanipulačného hľadiska, keďže vedia do oocytov niečo vkladať či vyberať, a tak ich istým spôsobom ovplyvňovať. Študenti si okrem tohto konfokálneho mikroskopu prezreli aj špeciálne inkubátory svojím prostredím napodobňujúce in vivo prostredie a cez „obyčajné“ mikroskopy si pozreli blastocysty ošípaných.

„Konfokálny mikroskop je jedinečný prístroj. Dokáže nám zafixované embryo opticky narezať na mikrometre, s ktorý-

mi môžeme pracovať a podľa toho ďalej postupovať v našom výskume. Momentálne sa sústreďujeme na analýzu jadriok. Sme presvedčení o tom, že jadierko je zodpovedné za istú kvalitu oocytu, pričom vieme, čo asi obsahuje, ale ešte nikto neurobil jeho podrobnú analýzu,“ skonštatoval doc. Strejček. Dôvodom je podľa neho to, že neboli na to prístroje, ale no-

vými modernými prístrojmi sa detekčné limity posúvajú. Snahou vedeckého tímu zo spomínaných katedier UKF je teraz z kvalitných oocytov zobrať jadierka a vložiť ich do menej kvalitných oocytov. Tým chcú potvrdiť správnosť hypotézy, podľa ktorej takto zvýšia životaschopnosť aj tých menej kvalitných oocytov.

„Takýto výskum zatiaľ vieme robiť na svete len my, českí, japonskí a nemeckí vedci. Prvé výsledky už máme, a hoci nie sú možno úplne také, aké sme očakávali, pokračujeme ďalej. Teraz sa budeme snažiť pripraviť vzorky pre podrobnejšiu analýzu, pričom v tomto smere spolupracujeme s pražskými kolegami,“ dodal doc. Strejček.

Ing. Jana Černáková, R – Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: autorka

Možnosti získania úverov

Ústav ekonomiky a manažmentu FPV UKF zorganizoval v rámci Týždňa vedy a techniky prednášku pre študentov a verejnosť

s názvom Možnosti získania úverov pre študentov a mladých. Zúčastnili sa jej študenti univerzity, ktorým predstavili možnosti získania úverov počas ich vysokoškolského štúdia i po jeho ukončení. Zaujali ich najmä rôzne formy štátnej podpory pre mladých. Prínosom pre študentov

bola prezentácia kľúčových parametrov pre porovnanie rôznych úverov, ktoré im v budúcnosti pomôžu pri výbere vhodného spôsobu financovania.

Mgr. Michaela Štubňová, FPV – Ústav ekonomiky a manažmentu

Rastlinná ríša – tajuplná šperkovnica

Vystavené ozdoby a šperky pochádzajú z rôznych častí sveta, vrátane strednej Európy, a sú usporiadané do špecifických tematických celkov.

V Tihányovskom paláci Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici 8. novembra slávnostne otvorili zaujímavú výstavu s názvom Rastlinná ríša – tajuplná šperkovnica. Je venovaná ozdobám a šperkom z rastlinných materiálov, najmä z plodov a semien. Výstavu zrealizovalo Stredoslovenské múzeum v Banskej Bystrici a Banskobystrický samosprávny kraj. Vernisáž výstavy otvorila zastupujúca riaditeľka Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici RNDr. Elena Martincová s mediátorkou Mgr. Ivetou Babiakovou. Autorkami scenára výstavy sú doc. RNDr. Ľudmila Illášová, PhD., a RNDr. Helena Šipošová, CSc. Ako spoluorganizátor sa

svojím vkladom podieľal aj Gemologický ústav Fakulty prírodných vied UKF v Nitre, ktorý prezentuje osobitnú kolekciu ozdôb z kombinácií organického materiálu s inými šperkovým materiálom, napr. kameňom, syntéz, kovmi, sklom a podobne, ako aj ukážky úprav využívaných semien a plodov (farbenie, leštenie, rezanie...). Svoje práce vystavujú absolventi aj súčasní študenti gemológie. Ďalšími spoluorganizátormi sú Výskumný ústav rastlinnej výroby NPPC Piešťany, Arborétum Borová Hora TU vo Zvolene, Arborétum Mlyňany SAV, Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV v Bratislave a Prírodovedné múzeum SNM v Bratisla-

ve. Veľkou mierou obohatili obsah výstavy viacerí autori a aj majitelia a zberatelia ozdôb.

Vystavené ozdoby a šperky pochádzajú z rôznych častí sveta, vrátane strednej Európy. Sú usporiadané do špecifických tematických celkov, kde okrem ozdobných exponátov sú aj ukážky originálnych neopracovaných semien, plodov alebo súplodí, prípadne medzistupne ich opracovania. Začiatok expozície je venovaný zberateľom a zbierkam ozdôb z rastlinného materiálu. Osobitná malá expozícia je zameraná na modlitbové a meditačné šnúry, kde okrem ružencov a iných exponátov sú viaceré ukážky semien a plodov rastlín používaných pri duchovných a meditačných úkonoch (klokoč, rohovník, oliva, lotos, ginkgo, slzovka, olejníky, jujuba ...). Pozornosť upúta aj výstavka ozdôb z plodov a semien jedovatých druhov rastlín, paliem, kde sú expozície ozdôb z rastlinnej slonoviny kokosovníka. Rozmanité kôstky, žalude, bukvice, oriešky, atď. sa používajú celistvé, poľené či upravené na tenké rezy, v prírodnom stave alebo sa obrusujú, leštia, lakujú, farbia, často sa do nich vyrezávajú a vypaľujú rôzne ornamenty, symboly a monogramy. Sú vďačným a dostupným materiálom pre ozdobnú tvorbu, nielen amatérsku, ale aj profesionálnu. Ďalej je možné vidieť šperky z kávoovníka a kakaovníka. Najväčšia je expozícia Ozdoby z rôznych kútov sveta – prezentuje exponáty z rôznych kontinentov. Je ukážkou nielen tvorivosti ľudí, ale aj dôvodom s úctou obdivovať svet semien a plodov – bohatstvo nevšedných tvarov a farieb. Na výstave sa významným podielom prezentujú originálne ozdoby domácich autorov, vrátane úspešných študentov odboru gemológia UKF. Prezentáciu obohatili exponáty viacerých súkromných majiteľov ozdôb, ktoré získali počas svojich cestovateľských alebo misionárskych aktivít. Všetky vystavované exponáty sú doplnené súpismi vedeckých mien tých rastlín, z ktorých sú ozdoby zhotovené a podľa znalostí a možnosti aj krajinou pôvodu ozdoby, prípadne menom tvorcu. Materiál, ktorý ponúka rastlinná ríša, je veľmi pestrý, osobitne v ňom okrem dreva dominujú plody a semená. Škála ozdôb z nich je veľmi široká, od výtvarov jednoduchých, vyhotovených ručne alebo primitívnymi technikami, po umelecky vysoko cenné, často vyrobené zložitými postupmi. Je potešiteľné, že majú aj v súčasnosti svojich priaznivcov. Výstava má za cieľ priblížiť možnosti využitia semien a plodov na tvorbu ozdôb, ktoré nestrácajú v priebehu vekov nič zo svojej krásy, pôvabu a jedinečnosti.

RNDr. Elena Martincová, zastupujúca
riaditeľka SSM,
foto: <http://www.ssmuzeum.sk/>

Mladý prekladateľ

Do súťaže sa zapojilo celkovo 32 stredných škôl a nádejní prekladatelia odovzdali vyše štyristo prekladov.

V rámci série podujatí Týždňa vedy a techniky sa v piatok 9. novembra na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre uskutočnilo vyhodnotenie v poradí už 6. ročníka súťaže pre študentov stredných škôl Mladý prekladateľ. Katedra translatológie Filozofickej fakulty UKF tak znova ponúkla stredoškólakom možnosť zmerať si sily v preklade z anglického, nemeckého, francúzskeho, ruského a španielskeho jazyka do slovenčiny. Ani tento rok nechýbala obľúbená sekcia prekladu filmových tituliek z angličtiny.

a Mgr. J. Ukušová) mimoriadne náročné. Kompletný zoznam ocenených je k dispozícii na: <http://www.ktr.ff.ukf.sk/index.php/sk/podujatia/aktualne-podujatia/99-mlady-prekladatel-2018>. Novinkou 6. ročníka Mladého prekladateľa boli workshopy v konkrétnych jazykových sekciách, ktoré ponúkli študentom a ich učiteľom možnosť bližšie sa oboznámiť so štúdiom prekladateľstva a tlmočníctva a zároveň detailnejšie diskutovať o problémoch jednotlivých prekladov s odborníkmi.

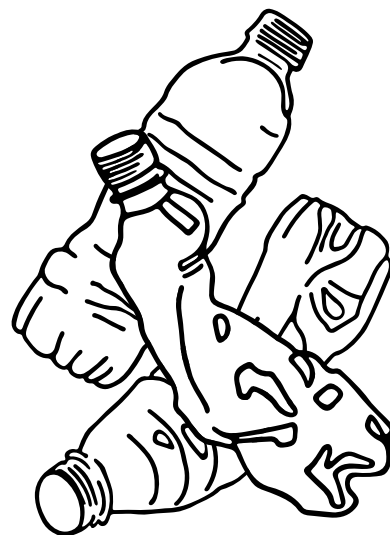

V tomto ročníku organizátori oslovili študentov z Nitrianskeho, Trnavského a Trenčianskeho kraja a do súťaže sa zapojilo celkovo 32 stredných škôl.

Mimoriadny záujem nádejných prekladateľov ukazuje počet odovzdaných prekladov, ktorý prekročil štyristovku. Azda najviac potešiteľné je však to, že so stúpajúcou účasťou narastá aj kvalita odovzdaných prekladov, a tak bolo rozhodovanie pre predsedov jednotlivých sekcií (dr. K. Welnitzová, dr. E. Perez, dr. S. Hodáková, dr. A. Zahorák, dr. L. Török

Organizátorky podujatia Mgr. Katarína Welnitzová, PhD., a Mgr. Soňa Hodáková, PhD., vyjadrujú vďaka všetkým učiteľom stredných škôl, ktorí svojím nadšením motivujú študentov, aby sa zúčastnili súťaže a pracovali s cudzími jazykmi. Poďakovanie za podporu a pomoc patrí zároveň aj vedeniu Katedry translatológie a Filozofickej fakulty UKF v Nitre.

Mgr. Soňa Hodáková, PhD.,
FF – Katedra translatológie,
foto: Mgr. Peter Horváth

Plasty: hrozba či pomoc?

V rámci Týždňa vedy a techniky sa 8. novembra na Katedre zoológie a antropológie uskutočnili odborné prednášky s názvom Plasty: hrozba, či pomoc?, prezentované vedúcou Fyziologicko-analytického laboratória doc. Ing. Idou Petrovičovou, PhD. Prednáška pritiahla množstvo záujemcov z gymnázií (Gymnázium, Gólianova 68, Nitra; Gymnázium Párovská 1, Nitra) v počte 56 študentov, ako aj žiakov základných škôl (Cirkevná ZŠ sv. Cyrila a Metóda, Sered) v počte 34. Študenti sa dozvedeli o zamorení našej planéty plastami a o riziku, ktoré predstavujú pre ľudské zdravie v dôsledku obsahu viacerých chemických látok (ftaláty BPA), ktoré zaraďujeme medzi endokrinné disruptory so schopnosťou narušiť homeostázu v organizme. Následne sa zúčastnení presunuli do špecializovaného Fyziologicko-analytického laboratória, kde ich Mgr. Miroslava Šidlovská, PhD., a doc. Petrovičová oboznámili s vybavením laboratória. Študenti mohli na vlastné oči preskúmať, ako fungujú zložité analytické prístroje, ktoré často vídajú v kriminálnych seriáloch. Dozvedeli sa o metódach stanovenia stopových množstiev chemických látok (ftalátov) vo vzorkách moču. Zistili, ako veľmi je životné prostredie ohrozené v dôsledku používania plastových produktov, ale tiež o možnostiach eliminácie používania plastových výrobkov obsahujúcich toxické látky. Študentov zaujalo výskumné zameranie vedeckého tímu, ktorého hlavným cieľom je biomonitoring ftalátov v ľudskom organizme.

Doc. Ing. Ida Petrovičová, PhD., FPV –
Katedra zoológie a antropológie,
ilustrácia: archív UKF

Matematické prechádzky

V rámci riešenia medzinárodného projektu Erasmus+: Mobile Mathematics Trials in Europe (Matematické prechádzky po Európe s využitím digitálnych technológií) sa študentom učiteľstva na FPV i PF UKF v Nitre prednáškami a workshopmi

V rámci Týždňa vedy a techniky 2018 sa pracovníci a doktorandi Katedry matematiky FPV UKF v Nitre prechádzali po viacerých slovenských mestách a predstavili žiakom, učiteľom i študentom učiteľstva matematiky a študentom učiteľstva primárneho vzdelávania možnosti tvorby matematických úloh spojené so zážitkovou matematikou a matematikou mimo školskej triedy. A to všetko s podporou digitálnych technológií: webovej databázy úloh a prechádzok a mobilnej aplikácie, ktorá mapuje pohyb riešiteľov v teréne a tiež úspešnosť riešiteľov pri riešení jednotlivých úloh.

predstavili aj tvorcovia portálu a jednotlivých aplikácií, vysokoškolskí učitelia z Univerzity J. W. Goetheho vo Frankfurt nad Mohanom Iwan Gurjanow a Moritz Baumann-Wehner. Vysokoškolskí pedagógovia a doktorandi UKF v Nitre navštívili Levice (Gymnázium A. Vrábla, SOŠ na Ul. Sv. Michala a SOŠ Pod Amfiteátrom), Prievidzu (Piaristická spojená škola Františka Hanáka) a Základnú školu s materskou školou v obci Omšenie v okrese Trenčín. Matematické prechádzky s využitím mobilov, interaktívneho portálu a s úlohami o konkrétnych objektoch zaujali v rámci prednášok a workshopov aj študentov učiteľstva matematiky FPV, študentov učiteľstva primárneho vzdelávania PF a tiež učiteľov z praxe z Nitry. Riešiteľov projektu teší, že pre-

chádzka v areáli UKF na Tr. A. Hlinku bola úspešná a budú nasledovať ďalšie, nielen v Nitre. Hlavnou myšlienkou projektu je, aby sa do riešenia úloh a prechádzok s matematikou, ktoré sú na portáli dostupné, zapojila široká verejnosť. Riešitelia projektu veria, že matematické prechádzky a riešenie úloh z matematiky v teréne, mimo

školskej triedy, zvýši povedomie o dôležitosti matematických poznatkov a prispeje k upevňovaniu jednotlivých kompetencií matematickej gramotnosti. Do aktivít sa zapojili pedagógovia doc. PaedDr. Soňa Čeretková, PhD., PaedDr. Janka Medová, PhD., Mgr. Imrich Jakab, PhD., a doktorandky Mgr. Kristína Bulková, Mgr. Petronela

Šovčíková a PaedDr. Lucia Vargová. Aktivity významne prispeli k popularizácii matematiky v rámci Týždňa vedy a techniky 2018. Webová stránka: www.mathcitymap.eu.

Doc. PaedDr. Soňa Čeretková, PhD.,
zodpovedná riešiteľka projektu Erasmus+
MoMaTrE, foto: autorka

Svetová translatológia v Nitre

Na dosiaľ najväčšej translatologickej konferencii v slovenskom vedec-kom priestore sa zúčastnilo vyše sto hostí.

Na Katedre translatológie sa nedávno uskutočnila medzinárodná konferencia Translation, Interpreting, and Culture: Old Dogmas, New Approaches (Preklad, tlmočenie a kultúra: staré dogmy, nové prístupy). Doposiaľ najväčšia translatologická konfe-

nilo sa jej viac než sto domácich a zahraničných hostí zo Spojených štátov, Francúzska, Talianska, Rumunska, Turecka, Indie či Číny. Hlavnými rečníkmi boli celosvetovo uznávaní translatológovia – prof. D. Gile, prof. E. Gentzler a prof. A. Chesterman.

V rámci bohatého trojdňového cyklu prednášok odzneli v jednotlivých sekciách príspevky a panelové diskusie venované aktuálnym témam translatológie v oblasti odborného, audiovizuálneho, umeleckého, strojového prekladu či tlmočenia. Účastníci mali možnosť zúčastniť sa viacerých workshopov zameraných na audiovizuálny

participovali aj študenti KTR - či už v úlohe tlmočníkov alebo dobrovoľníkov. Nesmierne nás teší, že samotná konferencia vráta ne príspevkov, prezentovaných výskumov a v neposlednom rade podnetných diskusií potvrdila, že Katedra translatológie FF UKF, respektíve slovenská translatológia, dokáže udržať krok s tou svetovou a zároveň jej má čo ponúknuť.

Konferencia je výstupom projektu VEGA č. 2/0200/15 Preklad ako súčasť dejín kultúrneho priestoru II. Fakty, jazy a osobnosti prekladových aktivít v slovenskom kultúrnom priestore a podoby ich fungovania

rencia usporiadaná v slovenskom vedec-kom priestore bola výsledkom spojenia síl štyroch fakúlt slovenských univerzít, ktoré organizačne a obsahovo zabezpečujú výučbu prekladateľstva a tlmočníctva (FF UKF v Nitre, FF UMB v Banskej Bystrici, FF UK v Bratislave, FF PU v Prešove), ako aj Ústavu svetovej literatúry SAV v Bratislave. Zúčast-

preklad, vzdelávanie prekladateľov a tlmočníkov, využitie prekladateľských technológií či softvérov, ktoré viedli poprední domáci i zahraniční teoretici a praktici prekladu a tlmočenia. Zo všetkých mien spomenieme Dr. J. Snydera – celosvetovo uznávaného odborníka v oblasti výskumu audiokomentára pre nevidiacich. Na príprave konferencie

v ňom a projektu VEGA č. 1/0551/16 Hybridita v jazyku, texte a translácii. Osobitne ďakujeme za finančnú a organizačnú podporu vedeniu Filozofickej fakulty UKF v Nitre.

Mgr. Jana Ukušová, PhD. Andrej Zahorák,
PhD., FF – Katedra translatológie,
foto: Bc. Mariana Michalková

Nová oddychová zóna

Priestor bude slúžiť nielen na oddych a relax, ale aj na organizovanie besied, premietaní, diskusií či koncertov.

Na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre v októbri slávnostne otvorili novú oddychovú zónu v átriu blokov b a c. Vznikla ako realizovaná požiadavka študentov a zamestnancov Fakulty prírodných vied UKF v Nitre na doplnenie vybavenia oddychových priestorov vo vonkajšom átriu hlavnej budovy. Projekt je jedným z 12 verejnoprospešných projektov, ktoré cez svoj grantový program Mením Moje Mesto podporili a financovali Mesto Nitra v spolupráci s Nitrianskou komunitnou nadáciou. Ako projekt pod názvom Zoberme školu na vzduch ho v spolupráci s týmito partnermi realizovala UKF - Fakulta prírodných vied, organizačne ho pripravila a zabezpečila Katedra ekológie a environmentalistiky FPV UKF v Nitre. Projekt Zoberme školu na vzduch získal od občanov spolu 404 hlasov a finančnú podporu vo výške 3 293,50 eur. Autormi projektu sú odborný asistent spomínanej katedry RNDr. Peter Petluš, PhD., a doktorandky katedry Monika Sofková a Martina Zigová. S finalizáciou projektu

im pomáhali Ing. Viera Petlušová, PhD., bývalý kolega Martin Zemko, ale aj ďalší kolegovia z katedry.

Nápad dotiahli do úspešného konca

Novú oddychovú zónu so stolíkmi, stoličkami i tuli vakmi symbolicky do užívania odovzdal rektor UKF prof. RNDr. Libor Vozár. Na otvorení boli prítomní zástupcovia Fakulty prírodných vied UKF - Katedry ekológie a environmentalistiky, mesta Nitra aj Nitrianskej komunitnej nadácie. Ako k univerzitnej novinke rektor prof. Libor Vozár povedal, pre Katedru ekológie a environmentalistiky UKF je typické, že učitelia pomerne hlboko spolupracujú so študentmi a že sa starajú o životné prostredie nielen z ochranárskej ale aj estetickej stránky. „V tomto kontexte to vnímam ako prirodzené, že táto iniciatíva vznikla a ja som veľmi rád, že ju zamestnanci aj študenti dotiahli do úspešného konca. To, čo urobili, bude slúžiť všetkým študentom aj pracovníkom školy, lebo átrium bude sprístupnené počas rozumného počasia celý rok. Pokiaľ sa vyskytnú aj iné podobné aktivity v rámci univerzity, radi ich podporíme z úrovne vedenia školy,“ potvrdil prof. Libor Vozár. Rektor UKF vidí možnosti na zmeny aj v ďalších priestoroch školy. Ako

povedal, z chodby hlavnej budovy časom zmizne možno podstatná časť počítačov, ktoré nie sú veľmi využívané a vznikla by tu ďalšia celoročne využiteľná oddychová zóna, keďže chodba je vykurovaná. V najbližšom období sa podľa jeho slov bude pripravovať aj projektová dokumentácia na vybudovanie chodníkov, ktoré prepoja hlavnú budovu s budovou výskumných laboratórií Fakulty prírodných vied. Dôvodom je to, že na prilahlom Nábreží mládeže parkuje pomerne veľa áut a vznikajú tu kolízne situácie s chodcami, zvlášť v období promócií. „Hlavná budova je relatívne dobre zabezpečená, pretože v oboch átriách je priestor na to, aby tam mohli študenti či zamestnanci byť, hoci je pravda, že tých stoličiek by mohlo byť viac,“ pokračoval rektor Vozár. „Ako veľkú „bolačku“ však vidím areál Pedagogickej fakulty, kde je prakticky k dispozícii veľký areál, ale je tam pomerne veľký neporiadok. Do budúcnosti teda chceme z hľadiska skrášľovania upriamiť pozornosť na areál Pedagogickej fakulty a Fakulty stredoeurópskych štúdií pod Zoborom, pretože tam je to potrebné. Na to, aby sme sa do toho pustili, potrebujeme projekty, takže to pôjde trochu pomalšie.“

Využiteľný celoročne

Ako doplnil dekan Fakulty prírodných vied UKF prof. RNDr. František Petrovič,

PhD., myšlienku vzniku novej oddychovej zóny v átriu medzi blokmi b a c hodnotí veľmi pozitívne. „V tomto areáli sú aj iné fakulty, aj keď sme teraz na pôde Fakulty prírodných vied. Tento priestor bude slúžiť študentom i zamestnancom všetkých fakúlt, celej univerzity,“ hovorí dekan prof. František Petrovič. „UKF má niekoľko tisícok študentov, napriek tomu toto miesto nebolo doteraz reálne využívané. O to som teraz radšej, lebo všade inde v zahraničí sú takéto priestory na toto ideálne. Je to tu ohradené bránou, dá sa sem dostať z hlavnej budovy, možno do budúcnosti by bolo dobré vybaviť to zdrojmi z hľadiska nápojov. Študenti nebudú musieť v príjemnom, peknom počasí sedieť na chodbách budovy, ale vonku. Ja tomuto nápadu veľmi fandím a verím, že sa tento priestor svojím vybavením ešte vylepší.“

Autor projektu RNDr. Peter Petluš, PhD., už dlhšie vedel o potenciáli tohto priestoru, ale so študentmi fakulty si povedali, že im tam chýba nejaký mobiliár. Tak sa rozhodli spoločne napísať projekt, ktorý bol napokon úspešný. „Verím, že si táto oddychová zóna nájde svojho užívateľa. Snažili sme sa ju vybaviť nábytkom z tvrdého plastu, ktorý je čo najmenej náročný na údržbu, aby tu mohol byť prakticky celý rok. Sedacie vaky sa dočasne premiestnia do chodby, pre deky sme tu vyhradili odkladaciu skrinku,“ hovorí RNDr. Peter Petluš. „Dúfam, že tu do budúcnosti budú pribúdať nové veci ale najmä študenti. Robili sme to hlavne pre nich, aby medzi blokmi výučby nemuseli chodiť do všetkých fast-

foodov do mesta.“ Autor projektu verí, že tento priestor bude žiť svojím vlastným životom. Bude slúžiť nielen na oddych a relax, ale aj na organizovanie rôznych besied, premietaní, diskusií či koncertov.

Miesto oddychu aj neformálnych stretnutí

Zástupkyňa mesta Nitra, vedúca manažérka Ing. Katarína Koncošová, PhD., priblížila koncept mesta s názvom Mením Moje Mesto, ktorým sa snažia dať občanom možnosť, aby sa sami vyjadrili, čo im v meste chýba a čo by uvítali. „Spustili sme online hlasovanie a v spolupráci s Nitrianskou komunitnou nadáciou obyvatelia mesta vybrali 12 úspešných projektov. Tento projekt Zoberme školu na vzduch je jedným z nich,“ povedala Ing. Koncošová. Autorom aj realizátorom projektu sa Mgr. Eva Vargová, programová manažérka Nitrianskej komunitnej nadácie, poďakovala za to, že počúvali hlas zdola a v spolupráci so študentmi vymysleli spôsob, ako toto miesto oživiť. „Myslím si, že tento nápad dostal od občanov hlasy najmä preto, že prezentuje iniciatívu samotných študentov, ktorí konkretizovali, čo im tu v každodennom uni-

verzitnom živote chýba. Prístup sem majú aj rodinní príslušníci či návštevníci univerzity. Verím, že študenti spolu s pedagógmi tu nájdu priestor na relax, reset, možno aj neformálne diskusie so spolužiakmi či učiteľmi,“ dodala Mgr. Vargová.

Ing. Jana Černáková, R – Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: LB

Lingvafest

Jazykového festivalu sa zúčastnili viaceré katedry Filozofickej fakulty.

Prvý ročník jazykového festivalu s názvom Lingvafest zorganizovala Ekonomická univerzita v Bratislave s cieľom vytvoriť podnetné a inšpiratívne prostredie veno-

créative Mgr. Silvie Rybárovej, PhD., a Mgr. Stépšana Tardyho, zameraný na tvorivú aktivitu účastníkov a prezentáciu ich tvorby. Jeho cieľom bolo precvičiť si techniky tvorivého písania vo francúzskom jazyku, prezentovať pútavú formu učenia sa cudzích jazykov a priblížiť francúzsku kultúru. Pre priaznivcov festivalu boli pripravené aj „ochutnávky“ jazykov v podobe rýchlokurzov španielčiny a taliančiny. Cieľom rýchlokurzov Hablemos español s mexickou políciou v podaní lektoriek Mgr. Zuzany Cíváňovej, PhD., a Mgr. Moniky

Weiss, PhD., Mgr. Ing. Svetlana Stančeková a Mgr. Anikó Ficzer. Katedra germanistiky predstavila svoje študijné programy a záujemcovia sa taktiež mohli zapojiť do vedomostnej súťaže, ktorú vytvorili študenti katedry o reáliách nemecky hovoriacich krajín a o Slovensku. Za účasť v tejto hre si odniesli pečiatku do interaktívnej hry, ktorú zorganizovali usporiadatelia festivalu. V popoludňajších hodinách viedli menovaní zástupcovia literárny workshop zameraný na súčasnú nemeckú literatúru pre deti. Bol určený pre žiakov, študentov aj učiteľov, ktorí sa chceli dozvedieť niečo viac o diele Momo a jeho autorovi, ktorým je Michael Ende. Je to napínavý príbeh o zlodejoch času a o dieťati, ktoré tento čas chcelo pre ľudí zachrániť. Vo workshope dielo interaktívne predstavili prostredníctvom čítania z knihy, filmových ukážok a ďalších aktivít.

V rámci festivalu prezentovali aj projekt APVV s názvom Podpora čitateľskej gramotnosti v materinskom a cudzom jazyku, ktorý sa rieši na Filozofickej fakulte a Fakulte stredoeurópskych štúdií a zodpovednou riešiteľkou je doc. PaedDr. Eva Stranovská, PhD.

Na Lingvafeste mala zastúpenie aj Katedra translatológie. PhDr. A. Zahorák, PhD., v interaktívnej prednáške venovanej audiovizuálnemu prekladu oboznámil účastníkov festivalu so špecifikami dabingu a titulkovania, ako aj s možnosťami štúdia a následného uplatnenia audio-

vané oslave cudzích jazykov. Túto výzvu prijali a následne realizovali viaceré katedry Filozofickej fakulty UKF v Nitre. Katedru anglistiky a amerikanistiky reprezentovali doc. PhDr. Mária Hricková, PhD., a interná doktorandka Mgr. Ivana Horváthová. Pre účastníkov festivalu si pripravili workshop s názvom Objavovanie angličtiny s Leonardom Cohenom (Discovering English with Leonard Cohen), ktorý v sebe spájal hudbu, kreatívne myslenie a jedinečnú poéziu v podobe pútavých aktivít s cieľom rozvíjania jazykových zručností v anglickom jazyku, sebavedomia a predstavivosti u zúčastnených participantov. Druhý workshop s názvom Je možné rozprávať anglicky plynulejšie? (Is it possible to speak English more fluently?) realizovala Mgr. Silvia Hvozdičková, PhD. Počas jej workshopu mali účastníci možnosť zažiť interaktívnu komunikatívnu hodinu v angličtine s použitím alternatívnych foriem a prístupov k vyučovaniu. Workshop bol pre účastníkov zaujímavý najmä z dôvodu ich neustálej vzájomnej spolupráce a radosti z používania anglického jazyka.

Jazykového festivalu sa zúčastnila aj Katedra romanistiky. Program románskych jazykov odštartoval Ateliér tvorivého písania - Petit atelier d'écriture

Brezováckovej bolo za pomoci audiovizuálnej techniky a priamej metódy humorne a pútavo naučiť účastníkov festivalu základné frázy s využitím aktuálnej slovnice zásoby španielskeho jazyka. Podobne kreatívnym spôsobom bol pripravený aj rýchlokurz Taliančina pre náhodných turistov. Dr. Mirta Čurković a Dr. Paolo di Vico komunikačnou metódou oboznámili zúčastnených s potrebnou slovnou zásobou či frázami z oblasti cestovania. Za Katedru germanistiky boli prítomní Mgr. Ervín

vizuálnych prekladateľov v mediálnej praxi. Spoločne s Mgr. K. Welnitzovou, PhD., viedli workshop, na ktorom si študenti mohli vyskúšať preklad umeleckého textu (z angličtiny a z nemčiny) a zistiť, čo všetko môže prekladateľa prevapíť pri jeho práci.

Mgr. Ivana Horváthová, Mgr. Monika Brezovácková, Ing. Mgr. Svetlana Stančeková, Mgr. Anikó Ficzer, PhDr. Andrej Zahorák, PhD., Filozofická fakulta, foto: autori

Literárna súťaž Legere

Na pôde Fakulty stredoeurópskych štúdií sa v októbri konalo prvé kolo už 8. ročníka celoslovenskej literárnej súťaže pre stredoškôľakov s názvom Legere, ktorej sa zúčastnilo 25 trojčlenných družstiev od Veľkých Kapušian až po Bratislavu. Hlavným cieľom je popri popularizácii čítania najmä prehľbovanie literárnoteoretických a literárnohistorických vedomostí žiakov a rozvoj ich interpretačných a komunikačných kompetencií. Rámcovou témou v tomto roku je súčasná maďarská literatúra. Kým si žiaci zmerali svoje vedomosti vo vyplňovaní testu, uč-

telia stredných škôl sa zúčastnili didaktického seminára a workshopu, ktorý viedla Katalin Kuklis, pedagogická odborníčka na dramatickú výchovu a divadlo. Potom nasledovala prednáška literárnej vedkyne Csilla Nagy (Maďarsko) o vývinových trendoch súčasnej maďarskej prózy, ktorá bola podkladom pre vedomostný test druhého kola v novembri. Ako v predošlých ročníkoch, tak aj teraz boli do organizačných prác podujatia zapojení doktorandi a študenti učiteľských i neučiteľských odborov Ústavu maďarskej jazykovedy a literárnej vedy FSŠ s cieľom získania cenných skúseností.

Dr. habil. PaedDr. Kristian Benyovszky, PhD., FSŠ – Ústav maďarskej jazykovedy a literárnej vedy, foto: Bc. Réka Bírócziová

Ako byť úspešný pri publikovaní

Na návštevu Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva už po niekoľkokrát zavítal docent Jitse van Dijk z Univerzity v holandskom Groningene. So záujmami z radov doktorandov a pedagogických pracovníkov sa podelil o svoje skúsenosti s publikáciou vedeckých článkov v časopisoch patriacich na popredné miesta v celosvetových rebríčkoch.

Po privítaní prodekanom fakulty prof. PhDr. Tomášom Sollárom, PhD., objasnil účastníkom stretnutia, ako má vyzeráť vzorová štruktúra vedeckého článku a odpovedal na ich otázky. Druhá časť jeho prednášky bola venovaná rôznym tipom a odporúčaniam, ako možno zlepšiť jazykovú, stylistickú aj obsahovú úroveň svojej práce a zvýšiť tak pravdepodobnosť jej uverejnenia. Dopoludnia i popoludní absolvoval konzultácie k plánovaným článkom so svojimi doktorandmi doc. PhDr. Michalom Kozubíkom, PhD., a JUDr. PhDr. Barbarou Pavlíkovou, PhD., z Katedry sociálnej práce a sociálnych vied.

Jitse van Dijk pôsobí okrem Groningenu na univerzitách v Olomouci a v Košiciach, kde výraznou mierou prispel ku grantovej úspešnosti a nárastu publikačnej činnosti spolupracujúcich pracovníkov. V roku 2016 získal titul Dôstojník Rádu oranžsko-nasavského, ktorým holandské kráľovstvo ocenilo jeho významný prínos k riešeniu problémov v oblasti verejného zdravotníctva v strednej Európe. Mladí vedeckí pracovníci ocenili jeho rady a odporúčania, ktoré môžu prispieť k rozvoju medzinárodnej publikačnej činnosti, budovaniu vedeckých tímov a k presadeniu sa v oblasti získavania grantovej podpory.

JUDr. Mgr. Barbara Pavlíková, PhD., s využitím webového sídla Lekárskej fakulty UPJŠ, foto: autorka

Zahraničná antológia s výrazným zastúpením UKF

V Srbsku vyšla antológia venovaná najvýznačnejším výsledkom slovenskej literárnej teórie od 60. rokov 20. storočia po súčasnosť. Je pozoruhodné, že z tridsiatich autorov, ktorých štúdie boli vybrané do tejto reprezentatívnej publikácie, viac ako tretina pôsobila priamo na našej univerzite, predovšetkým v niekdajšom Kabinete literárnej komunikácie (František Miko, Anton Popovič, Peter Liba, Štefan Knotek, Peter Zajac, Valér Mikula a ďalší). Spomedzi aktuálne činných pracovníkov UKF v Nitre sú do antológie zahrnuté štúdie prof. PhDr. Tibora Žilku, DrSc., (Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr FSŠ UKF), prof. PhDr. Ľubomíra Plesníka, DrSc., doc. PhDr. Zoltána Rédeya, PhD., a Mgr. Mariany

Čechovej, PhD., (všetci z Oddelenia semiotických štúdií ÚLUK FF UKF).

Text a foto: Mgr. Nikola Danišová, interná doktorandka Oddelenia semiotických štúdií ÚLUK FF

Stredoeurópske pohľady

Medzinárodná konferencia bola zameraná na dve oblasti: Osmičkové výročia v strednej Európe a Židovský kultúrny fenomén.

Sekcia s názvom Židovský kultúrny fenomén bola zameraná na výklad žalmov v židovsko-kresťanskom kontexte. Úvodnú prednášku s názvom Význam žalmov v židovskej tradícii mal rabín Misha Kapustin z Bratislavy. Odznali aj príspevky Gábor Ortutaya zo Zboru viery v Maďarsku s názvom Kniha žalmov očami kresťana a Évy Petröczi z Budapešti s názvom Variácie žalmu 13. V závere prvého bloku odznali spievané žalmy v hebrejčine v po-

V dňoch 16. a 17. októbra sa na Fakulte stredoeurópskych štúdií UKF v Nitre pri príležitosti 15. výročia založenia fakulty konala medzinárodná konferencia Stredoeurópske pohľady, organizovaná Ústavom stredoeurópskych jazykov a kultúr. Tematicky bola zameraná na dve oblasti. Prvou témou boli Osmičkové výročia v strednej Európe, druhou Židovský kultúrny fenomén. Slávnostné otvorenie konferencie s príhovormi Jána Gallika, riaditeľa ústavu, a Žofie Bárcziovej, dekanke fakulty, sa konalo 16. októbra.

Úvodná prednáška v prvom bloku Osmičkových výročí patrila známej slovenskej scenáristke a režisérke Mariane Čengel Solčanskej, ktorá v príspevku s názvom Vzťah Milana Rastislava Štefánika a Edvarda Beneša ako východisko v procese výstavby dramatického textu hovorila o svojej najnovšej knihe s názvom Generál. Prezentovala výstižný pohľad na životnú i politickú dráhu Štefánika, Beneša a Masaryka, pričom dôraz položila najmä na povahové rozdiely Štefánika a Beneša. V tomto bloku predstavili svoje príspevky aj Lenke Kocsis (Univerzita v Novom Sade) s názvom Zá- pisky, denníky a denníkové romány o prvej

svetovej vojne, Petr Kučera (Západočeská univerzita v Plzni) s názvom Nacistická okupace v novele Jana Otčenáška Romeo, Julie a tma a ve filmové adaptaci Jiřího Weisse a Milan Jozek (FSŠ UKF v Nitre) s názvom Wojtylovské „Nebojte sa“ v spektre autentického hľadania slobody, pravdy a kultúry života, keďže práve 16. októbra 1978, teda presne pred 40 rokmi, bol Karol Wojtyła zvolený za pápeža.

V druhom bloku prezentovali svoje príspevky Andor Mészáros (Univerzita Loránda Eötvöse v Budapešti) Gizella Tarczayová: Záhreb 1918, Budapešť 1938. História očami súčasníka, Jaroslav Sommer a Vojtěch Jedlička (Univerzita Hradec Králové) Srpnové události roku 1968: reflexe v denní- m tisku, vychádzajúc z výskumu československej a ruskej tlače, ktorá vyšla pri príležitosti výročí vstupu vojsk Varšavskej zmluvy na územie Československa, Jozef Brunclík, ktorý upriamil pohľad na Osmičkové variácie v živote i tvorbe Jána Motulka, a Ján Gal- lik (UKF v Nitre) Slovenská a maďarská lite- ratúra tvárou v tvár komunizmu, zameria- vajúc sa na stredoeurópskych katolíckych autorov, ktorí ani v čase komunistickej to- tality nezapreli svoju vieru.

daní Annamárie Lencsésovej. Druhý blok sa začal prednáškou Romana Lencsésa zo Szent Pál Akadémie v Budapešti s ná- zvom Kniha žalmov. Vladimír Fulka zo Slovenskej akadémie vied v Bratislave sa prezentoval príspevkom s názvom Žalmy v gregoriánskom chorále a Martin Kole- ják z Katolíckej univerzity v Ružomber- ku prednáškou s názvom Modlitba liturgie hodín poukázal na súvislosť liturgie hodín so židovskou tradíciou modlitby žalmov.

Na druhý deň v rámci židovskej sekcie odznali príspevky Radka Malého z Karlo- vej univerzity v Prahe s názvom Literárni prínos židovské menšiny v multikultur- ním prostredí Bukoviny a troch zástupcov z Univerzity Konštantína Filozofa v Nit- re, menovite Martina Pukanca s názvom Židovský žalm 19 v jeho prvej stredoeu- rópskej podobe, Pála Száza Židia a Čiň- nia – Franz Kafka a Jiří Langer a Alexeja Mikuláška Provázanost židovských a kres- ťanských motívů v humoristických povíd- kách Vojtěcha Rakouse (se zaměřením na cyklus Modche a Rezi).

V sekcii o osmičkových výročiach odznal ako prvý príspevok Evy Kaps-ovej (FF UKF v Nitre) s názvom Vizualný

komentár – súčasť pocty ku vzniku Československa a jeho kritické čítanie v súčasnosti. Mýtus a moderná republika, v ktorom sa zaoberá výtvarným dielom Alfonza Muchu Slovanská epopeja ako predlohou pre vznik diela Jiřího Davida Apoteóza Slovanov. Druhý príspevok Stopy histórie v repetitívnych básnických textoch patrila Jane Juhásovej z Katolíckej univerzity v Ružomberku. V druhom bloku patrila úvodná prednáška Mníchovská dohoda a viedenská arbitráž v dobovej slovenskej poézii Petrovi Tollarovičovi (UK v Bratislave). Osobnosti Alexandra Dubčeka sa venoval Štefan Timko (FSŠ UKF v Nitre) vo svojom príspevku Alexander Dubček ako ústredná postava augusta 1968 v hranej filmovej podobe. Posledná prednáška s názvom Priestor a jeho rekvizity ako symptómy slovenskej a českej literárnej moderny patrila Zuzane Chrenkovej zo

SAV v Bratislave, pričom sa zamerala na spisovateľov J. C. Hronského a J. Weissu ako účastníkov 1. svetovej vojny, ktorí pars pro toto zastupujú medzivojnovú literatúru.

Na záver možno konštatovať, že konferencia bola na vysokej organizačnej aj vedeckej úrovni. Organizačne konferenciu prioritne zastrešili Dominika Hlavinová Tekeliová, Lenka Tkáč-Zabáková a Monika Nozdrovická.

PhDr. Monika Adamická
a Mgr. Michal Rozenberg,
interní doktorandi, stredoeurópske
areálové štúdiá,
foto: Mgr. Zoltán Decsi

Kuriéri Božieho slova

Na besede si pripomenuli osudy mladých ľudí spred sto rokov, ktorí si nedali vziať svoju slobodu.

V priestoroch Divadelnej kaviarne DAB sa v októbri uskutočnila prezentácia knihy poľského autora Mariana Szczepanowicza s názvom Kuriéri Božieho slova s podtitulom Skúsenosť a dar. Publikácia vyšla pri príležitosti 100. jubilea zjavenia Panny Márie vo Fatime nákladom sekulárneho inštitútu Spoločenstvo Fatima, s finančnou podporou Poľského veľvyslanectva, Poľského inštitútu a Ústavu pamäti národa. Pozvanie na túto udalosť prijali dp. Stanisław Lugowski, dp. Sebastián Košút a Jozef Konc, ThLic. Ing., OFMCap. Organizátormi stretnutia boli Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr FSŠ UKF v Nitre a Literárny klub Janka Jesenského.

Dielo pojednáva o zložitých udalostiach, ktoré sa odohrali počas komunizmu, keď bola slovenská katolícka cirkev prenasledovaná a mala veľmi malé možnosti pôsobenia. V tejto dobe bolo zakázané, okrem iného, vydávanie katolíckej literatúry. Z tohto dôvodu sa na naše územie literárne diela museli pašovať. Kniha Kuriéri Božieho slova je dôležitým svedectvom, dokumentom náboženského života a pomoci slovenským katolíkom zo strany poľskej cirkvi. Kniha prezentuje veľmi dôležitý aspekt slovensko-poľských vzťahov.

Na začiatku prezentácie zaznela spoločná modlitba. Nasledovalo pár slov od prof. PhDr. Tibora Žilku, DrSc., ktorý prispel svojimi poznatkami o stave, aký panoval v tomto období. Nasledovali dp. Stanisław Lugowski a dp. Sebastián Košút, ktorí tlmočili svoje zážitky z týchto čias. Vysvetlili, ako taký výmenný ob-

chod fungoval a aké dobrodružstvá a niekedy aj obety museli kuriéri v horách pri výmene zažiť. Na to nadviazala diskusia, počas ktorej zodpovedali na otázky alebo sa spomínali príhody divákov z tohto obdobia. Celá udalosť sa niesla v úprimnom, ľudskom duchu, jej hlavným cieľom bolo pripomenúť si osudy mladých ľudí, ktorí v tom čase vykonali túto heroickú službu a nedali si vziať svoju slobodu, možnosť šíriť Sväté Písmo i inú náboženskú literatúru. V neposlednom rade treba poďakovať poľskému národu a jeho osobnostiam.

Sonja Drobnjaková,
študentka 2. ročníka SASb,
foto: Milan Hlůška, LK J. Jesenského

Foto © Milan Hlůška

Týždňový vokálny maratón

Prednášky a workshopy, ale aj už piaty ročník celoslovenskej speváckej súťaže.

Na základe mimoriadne rastúceho záujmu o nonartifickálnu hudbu na Slovensku zaznamenávame stav, kedy sú tradičné metodiky, ako aj odborná spôsobilosť učiteľov i pedagógov v tejto oblasti nepostačujúce. Na Slovensku výrazne absenteje odborné zázemie zamerané hlavne na jej interpretáciu a metodiku vyučovania. Aj preto sa Katedra hudby PF UKF v Nitre podujala v rámci projektu KEGA Non-

artifickálna hudba vo vokálnej edukácii zorganizovať vokálne workshopy a prednášky zamerané na oblasť jazzu, muzikálu a šansónu. Cieľovou skupinou interpretačných kurzov boli najmä študenti vysokých a stredných škôl umeleckého zamerania a vokálni pedagógovia ZUŠ. Účastníci vzdelávania získali orientáciu vo vokálnych technikách zameraných na nonartifickálnu hudbu a môžu využívať takto získané poznatky v umelecko-pedagogickej praxi. Vzácnymi lektormi kurzov boli Alena Čermáková, Boglárka Babiczki a Ján Hyža.

Prednášky a workshopy

V doobedňajších hodinách od 23. do 26. októbra prebiehali prednášky, ktoré boli zamerané každý deň na iný žáner – jazz, muzikál a šansón. Popoludní sa v cvičných miestnostiach Pavilónu hudby konali individuálne hodiny podľa stanoveného rozvrhu. Bol to zároveň deň otvorených dverí, nakoľko pasívni účastníci mohli nazrieť do výučby jednotlivých lektorov a nechať sa nimi inšpirovať v budúcej pedagogickej praxi. Sme radi, že sme mohli byť nápomocní učiteľom spevu z celého Slovenska. Po skončení workshopov a prednášok sme dostali množstvo pozitívnych ohlasov a ďakovných mailov, čo svedčí najmä o tom, že sa do podobných podujatí oplatí investovať čas a energiu. Veríme, že toto podujatie adekvátne prispelo k skvalitneniu výučby neoperného spevu, či už na konzervatóriách alebo základných umeleckých školách, a patrične obohatilo aj študentov našej univerzity.

Boglárka Babiczki absolvovala štúdium koncertného spevu v odbore jazzový spev a pedagogika spevu na Vienna Konservatorium vo Viedni. Na Montreux Jazz Voice Competition vo Švajčiarsku sa stala semifinalistkou súťaže. Následne vydala debutový album BBQ – Freedom tastes like a HIROI – Return of the koi. Od roku 2016 sa aktívne venuje vyučovaniu spevu v oblasti populárneho a jazzového spevu na Musikschule Wolkersdorf a vo VoiceCottage – KreativManufaktur Viedeň. Ako speváčka a skladateľka je aktívna v medzinárodných projektoch: Als Sängerin und Komponistin für Bands und Produktionen im In- und Ausland tätig: BBQ (Boglárka Babiczki Quintett), HIROI (Michiru Ripplinger Group – modern Jazz), Vienna Improvisers Orchestra (Leitung: Michael Fischer), Antigone Chor (Burgtheater Wien), BigBand Laa an der Thaya, Simple Sam Vintage Band.

BlueNote

Celotýždňový vokálny maratón na Katedre hudby zavŕšila 26. októbra už tradičná spevácka súťaž BlueNote. Piaty ročník sa niesol v rodinnej atmosfére, nakoľko vynikajúci lektori vokálnych kurzov boli zároveň porotcami a mali možnosť s jednotlivými súťažiacimi individuálne pracovať, zoznámiť sa s nimi a profesionálne im poradiť v predchádzajúcich dňoch.

Súťažiaci mali opäť možnosť sa ukázať v troch nonartifickálnych žánroch – jazz/šansón, muzikál a popmusic. Za oblasť šansónu zodpovedala významná slovenská šansonierka Alena Čermáková. Muzikál hodnotil Ján Hyža a jazz Boglárka Babiczki z Maďarska. Hodnotili hlasovú techniku, prácu s textom, štýlové uchopenie jednotlivých žánrov, no predovšetkým celkové podanie piesní a osobitý umelecký prejav.

Porotu najviac presvedčila Lívia Michalková, študentka 3. ročníka v odbore hudba a zvukový dizajn PF UKF v Nitre, ktorá v rámci súťažného repertoáru predstavila aj svoju vlastnú tvorbu. Druhé miesto získala Alena Dušová, študentka 1. ročníka, a tretie miesto patrilo Kamile Halámkovej, študentke 3. ročníka, obe v odbore učiteľstvo hudobno-dramatického umenia PF UKF v Nitre. Osobitná vďaka patrí predovšetkým súťažiacim, ktorí túto našu už pomaly tradíciu živia a nenechajú upadnúť. Ďakujeme Alene Čermáковой a Jane Tomko Ferjenčíkovéj z PF PU v Prešove za vecné ceny, ktoré venovali našim súťažiacim. Taktiež patrí poďakovanie Únii žien Slovenska, osobitne Eve Kuklovej, za každoročnú finančnú podporu tohto výnimočného projektu.

Mgr. Iveta Štrbák Pandiová, PhD.,
PF - Katedra hudby, foto: autorka

Alena Čermáková

študovala na Vysokej škole múzických umení v Bratislave, odbor filmová a televízna dokumentárna tvorba. K jej najznámejším snímkam patrí autobiografický celovečerný film *Vyviekanie z vlastnej kože* (1992) a autorský film *Všetko je v nás* (1999) o Františkovi Tugendliebovi, ktorý ju učil spev v rokoch 1983-1985. Práve od neho získala akreditáciu na vyučovanie techniky popového spevu jeho metódou. Slovenská verejnosť ju spoznala najmä vďaka jej účinkovaniu ako hlasovej pedagogičky v hudobnom projekte *Slovensko hľadá SuperStar I, II* a *Môj najmilší* hit. V roku 2002 vydala svoj debutový album *Šansóny* a iné piesne, ktorý do života uviedli Hana Hegerová a František Tugendlieb. Koncertuje doma i v zahraničí. V roku 2009 vydala francúzsko-nemecko-slovenský album *Spievam ako dýcham*, ktorý do života uviedol kňaz Anton Srholec. Naspievala aj motívy radosti do filmu o Nicolasovi Wintonovi na hudbu manžela Ivana Čermáka pod názvom *Sila ľudskosti* (2002, režia Matej Mináč) a *Nickyho rodina* (2011, režia Matej Mináč).

Ján Hyža

vyštudoval Janáčkovu akadémiu múzických umení v Brne (2010), odbor muzikálové herectvo a doktorandské štúdium v odbore didaktika hudby na Katedre hudby na Pedagogickej fakulte Univerzity Konštantína filozofa v Nitre (2013). Na UKF realizoval výskum v podobe prípadovej štúdie. V rámci doktorandského štúdia tu pôsobil ako pedagóg. Absolvoval študijnú stáž v odbore vokálne herectvo na Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej im. Ludwika Solskiego v Krakove. Pedagogickú činnosť vykonával na ZUŠ v Senici ako učiteľ literárno-dramatického odboru. Ako pedagóg spevu neoperného zamerania pôsobil na Súkromnom konzervatóriu v Nitre, od roku 2012 na hudobno-dramatickom odbore na Konzervatóriu v Bratislave a od roku 2016 vyučuje spev na Katedre herectva na VŠMU v Bratislave. V roku 2017 založil vo Viedni kreatívne centrum *VoiceCottage – KreativManufaktur* pre výučbu spevu a hudobno-dramatického umenia, kde zároveň pôsobí ako pedagóg. Od roku 2018 je tiež pedagógom pre zborový spev na Die Wiener Volkshochschulen vo Viedni. Účinkoval v Národnom divadle v Brne, v Divadelnom štúdiu Marta, v Divadle Husa na provázku a v divadle Nová scéna.

Medzinárodná vedecká konferencia

Geografické aspekty stredoeurópskeho priestoru: Slovensko a Česko – 25 rokov na politickej mape sveta.

Medzinárodná geografická konferencia „Geografické aspekty stredoeurópskeho priestoru“ organizovaná v spolupráci s Katedrou geografie Pedagogickej fakulty Masarykovej univerzity v Brne s viac ako štvrtstoročnou tradíciou, ktorá sa konala v októbri na pôde Katedry geografie a regionálneho rozvoja FPV UKF v Nitre, hostila vyše 70 účastníkov nielen zo Slovenska, ale aj z Českej republiky, Poľska či Rakúska. Vedúca katedry a vedecká garantka konferencie doc. Alena Dubcová srdečne privítala účastníkov konferencie nielen z geografických pracovísk, okrem iného vyzdvihla jej dlhoročnú tradíciu, kvalitu, ocenila výbornú spoluprácu so sesterským českým pracoviskom, ako aj priateľské vzťahy, ktoré sú pre toto podujatie tak charakteristické. Už v poradí jej 26. ročník s témou „Slovensko a Česko – 25 rokov na politickej mape sveta“, ktorá bola vybraná v súlade so 100. výročím vzniku Československa, oficiálne otvoril dekan fakulty prof. RNDr. František Petrovič, PhD., pod ktorého záštitou sa konferencia konala. Ako vyštudovaný geograf vo svojom príhovore zdôraznil okrem iného aj svoj úzky vzťah k tejto vednej disciplíne. Cieľom konferencie bolo vytvoriť priestor na diskusné fórum a výmenu informácií z najnovších geografických výskumov realizovaných za ostatné obdobie najmä v slovenskom a českom výskumnom priestore. Kvalitu tohto podujatia garantoval medzinárodný vedecký výbor tvorený zástupcami geografických pracovísk z Česka, Rakúska a Poľska. V pléne vystúpili so svojimi príspevkami prof. Florin Zigray z Rakúska, ktorý zhodnotil prínos geografie a krajiny ekológie na Slovensku po roku 1989. Prednáškou o demografických zmenách vo funkčných areáloch Poľska zaujal účastníkov doc. Slawomir Kurek z Poľska. Doc. Jaromír Kolejka z Česka vo svojej prezentácii predstavil projekt inventarizácie a hodnotenia rezidií predindustriálnej krajiny na Morave. Rokovanie v pléne viedol doc. Alfred Krogmann. Následne rokovanie prebiehalo v štyroch paralelných sekciách pod vedením ich predsedov: fyzická geografia (prof. Martin Boltižiar), humánna geografia (doc. Milan Jeřábek, doc. Alfred Krogmann), regionálna geografia (prof. Petr Chalupa, doc. Antonín Vaishar, dr. Zuzana Líšková-Dvořáková) a didaktika geografie

(doc. Eduard Hofmann, dr. Martina Škodová). Konferenčný deň zavŕšil spoločenský večer v priestoroch ŠD UKF v Nitre, ktorý slávnostne otvorila vedúca katedry doc. Alena Dubcová. Účastníci konferencie ďalej pokračovali v priateľských rozhovoroch, v odborných i neformálnych diskusiách až do neskorých večerných hodín v sprievode hudby a ľudových piesní.

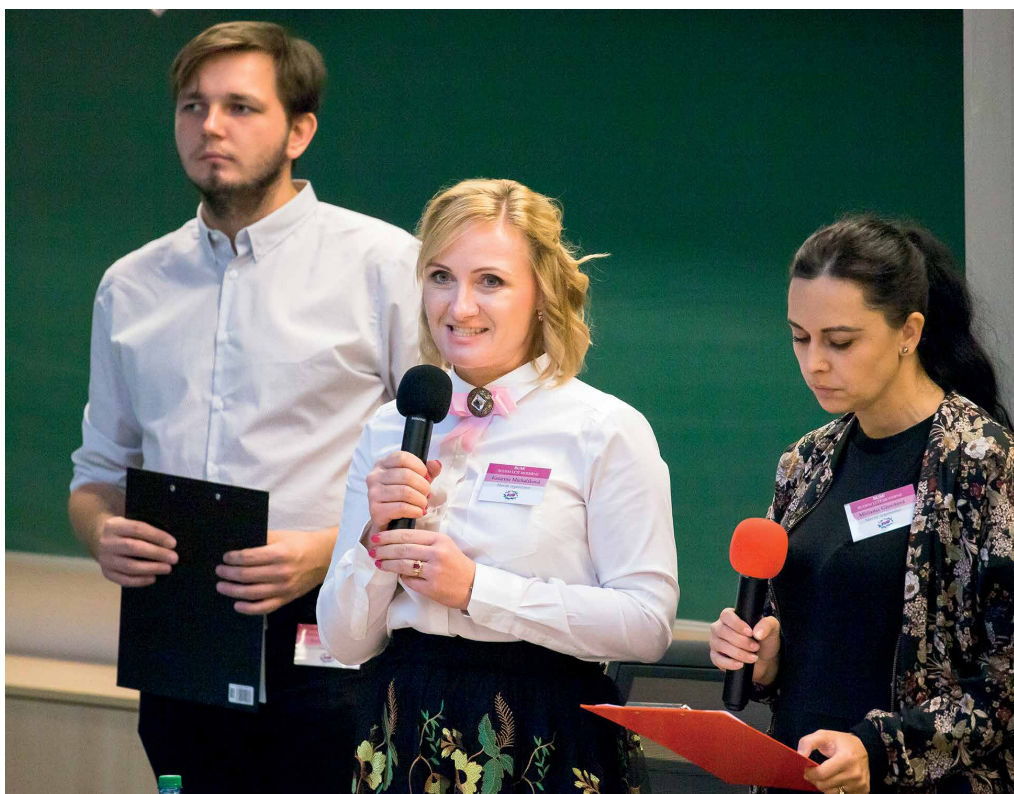
Následujúci deň konferencie bol venovaný exkurzii po starobylej Nitre, vrátane návštevy Nitrianskeho hradu či Diecéznej knižnice so vzácnymi historickými knižnými publikáciami. Exkurziu vysokoerudovaným výkladom zastrelil pracovník katedry doc. Ján Lacika. Záverečný deň viacerí účastníci vyslovili spokojnosť s priebehom a organizáciou konferencie, ako aj s jej vysokou vedeckou úrovňou. Ďalší, už 27. ročník tohto podujatia, sa bude konať v októbri 2019 na Masarykovej univerzite v Brne. Príspevky z medzinárodnej vedeckej konferencie budú už tradične publikované v recenzovanom vedeckom časopise *Geografické informácie* (ISSN 1337-9453), ktoré katedra pravidelne vydáva už od r. 1992 a ktoré budú opäť postúpené na indexovanie do databázy Web of Science, kde sú už úspešne zaradené príspevky z ostatných ročníkov.

prof. PhDr. RNDr. Martin Boltižiar, PhD.,
FPV – Katedra geografie a reg. rozvoja,
foto: Mgr. Miroslav Kadlečík

Diskutovali o tom, ako učiť moderne

Pohľad na zaplnenú prednáškovú sálu v priestoroch Pedagogickej fakulty UKF vo štvrtok 25. októbra potešil všetkých, ktorí chcú lepšie, modernejšie slovenské školstvo.

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre venuje veľkú pozornosť zvyšovaniu kvality a pripravenosti budúcich učiteľov prostredníctvom rôznych aktivít, okrem iného aj prostredníctvom projektu APVV Prax v centre odborovej didaktiky, odborová didaktika v centre praktickej prípravy. Preto spoluzorganizovala a garančne zastrešila podujatie vytvárajúce priestor pre prezentáciu moderných spôsobov výučby naprieč odborovými didaktikami a pre diskusiu o témach v učiteľskej profesii, ktoré v súčasnosti v spoločnosti rezonujú. Za nápadom zorganizovať konferenciu pre študentov učiteľských smerov, ktorí chcú učiť moderne, stoja učiteľky Miriama Glovňová a Katarína Michalíková, obe absolventky Komenského inštitútu. „Pociťovali sme potrebu vytvoriť komunitu učiteľov aj študentov Univerzity Konštantína Filozofa, nejaké spoločné miesto, kde by sa odovzdávali skúsenosti či nápady“, vysvetľuje K. Michalíková. „Ukázať študentom, budúcim učiteľom, aké zaujímavé môže byť toto povolanie. Ako sa dajú robiť zmeny v školstve.“ Táto myšlienka dozrela, požiadali o regiogrant z Komenského

inštitútu a v spolupráci s Janou Duchovičovou, zodpovednou riešiteľkou projektu APVV z Katedry pedagogiky PE, Martinom Cápayom a Petrom Švecom z Katedry informatiky FPV s významnou podporou Pedagogickej fakulty, Fakulty prírodných vied a Filozofickej fakulty zorganizovali konferenciu pre študentov učiteľstva Univerzity Konštantína Filozofa. Podujatie sa konalo pod záštitou rektora Univerzity Konštantína Filozofa prof. RNDr. Libora Vozára, CSc. „Učiteľské povolanie je aj o zodpovednosti prípravy novej generácie

pre nové podmienky,“ povedal rektor UKF prof. Libor Vozár. „Treba si uvedomiť, že tak, ako sa vyvíja nový svet, tak sa vyvíja aj Slovensko a to, čo platí dnes v ľudskej spoločnosti, možno zajtra už nebude platiť a o týždeň už určite bude niečo iné.“

Výše tristo študentov si prišlo vypočuť kolegov z praxe, medzi ktorých patrili Juraj Hipš z Komenského inštitútu, Vladimír Burjan z Neziskovej organizácie Dobrá škola, lektor Robert Čapek, Päivi Parkkonen z Valkeala Senior High School vo Fínsku a viacerí absolventi Komenského inštitútu.

Inšpirácie z Fínska

Veľa povinných predmetov, uvoľnená atmosféra, prestávky i aktivity vonku na čerstvom vzduchu, bezplatné teplé jedlo, málo domácich úloh, záujmové krúžky po vyučovaní, pedagogická sloboda pre učiteľov a dôvera verejnosti a vysoké platy učiteľov – to sú základné atribúty

Milovať deti, ktoré doma milované nie sú

Nie je to tak dávno, čo bola škola zaštieňená silnou autoritou štátu, slúžila najmä jeho záujmom, využívala donucovacie prostriedky, vlastnila monopol na vzdelávanie a bola určená iba úzkej vrstve spoločnosti. Vzdelanie, ktoré poskytovala, malo istú auru výnimčnosti a silu katapultovať ľudí v spoločenskom rebríčku. „Dnes je autorita štátu podstatne menšia, od školy sa očakáva, že bude slúžiť rodičom, nie štátu, už nemôže využívať donucovacie prostriedky (okrem povinnej školskej dochádzky) a prišla aj o monopol na vzdelávanie“, vysvetľuje Vladimír Burjan. Aby škola prekonalá stupňujúce sa napätie a vyhla sa revoltám či občianskej neposlušnosti na jednej strane aj postupnej erózii a úniku detí zo systému povinného vzdelávania na druhej strane, bude sa musieť podľa neho výrazne zmeniť. „Musíme sa na učiteľské povolanie začať pozeráť ako na pomáhajúcu profesiu, vrátane suplovania rodiny. Učiteľ musí byť definovaný tak, že jeho úlohou je pomáhať dieťaťu, ktoré nemôže za to, do akej rodiny

sa narodilo, prekonať tento hendikep – to je súčasť jeho práce, za ktorú berie plat. Súčasťou profesie učiteľa je milovať deti, ktoré doma milované nie sú.“

Nová definícia učiteľa

Na konferencii odznelo množstvo ďalších inšpiratívnych myšlienok – od témy vnútornej motivácie, cez matematiku bez čísel, školu inkluzionistov, zavádzanie nových metód do vyučovania, až po vedecky overený koncept s názvom Mindfulness, ktorý napomáha znižovať stres. Bodkou za nabitým programom bolo divadelné predstavenie + Pridať priateľa. Prostredníctvom interaktívnej metódy Divadlo Fórum v ňom študentky zo Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topolčanoch pod vedením Zuzany Kráľovej predstavili tému kyberšikany.

Konferencia BUM – Budem učiť moderne je vnímaná ako špecifická organizačná forma výučby študentov UKF a organizátori podujatia vidia jej zmysel v skvalitňovaní prípravy budúcich učiteľov, vo výnimočnom spôsobe prezentácie práce učiteľov, ktorí nečakajú na zmenu zhora a snažia sa posúvať slovenské školstvo dopredu, a predovšetkým vo vzácnnej symbióze spájania akademického priestoru a priestoru praxe.

Mgr. Jana Krajčovičová, R – Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: LB

fínskeho vzdelávacieho systému. Na konferenciu ho prišla predstaviť Päivi Parkkonen, ktorá je už takmer dvadsať rokov učiteľkou histórie, spoločenských vied a podnikania: „Veľmi dôležitá je sloboda a nezávislosť. Aj fínsky vzdelávací systém sa stále mení a prispôsobuje sa evolúcii spoločnosti. V súčasnosti sa snažíme presvedčiť učiteľov a školy, že študenti by sa mali rozhodnúť, čo chcú študovať, že by mali mať autonómiu rozhodovať o mnohých veciach. Naším cieľom je vyvinúť aktivitu u študentov, aby sa zamysleli nad tým, čo sa dnes naučili a čo by sa mali naučiť.“

Inovatívne trendy v odborových didaktikách

Projekt je vo fáze aplikácie stratégií podporujúcich kritické myslenie do vyučovania študentov UKF, ale aj aplikácie do vyučovania samotnými študentmi univerzity.

Tri fakulty našej univerzity a 50-člený riešiteľský kolektív sa podieľa na spolupráci v rámci projektu APVV-15-0368 s názvom Prax v centre odbornej didaktiky, odborová didaktika v centre praktickej prípravy. V rámci neho sa 21. novembra na pôde Pedagogickej fakulty UKF v Nitre uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia s názvom Inovatívne trendy v odborových didaktikách – Prepojenie teórie a praxe výučbových stratégií kritického a tvorivého myslenia vo vyučovaní. Pripravili ju Pedagogická fakulta, Fakulta prírodných vied, Filozofická fakulta UKF a Štátny pedagogický ústav.

Ako povedala zodpovedná riešiteľka projektu doc. PaedDr. Jana Duchovičová, PhD., prorektorka UKF pre vzdelávanie, niekoľkoročný projekt je zameraný na prípravu budúcich učiteľov pre prax. „Samotná myšlienka, prečo projekt vznikol, bola komunikácia odborových didaktikov, či už v rámci štátnych skúšok alebo neformálnych stretnutí. Často sme na nich diskutovali, že máme veľmi veľa spoločných tém, ale každý ich rieši izolovane. A to je veľká chyba, lebo sa máme čím navzájom obohatovať. Jednou z tých spoločných oblastí, ktoré ja vnímam ako didaktik – pedagóg, bola práve oblasť psychodidaktiky. Zahŕňa témy, ktoré teraz v spoločnosti veľmi rezonujú a aj výskumne sú vnímané ako témy, ktoré majú potenciál výrazne ovplyvňovať a smerovať naše školstvo,“ zdôraznila doc. Duchovičová.

Ako ďalej povedala, jednou z psychodidaktických tém je stimulácia kritického a tvorivého myslenia žiakov a je jedno, či ide o deti základných škôl, študentov stredných či vysokých škôl. Spoločný prienik je v tom, že každý predmet sleduje odborovú didaktiku v kontexte svojho obsahu, ale už menej funguje didaktické spojenie v rovine vyučovacích stratégií. „Tento prienik

nám umožňuje spojiť odborových didaktikov jednotlivých vyučovacích predmetov, ktoré sú spoločensko-vedného charakteru, ako napr. slovenský jazyk a literatúra, náuka o spoločnosti, história, etika, pedagogika, ale aj prírodovedného zamerania ako matematika, fyzika, biológia, chémia, informatika, a predmety umelecko-výchovného a výchovného charakteru ako je hudobné umenie, hudobno-dramatické umenie, telesná výchova, výtvarná výchova či technická výchova. V podstate všetky tieto predmety v plnej miere už desaťročia zabezpečuje naša univerzita, a preto sa aj profesionáli - odboroví didaktici nadchli pre tento projekt. Spojili sme sa s nimi, vypracovali projekt a pri získaní grantovej podpory sme boli úspešní,“ skonštatovala prorektorka.

Projekt je vo fáze aplikácie stratégií podporujúcich kritické myslenie do vyučovania študentov UKF, ale aj aplikácie do vyučovania samotnými študentmi univerzity. UKF priamo vedie svojich poslucháčov k tomu, aby počas pedagogickej praxe už tieto stratégie, ktoré sa učia v teoretickej rovine, aplikovali v praxi a zároveň získali spätnú väzbu, ako fungujú. „Súčasťou toho je aj akási reflexívna prax, to znamená, že sa snažíme o vytváranie istých videosekvencií, kde si priamo so študentmi analyzujeme, ako a v čom sú úspešní, ako naplánovali výber vyučovacej stratégie, ako ju zrealizovali a v akých iných situáciách či témach by mohla byť tá stratégia ešte aplikovaná. Stratégie nás všetkých vlastne spájajú, pretože výskumy ukazujú, že je jedno, či je to učiteľ matematiky, fyziky, ekonomických predmetov alebo pedagogicky - tie stratégie sú rovnako využiteľné u všetkých,“ poznamenala doc. Duchovičová. Podľa jej slov konferencia prezentovala už aj konkrétne prípadové štúdiu využitia a možnosti využitia stratégií v praxi a tým,

že univerzita hostila kolegov z praxe z radov učiteľov aj odborových didaktikov, ktorí už reflektujú prax v teórii, sa vytvoril vzájomný komunikačný priestor pre realizáciu. „Vždy sú súčasťou nášho snaženia študenti. Rovnako k tomu prispela aj nedávna konferencia Bum! Budem učiť moderne, kde mnohé stratégie kritického myslenia našim študentom interpretovali priamo samotní učitelia. Teraz na konferencii bola diskusia odborových didakti-

kov s učiteľmi a cvičnými učiteľmi, ktorí sa stratégie snažia realizovať už vo výcvikovej podobe,“ pokračuje doc. Jana Duchovičová. „Na konferencii boli aj zahraniční účastníci – kolegovia z Čiech, Ukrajiny, Maďarska a Poľska, ktorí tiež prispeli prezentáciou výsledkov v oblasti svojich výskumov, ktoré sa nejakým spôsobom týkajú kritického tvorivého myslenia.“

Prorektorka UKF pre vzdelávanie: „Vyučovanie sa nutne musí meniť.“

Nedávno sa s veľkým úspechom konala na Pedagogickej fakulte konferencia BUM - Budem učiť moderne, ktorá bola určená prioritne pre študentov učiteľských smerov. Na ňu nadviazala vedecká konferencia Inovatívne trendy v odborových didaktikách – bola takisto pre študentov alebo skôr pre pedagógov?

Konferencia Inovatívne trendy v odborových didaktikách. Prepojenie teórie a praxe výučbových stratégií tvorivého a kritického myslenia vytvárala priestor pre transdisciplinárnu diskusiu odborníkov z radov komunity odborových didaktikov pedagógov a psychológov, učiteľov z praxe a študentov učiteľských študijných programov, takže určená bola tak pre vedcov, ako aj pre učiteľov a študentov. Spoločnou témou boli stratégie rozvíjajúce kritické a tvorivé myslenie žiakov základných, stredných škôl, ale aj študentov vysokých škôl. Išlo o reflexiu praxe slovenského školstva a vízie pre vzdelávanie v 21. storočí v kontexte kritického a tvorivého myslenia, nastolené učiteľmi v podobe výziev pre orientáciu odborových didaktík, a následne o reflexiu praxe v teórii odborových didaktík v podaní odborových didaktikov prírodovedných, jazykových, spoločenskovedných a výchovných predmetov. Kľúčovým bolo spoločne nájsť možnosti implementácie teórie výučbových stratégií v praxi, ktoré si osvojujú práve študenti učiteľských študijných programov.

V čom si myslíte, že sa musí zmeniť spôsob vyučovania? Dajú sa inovatívne trendy vo vyučovaní nejakým zhrnúť? V čom je ich tajomstvo?

Stratégie, metódy, ktoré učitelia používajú pri sprostredkovaní obsahu vyučovania, zohrávajú vo vyučovaní kľúčovú úlohu. Zásadne rozhodujú o tom, či bude vyučovanie pre žiaka zážitkom, či učiteľ

vzbudí záujem o témy, problémy, či bude žiak na vyučovaní aktívne pracovať a aktívne a vedome bude konštruovať svoje poznanie. Stratégie a metódy vyučovania zásadne ovplyvňujú to, či si žiak osvojí vo vyučovaní iba súhrn poznatkov, alebo získa aj zručnosť právne argumentovať, identifikovať dôveryhodné informácie a zdroje, formulovať alternatívne riešenia problému, predvídať dôsledky svojich rozhodnutí, predkladať závery, prezentovať ich, zdôvodňovať postupy, pracovať v tíme, rozpoznávať neverbálne signály v komunikácii, ale tiež, či sú okrem kognitívnych funkcií rozvíjané aj osobnostné, vôľové vlastnosti a emócie žiakov.

Vyučovanie sa nutne musí meniť, pretože sa menia aj spôsoby a možnosti prijímania informácií. Tým, že sa mení poslanie školy a jeho dominantná informačná funkcia je výrazne oslabovaná, škola už dávno stratila informačný monopol, nutne sa menia požiadavky na vyučovanie a učiteľa. Úlohou učiteľa už dávno nie je iba sprostredkovanie informácií, v konkurencii a pretlaku médií a internetu už vôbec neuspeje, ak je to sprostredkovanie statické. Cestou, ako uspieť, je stratégia a metódy vyučovania inovovať, vyučovanie dynamizovať, žiakov udržiavať v aktivite, viesť ich k osobnej zaangažovanosti na vlastnom poznávaní, prepájať kognitívne procesy a emócie a predovšetkým učiť žiaka myslieť, nie nekriticky prijímať a biflovať sa fakty. Keďže obsahy a ciele jednotlivých oblastí ľudského poznania sú rôzne, rôzne sú aj spôsoby, ktoré sú vhodné v kontexte príslušných obsahov, preto je dôležité, aby boli skúmané z pohľadu konkrétnych odborových didaktík a aby teoretické poznatky boli sprostredkované našim študentom učiteľských študijných programov. O to sa snažíme aj pri riešení projektu APVV Prax v centre odborevej didaktiky, odborová didaktika v centre praktickej prípravy.

Ing. Jana Černáková a Mgr. Jana Krajčovičová, R – Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: LB

Študenti hľadali spojenie medzi sebou a umelcom

Výstava bola súčasťou APVV projektu, ktorý riešia tri fakulty univerzity. Budúci učitelia výtvarného umenia v nej prakticky dokazovali to, čo sa učia v rámci teoretických disciplín.

ne. „Dostali k dispozícii výkresy, farebné papiere, farby, rôzne časopisy a zamysleli sa nad tým, ako je vhodné tému reflektovať a interpretovať. Ich cieľom, samozrejme, nebolo kopírovať spomínaných umelcov, ale osvojiť si ich výtvarný jazyk, filozofiu myslenia a tie nejakým tvorivým spôsobom a kriticky reflektovať,“ vraví doc. Récka. Ako hovorí, je mimoriadne spokojná s výsledkami. Študenti mali voľnosť vo výbere techník. Vznikli podľa nej veľmi zaujímavé, podnetné diela, kto-

V Galérii Univerzum na Dražovskej 4 otvorili v stredu 21. novembra podvečer výstavu Kritické myslenie a tvorivosť vo výtvarnej edukácii, ktorá tu trvala do 28. novembra. Predstavila zhruba 80 prác študentov učiteľstva výtvarného umenia v kombinácii, vytvorené v rámci riešenia projektu APVV-15-0368 Prax v centre odborovej didaktiky, odborová didaktika v centre praktickej prípravy. Jeho zodpovedným riešiteľom je doc. PaedDr. Jana Duchovičová, PhD., prorektorka UKF pre vzdelávanie. Výstava bola umeleckým príspevkom podujatia podporeného APVV - vedeckej konferencie s názvom Inovatívne trendy v odborových didaktikách – Prepojenie teórie a praxe výchovných stratégií kritického a tvorivého myslenia vo vyučovaní. Konala sa v deň otvorenia výstavy na pôde Pedagogickej fakulty UKF v Nitre, pripravili ju Pedagogická fakulta, Fakulta prírodných vied, Filozofická fakulta UKF v Nitre v spolupráci so Štátnym pedagogickým ústavom. Vystavené práce vznikli pod vedením riešiteľov projektu APVV

– pedagógov na Katedre výtvarnej tvorby a výchovy Pedagogickej fakulty UKF doc. PhDr. Adriany Réckej, PhD., a PaedDr. Janky Satkovej, PhD. Práce študenti rôznych ročníkov bakalárskeho aj magisterského stupňa vytvárali počas niekoľkých semestrov na hodinách oboch spomínaných pedagogičiek. Ako techniky využili maľbu, kresbu a koláž dotvorenú maľbou, kresbou či písmom. Svojou tvorbou reagovali na umelecké diela troch vybraných autorov – Wladysława Hasiora z Poľska, amerického umelca Andyho Warhola a mexickej maliarky Fridy Kahlo.

Nekopírovali, ale reflektovali

Kurátorkou výstavy bola doc. PhDr. Adriana Récka, PhD., prodekan PF UKF, ktorá na katedre vyučuje disciplíny zamerané na teóriu a dejiny výtvarného umenia. Študentov viedla z hľadiska schopnosti interpretovať dielo neverbál-

ré reagujú na práce všetkých troch umelcov. „Budúci učitelia výtvarného umenia mali vlastne za úlohu praktizovať to, čo sa učia v rámci teoretických disciplín, rozmýšľať v rámci dejín umenia v časovom slede. Z obdobia od praveku až po súčasnosť naberajú určité poznatky, ale zároveň aj synchrónne, čiže dielo v rámci kritického myslenia vnímajú v súvislostiach doby, v ktorej vzniklo,“ zdôraznila prodekan PF UKF. Dodala, že cieľom nebolo robiť veľké formáty a náročné techniky, ale prakticky tvorivo reflektovať ponúkané témy. Vizualne i obsahovo atraktívna a pozoruhodná študentská výstava bola dôkazom toho, že sa zámer podaril.

Dôraz na psychologickú stránku

„Tvorba reflexií bola okrem prvej motivácie projektom APVV inšpirovaná aj spoluprácou na medzinárodnom projekte. Oslovila nás kolegyňa z Poľska,

ktorá organizovala aktivitu spojenú s výstavou a vydaním monografie, kde vyzývala študentov, aby reagovali na umelecké diela Wladysława Hasiora, Andyho Warhola a Fridy Kahlo,“ vysvetľuje PaedDr. Janka Satková, PhD. Je vedúcou Katedry výtvarnej tvorby a výchovy PF UKF,

poslucháčov objavilo, píšem aj v textoch, ktoré sú súčasťou výstavy. Texty popisujú všetky diela, ktoré nie sú signované autormi – študentmi, ale iba mnou ako pedagógom, ktorý ich viedol. Niektoré práce sú natoľko intímne, alebo zobrazujú citlivé problémy, napr. spoločenské tabu, že sme sa napokon rozhodli všetky diela vystaviť ako anonymné, rovnako aj verbálne reflexie študentov, ktoré tiež tvorili,“ povedala PaedDr. Satková.

Tvorili s veľkým zanietením

Študenti sa podľa nej zadanej úlohy zhostili rôzne – od celkom plytkého napodobňovania vonkajších znakov, napríklad farebnosti či námetu, až po

tam priestor, aby si mieru intimity určil každý sám,“ podotkla PaedDr. Satková. „Potešilo ma, že študenti zadanú úlohu plnili s veľkým zanietením, nebrali ju ako bežnú školskú povinnosť.“

Výstava bola súčasťou riešenia projektu APVV Prax v centre odborovej didaktiky, odborová didaktika v centre praktickej prípravy. „Táto expozícia študentských prác je podľa mňa dôkazom toho, že výtvarná tvorba je úplne ideálna na rozvoj kritického myslenia a tvorivosti, špeciálne keď interpretujeme dielo nejakého umelca, keď sa snažíme o ňom niečo dozvedieť a reflektovať jeho tvorbu, vyjadriť svoj názor slovné či výtvarne. Tým, že tvoríme individuálne dielo, rozvíjame tvorivosť a tým, že vyjadrujeme svoj názor, podporujeme aj kritické myslenie. Istú inovatívnosť vidím vo výbere

vyučuje didakticky zamerané disciplíny. „Ja som sa ako pedagogička cielene zameriavala na to, aby v prácach študentov bola zreteľne reflektovaná psychologická stránka. Vyzývala som ich, aby hľadali spojenie medzi sebou a umelcom, a aby hľadali hlboko. O tom, čo sa v dielach

úplné, hlboké stotožnenie sa s utrpením a bolesťou umelca, v ich prípade najmä Fridy Kahlo, lebo práve jej život najviac inšpiroval k vnútornému odhaleniu sa. „Ja som ale rešpektovala všetky úrovne priblíženia sa, tak by to aj malo byť, keď sa pracuje so psychikou – nechať

autorov, na ktorých diela študenti reagovali,“ uzavrela PaedDr. Satková.

Ing. Jana Černáková, R – Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: autor

ŠDNU spájajú tradície s inováciami

Máme za sebou ďalší ročník Študentských dní nitrianskych univerzít. Vzdelávacie, kultúrno-spoločenské i športové podujatia oslovili tisíce ľudí.

Druhá polovica novembra patrila Študentským dňom nitrianskych univerzít. 13. – 30. november priniesol športové, kultúrno-spoločenské i humanitárne podujatia, súťaže, workshopy, výstavy, divadelné predstavenia. Ich organizátormi a tvorcami boli členovia akademických obcí oboch nitrianskych univerzít, ktorí sa zaslúžili o rozmanitú ponuku 48 podujatí určených študentom, zamestnancom a širokej verejnosti.

Z každého rožka troška

Medzi najväčšie podujatia patrila hokejový zápas UKF vs. SPU, ktorý prilákal približne 4000 divákov a putovný pohár rektorov nitrianskych univerzít si z neho odniesli hráči Univerzity Konštantína Filozofa. Športovo založení študenti súťažili tiež v plávaní, vo volejbale, vybijanej, stolnom tenise či futsale. Najviac pretekárov, aj z verejnosti, sa zúčastnilo Večerného behu Nitrou. V kategóriách od žiakov po veteránov sa predstavilo 347 bežcov, pričom prvenstvo v kategórii žien i mužov patrilo študentom UKF.

Nikdy nevieme, kedy sa ocitneme v situácii, v ktorej pôjde o ohrozenie života. Práve pre tých, ktorí sa chcú naučiť, ako v podobných situáciách postupovať, bolo určené podujatie Prvá pomoc. V rámci

Univerzitnej kvapky krvi prišlo darovať krv na obe univerzity takmer 100 študentov, zamestnancov i darcov z radov verejnosti. K ďalším akciám zameraným na zdravie či sociálne vedy patrili Starostlivosť o dieťa – čo je správne a čo nie, Drogová kriminalita, Domáce násilie – zneužívanie detí, Riešenie problematiky bezdomovectva na Slovensku či Komunitná a terénna sociálna práca v lokalite Orechov dvor.

Gastronomickým zážitkom bol Svet chutí a vône nitrianskeho regiónu, ktorý organizovala Katedra cestovného ruchu FSŠ a študenti na ňom pripravili takmer 20 tradičných pokrmov nitrianskeho regiónu. Do sveta umenia návštevníkov vtiahlo divadelné predstavenie Cigánsky boxer či 15. ročník festivalu Konfrontácie, ktorý priniesol cyklus piatich komorných koncertov a výstavu textilných diel. Na svoje si prišli aj cestovatelia, a to vďaka mnohým podujatiam venovaným rôznym kútom sveta. V rámci Študentských dní nitrianskych univerzít pri príležitosti Medzinárodného dňa študentstva ocenil rektor Univerzity Konštantína Filozofa prof. RNDr. Libor Vozár, CSc., jedenásť študentov zo všetkých piatich fakúlt. Ocenenia získali za reprezentáciu univerzity a šírenie jej dobrého mena doma i v zahraničí. Každoročne býva jedným z vr-

cholných podujatí Imatrikulačný ples UKF. Tento ročník prilákal takmer 1250 návštevníkov a priniesol inováciu v hudobných žánroch. Po prvýkrát plesajúcich roztancoval rap v podaní Majka Spirita.

Efektívne vyplnenie voľného času

Študentské dni nitrianskych univerzít dávajú študentom priestor na prezentáciu, kultúrne vyžitie sa a aktívne využitie svojho voľného času. „Som spokojný s týmto ročníkom Študentských dní nitrianskych univerzít. Podujatie takéhoto typu vyjadruje znaky kvality života našich študentov. To znamená, že to nie je len o tej knižnici, o tých prednáškach, o tých cvičeniach, ale aj o tom, aby sa študenti mohli prezentovať, či už v športe, kultúre alebo iných oblastiach,“ vyjadril sa doc. PaedDr. Miroslav Tvrdoň, PhD., prorektor pre vonkajšie vzťahy a sociálne veci. Organizácia aj kvalita podujatí sa neustále zlepšuje a práve v tom treba pokračovať. „V porovnaní s predchádzajúcimi ročníkmi, keď si to tak premietam, kvalitatívne, organizačne aj odborne úroveň tradičných podujatí stúpa, napríklad hokej už nie je len o zábave, ale aj o určitej rivalite. Kvalitu cítim aj pri Imatrikulačnom plese, jednak pri hudobných telesách, ktoré tam vystupujú, ale aj celkovo v organizácii a, samozrejme, v účasti. Takže sa teším,

že tu je takýto priestor,“ dodal doc. Tvrdoň.

S podobnými podujatiami sa, samozrejme, počíta aj do budúcnosti. Prorektor pre vonkajšie vzťahy a sociálne veci dúfa, že príde aj k istým inováciám. „Do budúcnosti by sme chceli určite zachovať tie štandardné aktivity, ktoré sú v rámci Študentských dní nitrianskych univerzít, ale možno prísť aj s niektorými novými, ktoré očakávam od študentov a ktoré budú svojím spôsobom reprezentovať našu univerzitu.“

Mgr. Tímea Kamenická,

R - Referát pre vzťahy s verejnosťou a sociálne veci, foto: LB

Vzdelávanie ako súčasť komplikovanej mozaiky mostov z chudoby

Jedným z prvých podujatí v rámci Študentských dní nitrianskych univerzít 2018 bola na Katedre sociálnej práce a sociálnych vied FSvZ UKF prednáška Mgr. Igora Andrého, spojená s diskusiou so študentmi. Igor André sa dlhodobo venuje problematike sociálnej inklúzie a práci so sociálne vylúčenými komunitami. Študentom prvého ročníka sociálnej práce a sociálnych služieb a poradenstva priblížil svoje začiatky v projekte Teach for Slovakia, skúsenosti so vzdelávaním detí pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia v Nálepkove a súčasnú prácu v oblasti podpory svojpomocného bývania v Kežmarku a okolí. Študenti sa aktívne zapájali do diskusie, delili sa o svoje skúsenosti, ktoré majú z bežného života alebo praxe, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou ich štúdia, a polemizovali o svojich názoroch, ktoré boli neraz diametrálne odlišné. Prednášajúci i študenti ocenili živú diskusiu, a keďže ide o veľmi širokú problematiku, veríme, že Mgr. Andrého privítame na pôde našej katedry a fakulty aj v budúcnosti.

JUDr. PhDr. Barbara Pavlíková, PhD.,
FSvZ – Katedra sociálnej práce
a sociálnych vied

Tretie víťazstvo v rade pre UKF

Začiatok Študentských dní nitrianskych univerzít priniesol hokejový zápas Univerzity Konštantína Filozofa a Slovenskej poľnohospodárskej univerzity. 13. novembra sa stretli na ľade štadióna Nitra Aréna, aby si po roku zmerali svoje sily. Zápas podľa organizátorov prilákal približne 4000 divákov a začal tradične predstavením jednotlivých hráčov oboch univerzít. Návštevníkov prišli na ľad pozdraviť aj rektor UKF prof. Libor Vozár a rektorka SPU doc. Klaudia Halászová. Atmosféra bola počas zápasu strhujúca, diváci sa predbiehali v podpore svojich univerzít, v čom im pomáhal stály moderátor tejto akcie Lukáš „Vratko“ Žiačik.

Už v prvej tretine sa UKF dostala do vedenia a zostala v ňom takmer počas celého zápasu. Po prvej tretine viedla 3:1, po druhej s tesným náskokom 4:3 a zá-

pas skončil výsledkom 8:5. Putovný pohár rektorov nitrianskych univerzít, ktorý je hlavnou cenou tohto zápasu, odovzdal víťazom prorektor pre vonkajšie vzťahy a sociálne veci Univerzity Konštantína Filozofa doc. Miroslav Tvrdoň.

Podľa slov podpredsedníčky Študentského parlamentu UKF Bc. Sabíny Slovákovej dopadol zápas veľmi dobre a čo je najdôležitejšie, spokojní boli aj samotní diváci: „Atmosféra bola neuveriteľná ako každý rok. Študenti stále dokazujú, že ich toto podujatie láka a vedie sa na ňom poriadne zabaviť“. Vyjadrila tiež radosť zo zaujímavého zápasu a opätovného zisku

pohára pre UKF: „Ďakujeme hlavne našim hokejistom, že sme si zas mohli užiť tento krásny zápas“. Nášmu tímu gratulujeme k víťazstvu a ďakujeme hráčom oboch tímov za výborný športový zážitok.

Mgr. Tímea Kamenická, R – Referát pre
vzťahy s verejnosťou a sociálne veci,
foto: LB

Na oboch univerzitách krv darovalo takmer sto ľudí

Tradičná Univerzitná kvapka krvi na UKF a SPU bola súčasťou Študentských dní nitrianskych univerzít, ktoré sa konali do konca novembra. Na SPU krv záujemcovia darovali v utorok 13. novembra, prišlo ich 56, z nich bolo 14 prvodarcov. V stredu 14. novembra sa vo vestibule Univerzity Konštantína Filozofa už od 8. hodiny schádzali prví študenti našej školy, ale prišli aj zamestnanci a verejnosť. Celkovo krv darovalo 40 ľudí, pre 10 z nich to bolo po prvýkrát. Jednou z darcov na UKF bola aj Tatiana Jačisková z Vranova nad Topľou, prváčka na Katedre ošetrovateľstva na Fakulte sociálnych vied a zdravotníctva. Prišla preto, lebo už od mala ju to ťahalo k pomoci ľuďom, preto si aj absolventka strednej zdravotnej školy vybrala štúdium na našej univerzite. Počas Univerzitnej kvapky krvi darovala krv po druhýkrát, prvý raz to bolo s kamarátkami v Prešove. „Možno keď ja niekedy budem potrebovať

krv, tiež ocením, keď mi takto niekto iný pomôže," povedala Tatiana.

Po piatykrát krv daroval Adam Martin Bartovič zo Šurian, poslucháč 4. ročníka aplikovanej informatiky na Fakulte prírodných vied UKE. Príklad má v rodine, darcami sú jeho brat i švagriná. „Pre mňa je dosť podstatné, aby som takto ľuďom pomáhal, má to, myslím si, veľký význam. Ja osobne som zatiaľ krv od iných darcov nepotreboval, ale môj otec a ďalší ľudia z môjho okolia áno," dodal Adam.

Mgr. Lýdia Tábiová, koordinátorka mobilných odberov z Národnej transfúznej stanice Nitra, ktorá Univerzitnú kvapku krvi zorganizovala v spolupráci s mladými dobrovoľníkmi SČK Nitra a oboma univerzitami, zhodnotila akciu veľmi pozitívne. „Je to kus dobrej práce. Hoci možno prišlo trochu menej ľudí ako obvyčajne, vždy príde aj dosť prvoradcov, takže podujatie splní účel. Na terénnych odberoch býva vo všeobecnosti okolo 30-40 darcov," hovorí Mgr. Tábiová.

„Teší nás, že takéto akcie naštartujú práve spomínaných prvoradcov, ktorí takto získajú návyk a potom krv darujú viac-menej pravidelne.“

Ing. Jana Černáková, R – Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: LB

Študenti si vyskúšali prvú pomoc

Študentské dni nitrianskych univerzít priniesli okrem Univerzitnej kvapky krvi aj ďalšie zdravotnícke podujatie. V stredu 14. novembra sa študenti všetkých fakúlt Univerzity Konštantína Filozofa mohli v Poradenskom a servisnom centre v teoretickej a aj v praktickej podobe naučiť, ako po-

stupovať v situáciách ohrozenia zdravia. Študenti a pedagógovia z Katedry ošetrovateľstva a Katedry klinických disciplín a urgentnej medicíny Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva im vysvetlili a následne predviedli, čo robí pri vybraných náhlých stavoch. Účastníci workshopu si tak za ich asistencie mohli vyskúšať záchranu života pri zástave srdca, epileptickom záchvate, masívnom krvácaní a iných život ohrozujúcich situáciách.

-jk-

Večerný beh prilákal stovky športovcov

Dňa 14. novembra patrila pešia zóna športovcom. Profesionáli i nadšenci sa po roku opäť stretli, aby si zmerali sily vo Večernom behu Nitrou, ktorý je už tradičnou súčasťou Študentských dní nitrianskych univerzít. Podujatie organizovala Univerzita Konštantína Filozofa v spolupráci s Mestom Nitra. Beh prilákal 347 účastníkov, ktorí súťažili v kategóriách od žiakov po veteránov. Prvé miesto v kategórii žien v behu na 2100 m získala študentka UKF v odbore šport a rekreácia Lucia Janečková, ktorá súperku z Levíc zdolala veľmi tesne. Bronzovú medailu si vybojovala tiež študentka našej univerzity Simona Takáčová (odbor žurnalistika). V kategórii mužov v behu na 2800 m kraloval už tretí rok po sebe Dávid Mazúch, študent učiteľstva telesnej výchovy a etickej výchovy.

Ceny víťazom 14. ročníka Večerného behu Nitrou odovzdali doc. Nora Halmová, vedúca Katedry telesnej výchovy a športu PF, a prorektor pre vonkajšie vzťahy a sociálne veci doc. Miroslav Tvrdoň. Organizátori

predviedli kvalitné zabezpečenie podujatia a bežci dokázali, že je oň stále veľký záujem. „Osobitné poďakovanie patrí trénerom, ktorí dokázali pripraviť malých aj veľkých športovcov na toto neskoré jesenné podujatie. Veríme, že sa vám podujatie páčilo a budúci rok sa opätovne stretneme na jeho 15. ročníku," vyjadril sa jeden z organizátorov, doc. Jaroslav Brodání z Katedry telesnej výchovy a športu PF. Víťazom gratulujeme.

Mgr. Tímea Kamenická, R – Referát pre vzťahy s verejnosťou a sociálne veci, foto: LB

V Hudobnom pavilóne sa degustovalo aj spievalo

Študenti si vyskúšali úlohy kuchárov, pekárov aj organizátorov gastronomického podujatia. Ponúkali napríklad keltýš, lečo s cigánskym chlebom, zemiakovú fašírku s kozím syrom, škvarkové ríteše či kľúčový koláč.

Sála Hudobného pavilónu na Katedre hudby Pedagogickej fakulty UKF bola vo štvrtok 15. novembra podvečer plná mladých ľudí, ktorých prilákalo podujatie Svet chutí a vôní nitrianskeho regiónu. Bolo súčasťou Študentských dní nitrianskych univerzít a pripravila ho Katedra cestovného ruchu Fakulty stredoeurópskych štúdií UKF v spolupráci s Katedrou hudby PF UKF.

Spojili sa tretiaci a prváci

Dvojazyčné gastronomické podujatie bolo súčasťou predmetu gastronómia pre študentov 3. ročníka odboru regionálny cestovný ruch. Zúčastnilo sa ho 68 študentov (maďarská aj slovenská skupina študentov celého ročníka), pozvaní boli tiež poslucháči 1. ročníka magisterského štúdia rovnakého odboru. „Študenti rozdelení do skupiniek sa rôzne podieľali na organizácii podujatia, napríklad na príprave letákov, pozvánok, moderovaní akcie, zabezpečení inventáru, obsluhu hostí, výzdobe miestnosti a podobne. Najviac študentov sa zúčastnilo na príprave regionálnych jedál - špecialít slovenskej i maďarskej kuchyne z regiónu Nitry a okolia. Tretiaci bakalárskeho štúdia si na internete vyhľadali recepty, nakúpili suroviny, jedlá vlastnoručne pripravili a na podujatí prezentovali a servírovali. Prváci magisterského štúdia skupinkám tretiakov pomáhali ako manažéri - dohliadali na výber jedál, aby sa neopakovali, radili im a podobne,“ povedala Ing. Ludmila Mazúchová, PhD., odborná asistentka Katedry cestovného ruchu a garantka odbornej praxe.

Na podujatí študenti publiku predstavili už hotové jedlá, ktoré uvarili či upiekli v ten deň dopoludnia, čo bolo potrebné mať pripravené skôr, urobili deň predtým. Z bohatej, jesenne dekorovanej tabule plnej lákavých jedál ste mohli ochutnať napríklad tradičný keltýš, lečo s cigánskym chlebom, zemiakovú fašírku s kozím syrom a kyslou smotanou, škvarkové ríteše, kľúčový koláč, makovo-jablkovú štrúdlu či klinčekové koláčiky. Spolu takmer 20

tradičných pokrmov nášho regiónu. Pri prezentácii študenti jedlá krátko predstavili, niektorí priblížili aj tradície, ktoré sa s ich prípravou spájajú. Súčasťou akcie bola aj prezentácia vín, tradície vinárstva a odborná degustácia so someliérom Rastislavom Masrnom, ktorý pôsobil v Dubaji aj v prestížnej ázijskej reštaurácii. Hostia v publiku spolu s ním „koštovali“ kvalitné vína a pasterizované mušty úspešného slovenského výrobu.

Podporili rozvoj gastronomickej kultúry

„Hlavným cieľom podujatia bola podpora rozvoja gastronomickej kultúry študentov našej univerzity. Dôraz sme kladli na popularizáciu poznatkov o víne, vinárstve a tradičných jedlách regiónov Nitrianskeho kraja. Chceli sme dosiahnuť synergický efekt zvýšenia povedomia študentov o kultúre vinárstva a regionál-

neho. „Na akciu sme sa pripravovali už od septembra, dnešný večer bol takým vyvrcholením,“ doplnila Ing. Mazúchová. „Na začiatku to bolo pre študentov také prekvapenie, nevedeli, čo a ako, ale postupným riadením ich úloh sa im toto podujatie zapáčilo a prípravy a prezentácie jedál sa zhostili s radosťou.“

Potvrdil nám to aj jeden zo zúčastnených študentov - tretiak Dávid Nižnanský. So spolužiakom Dominikom Prílepkom a Silviou Vrbovskou pripravili recept starých mám - zemiakové drapáky s cesnakom i bez neho. Dávid nakúpil potrebné suroviny, spracoval cesto aj napiekol. „Drapáky sú výborné, chutné, hodia sa k degustácii vína,“ povedal Dávid, inak vyučený kuchár, takže zvrátenie sa v kuchyni mu nerobilo žiaden problém. Keďže pochádza zo Záhoria, teší ho, že sa zároveň naučil niečo nové z nášho regiónu.

Na jedlách si v závere podujatia pochutnali samotní študenti, pedagógovia, ale aj pozvaní hostia - prorektorka pre vzdelávanie doc. PaedDr. Jana Duchovičová, PhD., RNDr. Ladislav Szekeres, PhD., prodekan pre vzdelávanie FSŠ UKF, vedúca Katedry cestovného ruchu PhDr. Zuzana Palenčíková, PhD., ale aj ďalší hostia - partneri odbornej praxe študentov UKF, napríklad z Turistickej informačnej kancelárie v Nitre či Nitrianskej organizácie cestovného ruchu.

Ako sme už spomínali, akciu Katedra cestovného ruchu FSŠ UKF pripravila spolu s Katedrou hudby PF UKF. Ukážky degustácie vín a prezentácie regionálnych jedál prepojili spevácke vystúpenia študentiek učiteľstva hudobno-dramatického ume-

nych produktoch a vytvárania pozitívneho vzťahu k tomuto kultúrnemu dedičstvu,“ zdôraznila opäť Ing. Ludmila Mazúchová. Akcia podľa nej splnila aj ďalší zámer - študenti sa bližšie oboznámili s tým, ako sa podobné gastronomické podujatia organizujú. Dôležité je nielen vedieť, ako pripraviť jedlá, ale aj zmanažovať všetko okolo

nia Alexandy Kochanovej, Jany Rakúsovej a Petry Jakubíkovej, na klavíri ich sprevádzala Mgr. Viktória Nagyová, PhD., odborná asistentka z Katedry hudby PF UKF.

Ing. Jana Černáková, R - Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: autor

Poznáš svojho suseda? My už áno!

nie predchádzajúcich ročníkov tohto súťažno-zábavného kvízu. Súťaže sa zúčastnilo celkovo päť tímov. Tie boli zložené zo žiakov tretích a štvrtých ročníkov gymnázií a stredných odborných škôl z viacerých miest Nit-

také, ktoré otestovali všeobecný rozhľad študentov v oblasti spoločenského diania a kultúry, vrátane gastronómie, hudby a stredo-európskej filmovej či televíznej tvorby. Počas spoločne stráveného doobedia sme si pripomenuli aj mnohé významné historické udalosti spojené s tohtoročnými „osmičkovými výročiami“. Tieto tematicky pestré okruhy mali dôležitého spoločného menovateľa – nie náhodou ním boli krajiny V4. Tie stoja aj v centre záujmu vedeckých a pedagogických aktivít odborných asistentov FSS.

„Atmosféra bola veľmi príjemná, plná súťažného napätia a zábavy. Užili sme si každý moment a pritom sme sa zdokonalili vo svojich vedomostiach. Táto aktivita bola zároveň vynikajúcim spôsobom, ako by sme potenciálnych uchádzačov oboznámili s našou fakultou a namotivovali ich tak k tomu, aby si pre svoje budúce štúdium vybrali práve pracovisko Ústavu stredo-európskych jazykov a kultúr,“ povedala Kitti Nagyová – študentka (zároveň študentka 1. roč. SAS) o kvíze Poznáš svojho suseda?

Všetky zúčastnené tímy si odniesli vecné ceny od FSS. Vďaka našim ďalším sponzorom bolo možné individuálne oceniť členov troch najlepších tímov: 1. miesto získalo Gymnázium Šurany, na 2. mieste sa umiestnila SOŠ veterinárna, Nitra a 3. miesto patrilo topolčianskemu gymnáziu. Všetkým ešte raz gratulujeme a už teraz sa tešíme na ďalší ročník súťažno-zábavného kvízu Poznáš svojho suseda?

PhDr. Lenka Tkáč-Zabáková, FSS – Ústav stredo-európskych jazykov a kultúr a Kitti Nagyová – študentka odboru stredo-európske areálové štúdiá, foto: PhDr. Monika Adamická

Ústav stredo-európskych jazykov a kultúr Fakulty stredo-európskych štúdií UKF dňa 14. novembra organizoval podujatie Poznáš svojho suseda?, ktoré sa uskutočnilo v rámci Študentských dní nitrianskych univerzít. Zároveň išlo o voľné pokračova-

rianskeho kraja. Domáce pracovisko úspešne reprezentovali študenti prvého ročníka odboru stredo-európske areálové štúdiá. Tímy odpovedali na kvízové otázky napríklad z histórie, geografie, športu, techniky, jazyka a literatúry. Medzi nimi sa však objavili aj

Imatrikulačný ples zaplnil Agrokomplex

Imatrikulačný ples UKF je už tradičnou súčasťou a vrcholným podujatím Študentských dní nitrianskych univerzít. Tento ročník sa konal 16. novembra 2018 v pavilóne B výstavniska Agrokomplex. Pre návštevníkov ho opäť zorganizoval Študentský parlament UKF v spolupráci s Univerzitou Konštantína Filozofa. Večerom plesajúcich sprevádzala moderátorská dvojica Kamil Konkol a Michaela Kertézsová, ktorí sú známi aj z moderovania predchádzajúcich ročníkov. V úvode plesu sa návštevníkom prihovoral rektor univerzity prof. RNDr. Libor Vozár, CSc. Tanečné kolo otvorili ako zvyčajne tanečníci z Akadémie tanca, ktorí predviedli

choreografiu s názvom Motýlenie. Neskôr sa tanečníci predstavili aj v horúcich rytmoch latinskoamerických tancov. Hudobný program plesu býva každý rok pestrý, no tento ročník priniesol aj žánrovú inováciu. Hlavným hosťom večera bol totiž známy slovenský rapper Majk Spirit. Okrem neho vystúpila obľúbená kapela Smola a Hrušky a po polnoci zábavu rozprúdilo zoskupenie Maco Mamuko. Do skorých ranných hodín návštevníkov sprevádzal DJ Roman Mrázik.

To, že ide o obľúbené podujatie, opäť potvrdila vysoká účasť. Agrokomplex zaplnilo takmer 1250 plesajúcich. Okrem študentov UKF nechýbali vedúci predstavitelia univerzity, predsedovia Študentskej rady vysokých škôl či študenti Slovenskej poľnohospodárskej univerzity. Neodlúčiteľnou súčasťou plesu bola tombola so zaujímavými cenami a tanečná zábava až do rána. Organizátorov teší, že ich podujatie opäť zaplnilo Agrokomplex. „Sme radi, že ples prilákal také množstvo ľudí, že sa nič vážne

nestalo a všetko dopadlo super,“ vyjadrila sa podpredsedníčka Študentského parlamentu Bc. Sabína Slováková. „Veríme, že sa všetci zabavili a už teraz sa tešíme na ďalší ročník,“ doplnila predsedníčka ŠP UKF Bc. Viktória Kyselová.

Mgr. Tímea Kamenická, R – Referát pre vzťahy s verejnosťou a sociálne veci, foto: Michal Gedaj

Rektor ocenil úspešných študentov

Ocenenia si prevzali jedenásti študenti UKF. V pozadí všetkých ich úspechov doma i v cudzine je poctivé štúdium, tvrdá práca, húževnatosť a cieľavedomosť.

Pri príležitosti Študentských dní nitrianskych univerzít a Medzinárodného dňa študentstva predstavitelia Univerzity Konštantína Filozofa ocenili zástupcov z radov študentov UKF. Diplom s uznaním a darčeky si 21. novembra z rúk rektora UKF prof. RNDr. Libora Vozára, CSc., prevzali jedenásti študenti zo všetkých fakúlt našej univerzity, ktorí zároveň získali aj mimoriadne štipendium.

Šíria dobré meno univerzity

Ocenenia získali za príkladnú reprezentáciu svojej alma mater doma i vo svete, za šírenie jej dobrého mena, za angažovanosť v organizovaní študentského života univerzity či za mimoriadne študijné úspechy na poli vedy, výskumu, sociálnej práce, kultúry či športu. Ceny si prebrali Bc. Ružena Baloghová, Patrícia Bečková, Mgr. Henrieta Hlisníková, Mgr. Beáta Izsófová, Bc. Viktória Kyselová, Patrik Lenghart, Bc. Dávid Mazúch, Valerii Volodymyrovych Popovych, Bc. Eva Rauová, Bc. Sabína Slováková a PhDr. Lenka Tkáč-Zabáková.

V zasadacej miestnosti rektorátu spolu s rektorom prof. Vozárom študentov privítali prorektor UKF pre vonkajšie vzťahy a sociálne veci PaedDr. Miroslav Tvrdý, PhD., a šéf Poradenského a servisného centra UKF Mgr. Miroslav Tvrdík, PhD. Po oficiálnych príhovoroch a odovzdaní ocenení sa rozprúdila neformálna diskusia. Počas nej sa všetci študenti predstavili a prezradili dôvody, prečo sa venujú práve tomu, v čom sú úspešní. V pozadí všetkých týchto úspechov stojí poctivé štúdium, tvrdá práca, húževnatosť a cieľavedomosť, ale v nejednom prípade aj neuveriteľné náhody a životné príbehy, ktoré týchto úspešných študentov aj prostredníctvom štúdia na UKF priviedli na cestu ich profesného smerovania. Ocenení poďakovali škole, svojim pedagógom a aj za udelenie ocenení.

Sú príkladom pre ostatných

Ako povedal rektor Libor Vozár, je rád, že na našej univerzite existuje dlhoročná tradícia oceňovať študentov, ktorí sú nejakým spôsobom výnimoční v rozličných oblastiach života, dosahujú nadpriemerné študijné výsledky, prípadne sa spoločensky angažujú v pomoci sociálne znevýhodneným alebo zdravotne postihnutým občanom. „Som milo prekvapený, že aj medzi študentmi našej univerzity sú kvalitní možno budúci vedeckí pracovníci, ktorí už obstoja aj v zahraničí, budúci úspešní športovci, zdravotníci, umelci... Týmto podujatím dávajú predstavitelia vysokých škôl najavo, že univerzita vie oceniť takýchto nadpriemerne kvalitných študentov. Verím, že toto ocenenie aj jeho nositelia sú istým vzorom pre ostatných poslucháčov univerzity v tom, aby mali snahu stále sa zlepšovať,“ skonštatoval prof. Vozár. Zdôraznil, že ceny by si iste zaslúžilo oveľa viac študentov, oceniť sa však dá len niekoľkých z nich. Kandidátov odporúčajú dekaní fakúlt, ktorí majú možnosť navrhnúť len pár študentov. „Oceneným by som rád zaželal, aby si po skončení školy našli zamestnanie, ktoré ich bude naplňovať. Aby v ňom boli úspešní vďaka svojej pracovitosti a usilovnosti

tak, ako nám to porozprávali svojimi príbehmi,“ dodal rektor Libor Vozár.

Ako prorektor Miroslav Tvrdý doplnil, deň oceňovania študentov UKF bol pre neho významným a neopakovateľným momentom v dvoch rovinách. V oficiálnej rovine sú to študenti, ktorí niečo dosiahli a ktorí úspešne reprezentujú našu univerzitu. „Druhý aspekt je veľmi osobný. Osobne komunikovať so študentom, ktorý niečo dosiahol, je pre mňa signálom, že sa s mladou generáciou oplatí pracovať a otvárať jej pomyselné dvere poznania,“ poznamenal prorektor Tvrdý.

Stojí za to snažiť sa byť čo najlepši

Ako za ocenených študentov povedal Patrik Lenghart z obce Bojničky pri Hlohovci, študent 5. ročníka žurnalistiky na FF UKF, je presvedčený, že aj keď veľa pozitívnych zmien v jeho živote spôsobili náhody a stali sa mu veci, ktoré možno ani sám nechcel, uberá sa v živote správnym smerom.

„Úlohu univerzity by som v tomto smere porovnal s naším zdravotníctvom. Každý z nás má s ním istú skúsenosť, možno aj menej príjemnú, a predsa by som každému odporučil, aby šiel k lekárovi, keď niečo nie je v poriadku. Rovnako mám zopár takýchto skúseností z môjho univerzitného štúdia, a napriek tomu, a možno trochu aj práve preto by som odporučil každému, aby absolvoval štúdium, aké som mal možnosť ja. Univerzita je miestom, kde môže byť človek šťastný, keď vie, ako na to,“ podelil sa so svojím názorom Patrik Lenghart.

Ak sa pozrie dozadu a zamyslí sa, či žurnalistika, písanie a vyjednávanie je pre neho to pravé, tak si nie je istý, či to bola pre neho jediná možnosť, ale je si istý v tom, že stojí za to snažiť sa byť čo najlepši. Určite ho žurnalistika nasmeruje na inú cestu v živote a určite je pre neho prínosným odborom. Poznamenal, že ocenenie dostal zrejme preto, že keď bol na svojom študijnom a výskumnom pobyte v Amerike, reprezentoval našu univerzitu. „Cením si však najmä to, že ako študent UKF ma pozvali, aby som k nim prišiel aspoň na rok. Zároveň dúfajú, že takých študentov z našej univerzity príde viac. To, pre čo by som si toto ocenenie zaslúžil, teda nie je ani tak úplne moja zásluha, ako zásluha toho, čo oni vidia v nás, v našej krajine, v našich študentoch. Ja som im to len predstavil,“ dodal Patrik Lenghart.

Ing. Jana Černáková, R – Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: autor

Festival umení

Ponúkol výnimočné komorné koncerty aj výstavu textilu. Zvláštnosťou tohto ročníka bolo spojenie hudby s tradičným bábkovým divadlom v podaní Teatra Posonii. Podobný koncert ešte na festivale Konfrontácie nebol.

Už pätnásť ročník festivalu umení Konfrontácie pripravili Občianske združenie Konfrontácie, Katedra hudby Pedagogickej fakulty UKF v Nitre a Mesto Nitra. Bol súčasťou Študentských dní nitrianskych univerzít, konal sa v dňoch 19. - 23. novembra v priestoroch synagógy. Festival harmonicky prepoil hudobné umenie s výtvarným. Cyklus piatich komorných koncertov doplnila výstava, ktorú otvorili v pondelok 19. novembra. Autorka Jana Zaujecová sa prezentuje výberom z tvorby pod názvom Opus Albi, jej diela si v synagóge môžete pozrieť do 18. decembra. Po vernisáži nasledoval Komorný koncert, v ktorom vystúpili violončelista Jozef Lupták a klaviristka Nora Skuta. V utorok 20. novembra koncert Hommage à Bartolomej Urbanec ponúkol vystúpenie spevákov Aleša Janigu, Viktórie Nagyovej a Jany Pastorkovej, klaviristov Andrey Báľešovej, Daniela Šimonoviča a huslistu Samuela Mikláša. V stredajšom koncerte sa predstavilo Moyzesovo kvarteto – huslisti Jozef Horváth, František Török, violista Alexander Lakatoš a violončelista Ján Slávik. V koncerte Zborník z Lubeníka sa vo štvrtok 22. novembra s Teatrom Posonii poslucháčom prezentovalo umelecké teleso Solamente naturali a piatok 23. no-

vember patril koncertu Štvorročný klavír v podaní Daniely Šašinovej-Saturoy a Stanislava Zamborského.

Malé jubileum

Ako povedala dramaturgička festivalu umení Mgr. Alena Čierna, PhD., predsedníčka o.z. Konfrontácie a vedúca Katedry hudby PF UKF v Nitre, tento rok sa konal už 15. ročník, takže Konfrontácie mali také malé jubileum. Vždy sa na nich prezentuje jeden slovenský výtvarník, prípadne kolektívna výstava umelcov a vo večerných hodinách cyklus piatich komorných koncertov. „Do dramaturgie sa snažíme zaraďovať diela jubilujúcich domácich skladateľov, aby mohla verejnosť spoznať aj slovenské umenie, čo nie je na koncertoch bežné. Súčasne sa slovenské umenie na koncertoch konfrontuje s klasickými obdobiami ako napríklad s romantizmom či klasicizmom a svetovými autormi diel týchto období,“ hovorí Mgr. Alena Čierna. „V tomto ročníku bol jeden celý koncert venovaný 100. výročiu narodenia Bartolomeja Urbanca, ktorého meno je úzko späté s Nitrou.“

V koncertoch odzneli aj skladby ďalších slovenských autorov, napríklad

z tvorby čerstvého 60-tnika Egona Kráka a po dlhých rokoch aj v podaní súboru starej hudby Solamente naturali. „Zaujímavosťou bolo, že súbor hudbu uviedol v spojení s tradičným bábkovým divadlom Teatra Posonii - Juraja Hamara a Ivana Gontka. To je zvláštnosť, ktorá na festivale ešte nikdy nebola, mali sme zatiaľ operu v podaní mladých umelcov z VŠMU,“ doplnila Mgr. Čierna. Aktuálny ročník festivalu bol podľa jej slov výnimočný aj v tom, že naň po dlhšom čase zavítalo Moyzesovo kvarteto. S renomovaným komorným telesom, ktoré pravidelne uvádza hudbu slovenských autorov, boli Konfrontácie späté od svojich začiatkov. „Festival ponúkol minimálne tri výnimočné koncerty, pričom nemôžem nespomenúť úvodný pondelkový koncert Jozefa Luptáka a Nory Skuty, ktorí nás tiež sprevádzali od našich začiatkov a teraz po rokoch opäť prijali pozvanie na náš festival,“ dodala Mgr. Alena Čierna.

Chce inšpirovať k stíšaniu sa

Festivalové koncerty doplnila výstava výtvarníčky Jany Zaujecovej, ktorá potrvá do 18. decembra. Je to vlastne po prvýkrát, čo výstava festivalu Konfrontácie predstavuje návštevníkom textilné umenie. Autorka vystavuje 21 textilných artefaktov a ich presahy. Ako vysvetlila, názov výstavy je aj vyjadrením jej témy – Opus Albi je po latinsky Dielo bielej.

„Sú tu rôzne zaznenia bielej - od bielej, cez prírodnú až po tmavšie tóny. Je to farba, ktorá ma motivuje, fascinuje, je pre mňa únikom do ideálna, možno až nekonečna, ktoré hľadám a nachádzam,“ hovorí Zaujecová. „Výstava je výberom z mojej tvorby, ktorý sme zostavili spolu s kurátorkou Adrianou Réckou. Sú tu novšie i staršie diela, všetko, čo sa nám do tejto témy hodilo. Veľmi sa teším, že táto výstava prichádza k ľuďom v predvianočnom čase. Verím, že ich bude inšpirovať k stíšaniu sa, budem rada, ak si v nej nájdú hlboké významy.“

Jej tvorba súzvučí s geniom loci synagógy

Osobnosť Jany Zaujecovej predstavila prodekanica PF UKF doc. PhDr. Adriana Récka, PhD. Ako povedala, je nesmierne rada, že na 15. ročník festivalu umení prijala pozvanie umelkyňa, ktorej výtvarná tvorba excelentným spôsobom komunikuje s priestorom synagógy a súzvučí s jej geniom loci. „V tvorbe Jany Zaujecovej je

podobne bytostne obsiahnutá sakrálnosť či posvätnosť každodenného života v tom najpozitívnejšom zmysle vážnosti, úcty a lásky k Bohu a blíznym,“ zdôraznila doc. Réčka. Autorka podľa jej slov v Nitre vystavuje po prvýkrát, hoci sa na výtvarnej scéne etablovala už pred 20 rokmi ešte ako študentka VŠVU na kolektívnej výstave Talenty textilnej katedry VŠVU v Záhorskej galérii v Senici, od roku 1998 realizovala 7 samostatných výstav a zúčastnila sa na takmer 30 kolektívnych výstavách.

Láska vo všetkých podobách

Podľa doc. Réckej duchovný rozmer života rezonuje v tvorbe Jany Zaujecovej implicitne v mnohých podobách. Aj názov výstavy Opus Albi evokuje duchovnú čistotu a nepoškvrnenosť. Alba je však nielen biela po latinsky, je to aj plátenné liturgické košelovité rúcho, ktoré nosia kňazi a diakoni. Materiály – biele plátno alebo ovčie rúno upravené plstením a farbením, ktoré autorka vo svojej tvorbe používa, samy v sebe podobne skrývajú významné posolstvo. Posolstvo obety, oddanosti, pokory a čistoty. „Jej diela nezobrazujú univerzálne témy ustálenou ikonografiou, ktorú poznáme z mnohých obrazov. Práce Janky Zaujecovej nás autentickým, originálnym výtvarným jazykom, rukopisom ticho nabádajú k zastaveniu, požívajú k dialógu, k hlbšiemu zamysleniu, úvahe nad sebou samým. A najmä rezonuje v nich bezvýhradná láska, ktorá má veľa podob, láska k Bohu, našim blíznym, rodinám, rodine, manželovi, deťom. Sú v nich obsiahnuté vzťahy, to, ako nezastaviteľne plynie čas, postupné vrstvenie vzťahov, ich váha, pevnosť či krehkosť, zraniteľnosť, zodpovednosť za ne, bolesť, smútok, ale i radosť a oslobodzujúca viera a nádej. Kumulatívne sú tieto hodnoty obsiahnuté

v diele Dar darov, ktoré je o sile materstva a nerozlučnom pute medzi matkou a dieťaťom, v našom prípade pute matky k štyrom synom,“ priblížila doc. Réčka. Obohacujúce je podľa nej aj dielo Cnosti, ktoré vzniklo v rámci 1. ročníka medzinárodného výtvarno-literárneho sympózia v Skalke pri Trenčíne v roku 2008. Súbor tvoria autorsky dotvorené kamene z Váhu neďaleko kláštora a kaplnky Veľkej Skalky, ktorá je spätá so životom sv. Svorada a Beňadika. Texty k nim v rámci uvedeného sympózia vytvoril básnik a spisovateľ Daniel Hevier.

Triptych Monastery, ktorý vznikol v podnetnom prostredí Skalky v roku 2015, podobne excelentne dokladá obsahové a formálne výrazové prostriedky a výtvarný jazyk autorky. Tri objekty vyjadrujúce súčasti kláštorov - oratórium (modlitebňa), skriptorium (kde sa prepisovali knihy) a dormitória (spálňa) - sú materiálnou reflexiou a zároveň minimalistickým obrazovým až ikonickým vyjadrením podstaty rehoľného života. Výtvarnú expozíciu dopĺňajú básne poetky Anny Amadina, ktoré súznejú s nežným výtvarným jazykom autorky a sú výsledkom tvorivej spolupráce.

Liturgické rúcha pre cirkevných predstaviteľov

„Umelkyňa pochádza z Trenčianskych Stankoviec, aktuálne žije a tvorí v Lehote pri Nitre. Textilné umenie v rôz-

nych špecializáciách bolo súčasťou jej štúdií. Po absolvovaní SPŠ odevnej v Trenčíne, odboru navrhovanie a modelovanie odevov, pokračovala v štúdiu v Ateliéri odevného dizajnu u doc. Júlie Sabovej na VŠVU v Bratislave, potom tamtiež v Ateliéri voľnej textilnej tvorby u prof. Evy Cisárovej-Minárikovej a svoje vysokoškolské štúdiá završila postgraduálnym štúdiom u prof. Milana Čorbu na Katedre scénografie VŠMU v Bratislave, kde získala doktorát z umenia,“ predstavila autorku kurátorka výstavy. „Absolvovala niekoľko zahraničných študijných stáží - vo Fínsku, Veľkej Británii, Rakúsku či Maďarsku, vďaka ktorým nadobudla cenné skúsenosti. Bola správkyňou depozitára historického textilu a reštaurátorkou historického textilu v Historickom múzeu Bratislavského hradu, fotografkou Madame Thussaud's Wax Museum v Las Vegas, odevnou dizajnérkou vo Forum Tailoring Salon v Las Vegas či externou pedagogičkou Katedry textilu VŠVU v Bratislave. V súčasnosti pracuje na rovnakej pozícii na Katedre reštaurovania historického textilu na VŠVU. Príležitostne organizuje tvorivé kurzy plstenia. Dlhodobu sa venuje tvorbe textilných šperkov, doplnkov a autorských liturgických rúch - mnohé úspešne realizovala pre významných predstaviteľov a osobnosti rímskokatolíckej cirkvi,“ dodala doc. Réčka.

Ing. Jana Černáková, R – Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: autor

Starostlivosť o dieťa – čo je správne a čo nie

Dňa 21. novembra sa v rámci Študentských dní nitrianskych univerzít konalo v Poradenskom a servisnom centre UKF podujatie s názvom Starostlivosť o dieťa – čo je správne a čo nie. Študentky tretieho ročníka študijného odboru ošetrovateľstvo z Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva prezentovali tému starostlivosti o matku a dieťa v prvom období po narodení. Rozoberali témy ako význam dojčenia, jeho prínosy pre matku a dieťa, náhradná mliečna dojčenská výživa, starostlivosť o zúbky dieťaťa v dojčenskom období, základné zásady pri kúpaní a prebaľovaní dojčiat. Zaujímavá bola téma zameraná na nové trendy v starostlivosti o malé deti, a to kontaktné rodičovstvo a jeho princípy. Jednotlivé body tejto oblasti obsahujú témy ako bonding po pôrode (prvý kontakt dieťaťa s matkou hneď po narodení), dojčenie na požiadanie, spoločné spanie, atď. V súčasnosti je v oblasti starostlivosti o dieťa v dojčenskom období aktuálna téma šatkovania a tiež bezplienková komunikačná metóda. Na otázky záujemcov z publika erudovane odpovedala PhDr. Erika Krištofová, PhD., z Katedry ošetrovateľstva FSVaZ, ktorá je certifikovanou laktačnou poradkyňou. Organizačne sa na príprave podieľali PhDr. Miroslava Lišková, PhD., a PhDr. Alica Slamková, PhD., z katedry ošetrovateľstva.

PhDr. Alica Slamková, PhD.,
FSVaZ – Katedra ošetrovateľstva

Prednášali o drogovej kriminalite i prevencii

Dňa 20. novembra v rámci Študentských dní nitrianskych univerzít Katedra sociálnej práce a sociálnych vied FSVaZ pripravila zaujímavú prednášku s diskusiou na tému Drogová kriminalita. Pozvanie vedúcej katedry prof. PhDr. Martiny Mojtovej, PhD., prijal plk. doc. Ing. Stanislav Šišulák, PhD., ktorý v súčasnosti zastáva pozíciu prorektora pre informatizáciu a koordináciu s policajnou praxou na Akadémii Policajného zboru v Bratislave, má 30-ročnú prax a venuje sa témam, ako digitálna stopa, forenzná veda a iné. V rámci prednášky

boli študenti oboznámení so stavom, štruktúrou a dynamikou drogovej scény v celej Európe, ale aj na Slovensku. V rámci Európy je najrozšírenejšia užívaná nelegálna droga marihuana najmä vo vekovej kategórii 19- až 30-ročných užívateľov. Ďalšími najviac užívanými drogami sú kokaín, MDMA, amfetamíny, opioidy a nakoniec nové psychoaktívne látky. Zaujímavosťou je, že v rámci celoživotného užívania látky medzi 15- až 16-ročnými študentmi v Európe užívajú sedatíva a trankvilizéry v omnoho väčšom počte ženy ako muži. Najviac prípadov prechovávanie drog na Slovensku je v Sereďi, Šali, Hlohovci, Šintave, Šoporni a v Hájskom. Okrem základných informácií sa študenti dozvedeli aj aktuálne novinky o virtuálnych drogových trhoch, ktoré sa realizujú na Deep Webe (Tor Web), drogových trestných činov a nových typoch drog. Prednáška sa dotkla aj Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru (NAKA). Dôvodom vzniku NAKA je posilnenie výkonu služobných činností na úseku odhaľovania a vyšetrovania mimoriadne závažných a spoločensky obzvlášť nebezpečných trestných činov aj v oblasti drogovej kriminality. Plk. Šišulák predstavil aj reálne príbehy a študentom prezentoval reálne zábery z policajných akcií. Na záver dodal, že v dnešnej dobe je veľmi dôležitá prevencia, a to na všetkých úrovniach. Pozitívne hodnotil aj filozofiu harm reduction – prístup, ktorý sa zameriava na predchádzanie a znižovanie zdravotných, sociálnych a ekonomických poškodení súvisiacich s užívaním drog. Prednáška bola veľmi obohacujúca a študenti získali mnoho nových a vzácnych informácií. Veríme, že sa v budúcnosti naskytne opäť príležitosť si s plk. Šišulákom podobnú prednášku zopakovať.

Prof. PhDr. Martina Mojtovej, PhD.,
FSVaZ – Katedra sociálnej práce
a sociálnych vied

Diskutovali o domácom násilí

Katedra sociálnej práce a sociálnych vied FSVaZ ponúkla v rámci Študentských dní nitrianskych univerzít 2018 svojím študentom prednášku na tému Domáce násilie – zneužívanie detí s Mgr. Marianou Kováčovou, PhD., riaditeľkou nitrianskeho centra Slniečko, n. o. Centrum Slniečko je známe poskytovaním komplexnej pomoci obetiam domáceho násillia, najmä pokiaľ ide o ženy a deti. Ponúka jedinečné spektrum služieb, pretože klienti pod jednou

strechou nájdu psychologické, sociálne aj právne poradenstvo. Prednáška bola zameraná na identifikáciu sexuálneho zneužívania detí a ukázala účastníkom vhodné a nevhodné postupy pomáhajúcich profesií. Nevhodné postupy, použité v prvom kontakte s klientom hľadajúcim pomoc, môžu mať vplyv na priebeh celého ďalšieho vyšetrovania prípadu, alebo ho celkom zablokujú. Naopak, vhodne zvolený prístup dokáže výrazne napomôcť a urýchliť vyriešenie náročnej situácie. Keďže ide o rozsiahlu problematiku, ktorú nie je možné vyčerpať v priebehu jedného stretnutia, veríme, že študenti pomáhajúcich profesií (v tomto prípade sociálna práca, sociálne služby a poradenstvo) budú mať ďalšiu príležitosť na pokračovanie diskusie, prípadne výkon svojej odbornej praxe priamo v centre Slniečko.

JUDr. PhDr. Barbara Pavlíková, PhD., FSVaZ
– Katedra sociálnej práce a sociálnych vied

Prednáška o problematike bezdomovectva

Študenti Katedry sociálnej práce a sociálnych vied FSVaZ UKF sa 26. novembra v rámci Študentských dní nitrianskych univerzít zúčastnili prednášky na tému Riešenie problematiky bezdomovectva na Slovensku, ktorú viedol štatutárny zástupca občianskeho združenia Stopa Slovensko Mgr. Pavol Sabela s kolegyňou Mgr. Martinou Pisárovou. Pracovníci občianskeho združenia sa dlhodobo venujú riešeniu problémov osôb bez prístrešia a svojimi aktivitami sa zameriavajú najmä na proces osamostatnenia sa klientov a na ich úspešnú pracovnú rehabilitáciu. Hostia podujatia predstavili študentom konkrétne činnosti v pomoci osobám bez prístrešia a predstavili prístupy, ktoré sa im osvedčili ako efektívne pri riešení najmä dlhodobého trvajúceho stavu bezdomovectva u konkrétnych klientov. Študentov ich prednáška zaujala, nakoľko hostia zaujímavou prezentáciou vzbudili u nich záujem dozvedieť sa viac informácií o sociálnej práci s touto cieľovou skupinou klientov. Činnosť občianskeho združenia študentov zaujala do takej miery, že niektorí z nich sa rozhodli zrealizovať nastávajúcu odbornú prax práve v tomto občianskom združení.

PhDr. Katarína Minarovičová, PhD.,
FSVaZ – Katedra sociálnej práce
a sociálnych vied

UKF opäť medzi najlepšimi univerzitami regiónu

Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre sa už druhý rok presadila v prvej trojstovke najkvalitnejších univerzít regiónu rozvíjajúcej sa Európy a strednej Ázie, ktoré od roku 2014 hodnotí rebríček EECA QS Rankings (EECA – Emerging European and Central Asia). Jeho tohtoročné výsledky zverejnila britská spoločnosť pre vzdelávaciu a kariérnu poradenstvo Quacquarelli Symonds (QS) 30. októbra. Spoločnosť hodnotila 300 špičkových univerzít z 26 krajín. UKF sa umiestnila na 161. – 170. mieste, čo je oproti minulému roku posun o dvadsať miest smerom hore. Metodiku hodnotenia tvorí desať ukazovateľov, ako napríklad reputácia univerzity v akademickej obci a u zamestnávateľov, medzinárodná výskumná sieť a pre rok 2019 aj nový ukazovateľ – podiel medzinárodných študentov. Medzi prvými 300 najlepšie hodnotenými univerzitami sa umiestnilo ďalších päť slovenských univerzít.

Mgr. Jana Krajčovičová, R – Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie

Ocenenie pre zamestnankyňu Katedry histórie

V roku 2003 vyhlásil parlament v Maďarsku 3. november za deň vedy, a to na znak spomienky, že gróf István Széchenyi daroval v roku 1825 na zasadnutí parlamentu v Bratislave 60 000 forintov na vznik Maďarského vedeckého spolku. Vláda týmto chcela zdôrazniť a pripomenúť si, že vedecká práca je pre spoločnosť dôležitá aj v súčasnosti, a oceniť činnosť dnešných vedcov. Každý rok si preto medzi 3. a 30. novembrom Maďarsko pripomína zakladateľov tejto myšlienky, pripomína si vedu a osobnosti, ktoré sa jej venujú a dosahujú výnimočné výsledky. Pri príležitosti Osláv maďarskej vedy 2018 udelila sekcia

Maďarskej akadémie vied v Miskolci ocenenia 19 vedcom. Jednou z nich bola Mgr. Beáta Pintérová, PhD., z Katedry histórie FF UKF, ktorá získala vedecké ocenenie za reprezentáciu maďarskej vedy v zahraničí. Ocenenie odovzdával Dr. András Roósz, predseda sekcie Maďarskej akadémie vied v Miskolci, na Univerzite Károlya Eszterházyho v Egeri 6. novembra 2018. Na podujatí sa zúčastnil aj podpredseda Maďarskej akadémie vied prof. Tamás Freund.

Mgr. Beáta Pintérová, PhD.,
FF – Katedra histórie,
foto: autorka

Atlét roka: ocenení aj športovci spät' s UKF

V prestížnej ankete Atlét roka, ktorej výsledky vyhlásili v utorok 13. novembra v Bratislave, sa umiestnili aj dvaja bývalí a jeden súčasný študent našej univerzity. Najlepším atlétom roka 2018 sa stal chodec Matej Tóth, ktorý je absolventom štúdia žurnalistiky, najlepším trénerom dospelých študent doktorandského štúdia (športová edukológia) Matej Spišiak a druhé miesto v kategórii Tréner mládeže získal Peter Žňava, absolvent Katedry telesnej výchovy a športu PE.

Matej Tóth je jedným z najúspešnejších slovenských atlétov histórie. Je slovenským reprezentantom v atletike,

venujúcim sa chôdzi na 20 km a 50 km, olympijským víťazom z roku 2016 (Rio – Brazília) a majstrom sveta z roku 2015 (Peking – Japonsko) v kategórii chôdza na 50 km. Je pretekárom klubu VŠC Dukla Banská Bystrica.

Matej Spišiak získal ocenenie Tréner roka po ročnej prestávke celkovo štvrtý raz. Okrem Mateja Tótha pripravuje (spolu s Martinom Pupišom) i tretiu v konečnom poradí ankety - Máriu Katerinku Czakovú. Peter Žňava je trénerom Emmy Zapletalovej, ktorá skončila na ME v Berlíne na 8. mieste v štafete 4x400 metrov (Emma Zapletalová, Iveta Putalová, Daniela Ledecská a Alexandra Bezeková) a na 5. mieste v behu na 400 m prekážok na juniorských MS v Tampere.

Všetkým trom športovcom srdečne gratulujeme a prajeme ešte veľa úspechov.

Mgr. Jana Krajčovičová, R – Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: SITA

Projekt FITPED

Unikátny medzinárodný projekt naučí programovať každého, kto o to stojí.

Na Katedre informatiky Fakulty prírodných vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre 8. a 9. novembra úspešne odštartoval medzinárodný projekt FITPED (Work-based Learning in Future IT Professionals Education). Na úvodnom stretnutí sa zúčastnili partneri zastupujúci univerzity a firmy zo Slovenska, Českej republiky, Poľska, Holandska a Španielska. Projekt, ktorého lídrom je práve UKF, získal podporu 250 000 € z programu Erasmus+ v rámci Kľúčovej akcie 2 Strategické partnerstvá, ktorá organizáciám poskytuje možnosti spolupráce s kolegami z Európy.

„Programátorské myslenie a znalosť aspoň jedného programovacieho jazyka je pre súčasnú generáciu rovnakou nevyhnutnosťou, ako bola pred 20 rokmi práca s kancelárskym softvérom. Pracovný trh na celom svete hlási nedostatok programátorov a špecialistov schopných pracovať v tejto oblasti na najrozličnejších pozíciách. Zamestnávateľia sú im ochotní platiť násobky priemernej mzdy v hospodárstve, očakávajú však znalosť problematiky, flexibilitu a schopnosť na sebe ďalej

pracovať,“ zdôvodnil zmysel projektu hlavný koordinátor Martin Drlík z UKF.

Počas troch rokov budú partneri vyvíjať a testovať unikátny systém podporujúci výučbu úvodného kurzu programovacích jazykov s využitím najmodernejších prístupov: interaktivity, mikrolearningu a automatického vyhodnocovania заданий. Úvodné kurzy poskytnú študentom znalosti a zručnosti, ktoré budú ďalej rozvíjať na reálnych projektoch pri štúdiu dátovej analýzy, informačných systémov, webových a mobilných technológií.

„Naším cieľom je poskytnúť generácii Z vzdelanie tou cestou, na ktorú je zvyk-

nutá. Dostať vzdelávací obsah na web, do smartfónov, podporovať spoluprácu študentov a priniesť do vzdelávania prvky gamifikácie tak, aby mohli medzi sebou súperiť i spolupracovať,“ vysvetlil Peter Švec, zodpovedný za vývoj systému.

Projekt je unikátny myšlienkou i rozsahom: budú vytvorené komplexné kurzy pre 8 moderných programovacích jazykov. Tie budú preložené do piatich jazykov a v rámci projektu budú s nimi pracovať stovky študentov na piatich univerzitách.

Ján Skalka, FPV – Katedra informatiky,
foto: LB

Úspešný projekt z UKF podporil Klub darcov

Partia nadšencov z Fakulty prírodných vied chce práve prírodné vedy deťom cez projekt priblížiť trochu inak. Aby si uvedomili, že fyzika nie je hnusný školský predmet so vzorcami a definíciami, ale svet okolo nás.

Slávnostné stretnutie Klubu darcov, ktorý pracuje pod hlavičkou Nitrianskej komunitnej nadácie, sa v nedeľu 18. novembra uskutočnilo v sále PKO. Vyhlásili na ňom víťazov grantového programu, ktorí sa uchádzali o peniaze z Klubu darcov na realizovanie svojich projektov.

Tretie miesto pre Viac ako učenie

Hostí na stretnutí privítali moderátori Ivan Gontko a Nikoleta Kováčová, členovia správnej rady NKN. Tento rok sa o podporu a hlasy členov klubu v publiku uchádzalo 6 finalistov - projekty Zaži vedecký deň od predkladateľa o.z. Viac ako učenie, Bublínky do Snoezelen od o.z. Očkári, Informačná pomôcka k prevencii násillia od Centra Slniečko, Zážitkové vzdelávanie v prírode z dielne SPU Nitra - Botanickéj záhrady, projekt Zariadenia infocentra od o.z. Podaj mi ruku, Nitra a Nutričná akadémia pre deti od o.z. KlauDIA. Po dvoch prvých ocenených projektoch Bublínky do Snoezelen a Nutričná akadémia tretie miesto a finančnú podporu vyše 970 eur získal projekt Zaži vedecký deň. Víťazov vyhlásili a grantové šeky odovzdali správkynia nadácie Mgr. Ľubica Lachká a Mgr. Daniela Gundová, predsedníčka správnej rady NKN.

Projekt z dielne o.z. Viac ako učenie ponúka fyzikálne aktivity pre deti každého veku, v rámci ktorých budú môcť zažiť jeden deň v koži vedca. Predstavili ho PaedDr. Ľubomíra Valovičová, PhD., a Mgr. Ján Ondruška, PhD., odborní asistenti Katedry fyziky FPV UKF.

Ako povedala PaedDr. Valovičová, pri tohtoročnej konkurencii ani neverili, že by mohli s projektom uspieť, pretože sa do finále dostalo veľa projektov určených pre deti. O to viac sa tešia, že financiami z Klubu darcov podporia aktivity, ktoré vedú deti k prírodovednému vzdelávaniu. S humorom podotkla, že za ich občianskym združením Viac ako učenie stojí partia nadšených ľudí z Fakulty prírodných vied UKF a spolupracovníkov, ktorí sú svojím spôsobom nie celkom „normálni“, lebo

majú radi prírodné vedy. A tie chcú deťom cez projekt priblížiť trochu inak - aby si uvedomili, že fyzika nie je hnusný školský predmet so vzorcami a definíciami, ale vlastne svet okolo nás.

„Ako už názov združenia hovorí, chceme viac než len učenie, chceme dosiahnuť, aby deti rozmýšľali viac prírodovedne. Zdá

detí pripraví kolegovia z Katedry ekológie UKF a kolega Mgr. Ondruška zorganizuje Master class pre 20-30 mladých ľudí.

„Projekt pozostáva zo štyroch častí. Prvá sa v rámci Vedeckého dňa detí, ktorý bude na našej fakulte, venuje deťom z materských škôl s predstavením všetkých prírodných vied z našej fakulty. Akcia Fyzikálny kufor je zameraná na žiakov 1. stupňa základných škôl, ktorých so základmi fyziky oboznámime na školách prístupnou, hravou formou,“ hovorí Mgr. Ondruška.

„Druhý stupeň základných škôl osloví tretia časť - konferencia Živeko zameraná na ekológiu, ktorá sa uskutoční u nás na fakulte, bude mať presahy aj do ostatných prírodných vied. Žiaci budú najprv spolupracovať so svojimi učiteľmi na projektoch, ktorých výsledky potom odprezentujú na konferencii. Časť Master class v spolupráci so švajčiarskym CERN-om, Európskou organizáciou jadrového výskumu, je urč-

sa, že je to samá fyzika, ale tá fyzika je vlastne všade okolo nás, my za to nemôžeme. Keby nefungovala fyzika, ráno nevstanete z postele,“ povedala s úsmevom koordinátorka projektu.

Spolupracujú so švajčiarskym CERN-om

Za každou aktivitou projektu stoja iní ľudia. PaedDr. Valovičová má na starosti najmenšie deti, pre ktoré urobí Vedecký deň detí s kapacitou 400-500 detí, ekologickú konferenciu plánovanú pre 100-150

ná stredoškólakom. Prídu k nám a zažijú deň ozajstného časticového fyzika. Budú spracovávať reálne dáta namerané na veľkých urýchľovačoch, výsledky vyhodnotia a videokonferenciou sa spoja s CERN-om a s ďalšími piatimi inštitúciami, ktoré v ten deň budú tiež zapojené do projektu.“

Ako Mgr. Ondruška dodal, projekt Zaži vedecký deň nie je zameraný len na fyziku či iné prírodné vedy, ale v deťoch vo všeobecnosti podporuje analytické myslenie a kritické overovanie informácií.

Ing. Jana Černáková, R – Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: autorka

Svetový deň hospicovej a paliatívnej starostlivosti

Otvorením Hospicu – domu pokoja a zmieru u Bernadetty v Nitre v roku 2007 sa vytvoril priestor pre klinickú prax študentov Katedry ošetrovateľstva a Katedry sociálnej práce a sociálnych vied FSVaZ UKF, ktorý pripomenula výstava v priestoroch FSVaZ.

Katedra ošetrovateľstva a Katedra sociálnej práce a sociálnych vied Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva UKF v Nitre už niekoľko rokov úzko spolupracuje s Hospicom – domom pokoja a zmieru u Bernadetty v Nitre. Hospic poskytuje komplexnú starostlivosť ťažko chorým a zomierajúcim pacientom v terminálnej fáze ich života. Kladie dôraz na rešpektovanie ľudskej dôstojnosti, na to, aby človek nebol v ťažkej chvíli sám a aby ne-trpel neznesiteľnou bolesťou. Holistickú podporu zabezpečuje takisto príbuzným pacientov.

Nedávno sme si pripomenuli Svetový deň hospicovej a paliatívnej starostlivosti. Jeho cieľom je zvýšenie povedomia verejnosti o tejto problematike, získanie finančných prostriedkov na podporu rozvoja hospicovej a paliatívnej starostlivosti, zvýšenie jej dostupnosti na celom svete a zameranie sa na potreby pacientov a opatrovateľov.

Vznikla spolupráca

V tejto súvislosti sa konala výstava fotografií Hospicu - domu pokoja a zmieru u Bernadetty v Nitre, ktorú podporil aj Nitriansky samosprávny kraj. Výstava v priestoroch Fakulty sociálnych vied a zdravotníctva prezentovala účel a zameranie tohto zdravotníckeho zariadenia aj prácu členov multidisciplinárneho tímu – lekárov, sestier, zdravotníckych asistentov, sociálneho pracovníka, psychológa, duchovných... Podčiarkla aj význam práce dobrovoľníkov, ktorí sa podieľajú na sprevádzaní zomierajúcich pacientov (klientov) a ich rodín a takisto na ďalšej pomoci v hospici, pri organizácii kultúrnych či duchovných podujatí.

Výstava prezentovala aj spoluprácu Katedry ošetrovateľstva a Katedry sociálnej práce a sociálnych vied FSVaZ UKF v Nitre s hospicom. Jeho otvorením

v roku 2007 sa vytvoril priestor pre klinickú prax študentov študijného odboru ošetrovateľstvo a takisto sociálnej práce a sociálnych vied.

Problematika paliatívnej starostlivosti, starostlivosti o ťažko chorých a zomierajúcich patrí v našej spoločnosti ešte stále medzi dosť tabuizované témy. Vzdelávanie sestier v tejto oblasti je náročné. Požiadavky paliatívnej starostlivosti vyžadujú kvalitne pripravené, dostatočne flexibilné sestry, kompetentné pre prácu v multidisciplinárnych tímoch v rámci nemocníc a komunít. V reálnych podmienkach v kontakte s ťažko chorými a ich príbuznými si študenti môžu osvojiť metodiku náročných ošetrovateľských činností, rozvíjať a upevniť špecifické komunikačné zručnosti.

V hospici študenti získavajú prax

Súčasťou hospicu od roku 2013 je aj Mobilný hospic. Získanie ošetrovateľských a komunikačných zručností v podmienkach domáceho modelu starostlivosti o paliatívneho pacienta a jeho príbuzných je pre študentov obrovským prínosom. Takisto sa môžu oboznámiť s prácou lekárov a sestier v Ambulancii paliatívnej starostlivosti a liečby chronickej bolesti, ktorá je od roku 2013 súčasťou hospicu v Nitre.

Základný kameň hospicu vysvätil Ján Pavol II. ešte v Bratislave 14. 9. 2004. Názov hospicu nie je podľa svätej Bernadetty, ako sa niekedy mylne uvádza. Tento názov navrhla Mgr. Alena Rjabiniová, certifikovaná psychoterapeutka, ktorá v roku 1998 po osobnej skúsenosti pri sprevádzaní onkologicky chorej príbuznej Bernadetty pocítila veľkú túžbu a potrebu spraviť zmenu v starostlivosti o nevyliciteľne chorých pacientov. Stála pri zrode hospicovej a paliatívnej starostlivosti na Slovensku a následne pri budovaní hospicu v Nitre.

Doterajšiu spoluprácu s Hospicom – domom pokoja a zmieru v Nitre, s jeho manažmentom, ktorá spočíva v odbornej supervízii a konzultácii či interakcii lektoriiek so študentmi, hodnotíme veľmi pozitívne. Sme vďační, že si študenti môžu v tomto špecifickom zdravotníckom zariadení osvojiť zručnosti a získavať nové informácie.

PhDr. Alica Slamková, PhD.,
FSVaZ – Katedra ošetrovateľstva,
garant pre paliatívnu
a hospicovú starostlivosť,
foto: autor

Európanmi nás robí naša kultúra

Eurokomisár Tibor Navracsics a europoslanec Pál Csáky diskutovali so študentmi o zachovaní si národnej identity v Európskej únii, ale aj o brexite a migrácii.

Spoločenstvo, hodnoty a výzvy Európskej únie – to boli kľúčové témy prednášok eurokomisára pre vzdelávanie, kultúru, mládež a šport Tibora Navracsicsa a europoslancu Pála Csákyho, ktoré si vo štvrtok 22. novembra mohli vypočuť nielen študenti našej univerzity. Oboch verejných činiteľov prijal rektor Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre prof. RNDr. Libor Vozár spolu s dekanou Fakulty stredoeurópskych štúdií Dr. habil. PaedDr. Žofiou Bárcziou, PhD., prodekanou FSŠ pre medzinárodné vzťahy a rozvoj Mgr. Orsolyou Hegedüs, PhD., a splnomocnencom rektora pre vzdelávanie v jazyku národnostných menšín PaedDr. Ladislavom Baráthom, PhD., s ktorými hovorili aj o možnostiach spolupráce na úrovni Európskej únie.

Byť Európanom neznamená zaprieť národnú identitu

„Treba akceptovať národné špecifiká, vzdelávanie nie je homogénny celok,“ povedal prítomným poslucháčom eurokomisár Navracsics a dodal, že vidí veľký priestor vo vytvorení siete európskych univerzít a inštitúcií najmä v oblasti humanitných vied, predovšetkým literatúry a kultúry, ktoré sú najcitlivejšími z národného hľadiska. „Mali by sme zdôrazňovať mobilitu študentov – v európskych krajinách sú mladí ľudia, ktorí sa chcú učiť naše jazyky, preto je dôležitým faktorom priblížiť kultúru alebo jazyk druhej krajiny.“ Študenti, ktorí mali tú možnosť študovať cez program Erasmus v zahraničí, sa podľa neho cítia jednak byť viac Európanmi a zároveň sú hrdí na svoju identitu. „Byť Európanom totiž neznamená zaprieť svoju vlastnú národnú identitu,“ priblížil študentom svoje vnímanie Európy

ako spoločného domova rôznych spoločností. „Po zemepisnej stránke je Európa iba výbežkom ázijského kontinentu. Čo nás robí Európanmi? Čo nás identifikuje oproti Ázii, je naša kultúra.“

Namiesto vojen debaty

To, že dnes môžu sedieť príslušníci rôznych národov za jedným stolom a v mieri, považuje europoslanec Pál Csáky za veľký výdobytok. Mladým ľuďom, ktorí nie sú spokojní so súčasnou situáciou, odporúča, nech si prečítajú román E. M. Remarquy Na západe nič nového. „V roku 1914 sa vtedajšia nemecká mládež nudila a víťala vojnu. Boli veľmi nadšení, že môžu bojovať, a za tri a pol roka koniec tejto vojny priniesol úplné rozvrátenie Nemecka.“ Aj v súčasnosti prebiehajú na poli Európskej únie diskusie, ale debaty sa vedú úplne iným spôsobom. Práve študenti budú podľa Csákyho tvoriť budúcnosť a patriť k inteligencii. „Fungovanie európskeho spoločenstva vôbec nie je bezproblémové,“ povedal. „Som však presvedčený o tom, že v Európe vznikla civilizácia na vyššej úrovni – existuje napríklad dôchodkový systém, pričom miliardy ľudí na svete nemajú poňatia o tom, čo je sociálne zabezpečenie. Európa je kontinent, kde sa dá žiť a musíme si na ňu dávať veľký pozor.“

Najväčšie problémy Európskej únie

Ako veľké problémy Pál Csáky označil odchod Veľkej Británie z európskeho spoločenstva, migráciu a demografický pokles. Nový Európsky parlament, ktorý vzíde po voľbách, bude musieť zapracovať aj na ďalších troch výzvach: téma eura a peňažnej stability, systém bezpečnosti a nájdenie si svojho miesta vo svete, keďže v súčasnosti má Európska únia problematický vzťah so Spojenými štátmi americkými, Ruskom i Tureckom.

Zapojili sa aj študenti

V diskusii s Tiborom Navracsicsom a Pálom Csákyom sa študenti pýtali aj na to, ako sa Slovensko vie zapojiť do výziev EÚ, ako motivuje europarlament a europoslanci študentov, aby išli voliť, či bude program Erasmus+ pokračovať alebo do akej miery je možné stanoviť v Európe jednotné kritériá na vysoké školy. „Keď Veľká Británia vystúpi z Európskej únie, medzi najlepšimi desiatimi univerzitami nebudú európske univerzity,“ vysvetlil T. Navracsics. „Práve preto sme začali nový program zakladania tzv. európskych univerzít. Chceme, aby európske univerzity navzájom spolupracovali, vydávali spoločné diplomy a aby sa prekonala fragmentácia, ktorá je charakteristická pre súčasnú situáciu.“ Čo sa týka programu Erasmus+, ktorý vo veľkej miere využívajú aj študenti a zamestnanci našej univerzity, bude mať pokračovanie a dokonca sa od 1. januára 2021 zdvojnásobí rozpočet, čo vďaka vyššiemu štipendiu umožní zúčastniť sa programu aj takým mladým ľuďom zo Slovenska, ktorí nie sú tak dobre finančne vybavení ako v iných regiónoch Európy.

V závere diskusie znovu zarezonovala otázka identity a prichádzajúcich migrantov. Podľa Pála Csákyho v Európe zaznieva aj liberálna myšlienka vytvoriť európsky národ, európske stanoviská, európske názory, podobne ako v USA: „Myslím si, že v Európe toto nebude fungovať – tie stáročia, ktoré naši predkovia vyprodukovali, sú oveľa hlbšie v nás. 90 % migrantov sa chce asimilovať, najväčším problémom je tých 10 % a potom druhá a tretia generácia migrantov. Som presvedčený o tom, že Európa si dokáže zachovať svoju európsku identitu a zároveň aj národnú identitu. Najbližších dvadsať rokov bude o tom,“ dodal na záver.

Mgr. Jana Krajčovičová, R – Referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: autorka

Na súťaži Florence 2018 bola nitrianska študentka druhá

Patrícia nelutuje, že sa nedostala na štúdium medicíny. Ako študentka ošetrovateľstva si myslí, že byť sestrou si niekedy vyžaduje väčšiu guráž, ako byť lekárom.

Z finálovej dvadsiatky súťažiacich študentov a študentiek sa mimoriadny úspech podaril Patrícii Bečkovej, študentke 3. ročníka Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. V celoslovenskej súťaži budúcich zdravotných sestier Florence 2018, ktorá sa koncom októbra konala v Spišskej Novej Vsi, študentka odboru ošetrovateľstvo na Fakulte sociálnych vied a zdravotníctva obsadila krásne druhé miesto.

Pokúšala sa aj o štúdium medicíny

Finále súťaže Florence 2018 zahŕňalo sobotňajšie prednášky na rôzne témy a odborné workshopy, ktoré pozostávali z teoretickej a praktickej časti. V sobotu večer písali test z praktických právnych základov a v nedeľu ich čakali štyri testy

Patrícia Bečková, horný rad štvrtá sprava.

Prekonala ju len víťazka Dominika Tarašovičová, študentka Prešovskej univerzity. Do súťaže určenej študentom 3. ročníka vysokoškolského denného štúdia v študijnom odbore ošetrovateľstvo a študentov zdravotníckych škôl vo vyššom odbornom vzdelaní na Slovensku sa prihlásilo vyše 180 študentov z celej republiky. Online testovaním vybrali dvadsať finalistov, ktorí si sily zmerali v spišskonovoveskej nemocnici.

a ukážka praktických výkonov pred súťažnou komisiou. Z každého testu a workshopu bol vybraný jeden najlepší súťažiaci a následne sa vyhodnotili aj tri celkovo najlepšie miesta. „Každá jedna prednáška či workshop bol niečím zaujímavý, naučila som sa veľa nového. Myslím si, že sa mi najviac darilo v teoretických testoch a tiež v kardiopulmonálnej resuscitácii a v hygie-ne rúk. Z teoretických testov som vyhrala Praktické právne základy a následne v kar-

diopulmonálnej resuscitácii sme zvíťazili ako najlepší tím a najlepší tím celkovo v súťaži,“ spomína Patrícia Bečková, ktorá pochádza z Ivanky pri Nitre. „Najnáročnejší bol pre mňa workshop Manchester triáž systém, s ktorým som sa stretla po prvýkrát, preto bolo pre mňa ťažké s ním spočiatku pracovať. Takisto aj v starostlivosti o črevnú stómiu mám určité medzery, najmä v oblasti edukácie pacienta.“

Pri príprave na súťaž sa spoliehala na vedomosti nadobudnuté počas štúdia na univerzite. Zopakovala si jednotlivé ošetrovateľské techniky a zamerala sa najmä na výkony, ktoré na praxi nevykonávala často. „Chcela som sa spoľahnúť len na seba, preto som ani nevyhľadávala pomoc niektorého z odborných asistentov, aby si so mnou prešiel určité praktické výkony,“ podotkla študentka.

Myšlienka pracovať v zdravotníctve sa u nej formovala dlhšiu dobu. Bol to jediný smer, v ktorom sa videla v budúcnosti, preto si pre svoje štúdium vybrala najprv Strednú zdravotnícku školu a neskôr práve Univerzitu Konštantína Filozofa v Nitre, ktorá jej ponúkala možnosť pokračovať v tom, čo ju baví.

„Musím však priznať, že UKF v Nitre bola až druhá možnosť, pretože som sa pokúšala aj o štúdium medicíny. Určite však nelutujem, že som študentkou ošetrovateľstva, pretože byť sestrou si niekedy vyžaduje väčšiu guráž ako byť lekárom,“ myslí si Patrícia.

Patricia v akcii.

Vnútny pocit ju presvedčil

Ako priznala, štúdium na Katedre ošetrovateľstva jej prináša veľa pozitív, či už z hľadiska osobnostného, ale aj odborného rastu. „Na katedre je množstvo odborníkov, ktorí nás veľmi dobre pripravujú na budúcnosť v zdravotníctve, formu-

jú nás ako osobnosti a vedú nás k tomu, aby sme boli hrdé, ale aj pokorné sestry, ktoré svoju profesiu budú vykonávať s láskou, s vysokou odbornou spôsobilosťou a schopnosťou priniesť pozitívne zmeny do našej profesie. Naučila som sa veľa nových poznatkov zo všetkých oblastí, v ktorých ošetrovateľstvo pôsobí. Je to však veľmi náročné štúdium, či už počtom teoretických, ale hlavne praktických hodín,“ zdôraznila študentka.

Už viackrát sa vraj pýtala sama seba, prečo si vybrala povolanie sestry, no nikdy nenašla odpoveď. Nie je ten príklad, že by už v detstve vedela, čo chce robiť celý život a kde chce pracovať. V rodine tiež nemala nikoho, kto by jej bol v tomto smere inšpiráciou, preto nad týmto povolaním spočiatku ani nepremýšľala. „Pamätám si, že až niekedy v 9. ročníku na základnej škole som sa začala nad tým vážne zamýšľať. Postupne som prehodnocovala ponuky jednotlivých stredných škôl a neskôr aj vysokých škôl. Nakoniec mi z toho vyšlo, že chcem určite pracovať v zdravotníctve. Bol to vždy len taký vnútorný pocit, ktorý hovoril, že povolanie sestry je pre mňa to pravé,“ priznala Patricia.

Za svoje silné stránky považuje praconosť a ľudský prístup. Rada sa učí niečo nové a zdokonaľuje sa, preto si aj na praxi rada precvičuje výkony a skúša nové veci, ktoré sa nemali možnosť naučiť v škole. „Dúfam, že sesterská prax ma posunie ďalej a že budem dobrou sestrou.“

Po skončení UKF by rada pokračovala v magisterskom štúdiu v Bratislave, keďže Nitra toto štúdium neponúka. „Musím však odrobiť ešte jeden rok a až potom môžem ísť študovať za magistru. Rozmýšľala som aj nad školou v Čechách, keďže tam môžem ísť študovať hneď po ukončení bakalárskeho stupňa,“ priznala študentka.

Možno neonatológia a neskôr agentúra

Každým rokom sa jej predstavy o tom, kde bude po skončení školy pracovať, menia. Počas praxe mala možnosť navštíviť rôzne oddelenia. Na každom jednom odbore v ošetrovateľstve je niečo špecifické, čo ju zaujalo a čo ju baví. „Momentálne sa v mojej budúcnosti vidím pracovať na neonatologickom oddelení a neskôr by som si možno chcela založiť Agentúru domácej ošetrovateľskej starostlivosti,“ prezradila Patricia.

Postavenie sestry sa podľa nej v spoločnosti rapídne zmenilo. V minulosti bola sestra váženou osobou, dnes sa podľa nej stretávame s negatívnymi názormi a s postojmi ľudí, ktoré si sestry nezaslúžia. Niektorí si myslia, že sestra nepotrebuje mať

vysokoškolské vzdelanie, či to, že ju môže nahradiť zdravotnícky asistent, už dnešná „praktická sestra.“

„Tým nechcem znevažovať zdravotníckeho asistenta, vážim si každú profesiu. Preto by som si do budúcnosti želala, aby sme sestry nevrátili na stredné školy. Aby sme sa nebáli hovoriť o problémoch nahlas a aby sme podporovali autonómiu nášho povolania. Pre pacientov si želim len tú najlepšiu starostlivosť, ktorú by im mali sestry poskytnúť bez ohľadu na

Štúdium u nás má vysokú úroveň

PhDr. Andrea Solgajová, PhD.,
vedúca Katedry ošetrovateľstva:

„Z môjho pohľadu je veľmi dôležité podobnými aktivitami motivovať budúce sestry a zároveň atraktívniť študijný odbor ošetrovateľstvo. Súčasná situácia ohľadom nedostatku sestier v praxi je už alarmujúca, a preto každá aktivita vyjadrujúca podporu pre sestry je veľmi žiaduca a potrebná. Veľkým úspechom pre nás tento rok bolo to, že naša študentka sa dostala do skupiny top 20-tich finalistov. To, že naša študentka Patrícia Bečková získala krásne druhé miesto spomedzi 184 zaregistrovaných študentov, je veľkým ocenením nielen pre ňu, ale aj pre nás všetkých na katedre. Je to pre nás určitá forma spätnej väzby na našu prácu. Zároveň svojím úspechom podporila fakt, že štúdium odboru ošetrovateľstva na UKF má vysokú úroveň a absolventi sú kvalitne pripravení pre budúcu prax a výkon svojho povolania a dokážu sa presadiť v konkurencii. Patrícii srdečne blahoželáme!“

O čom je Florence roka?

- Odbornú súťaž organizuje sieť nemocníc Svet zdravia.
- Tento rok sa konala po tretíkrát.
- Určená je pre študentky a študentov tretích ročníkov denného štúdia v študijnom odbore ošetrovateľstvo a diplomovaná všeobecná sestra na Slovensku.
- Na súťaži si študenti môžu preveriť a porovnať sily v oblasti teoretických vedomostí a praktických zručností.
- Zaujímavosťou podujatia je, že súťaž prebieha priamo v reálnych podmienkach klinickej praxe, v nemocniciach s hospitalizovanými pacientmi.

to, či sú frustrované, alebo málo zaplatené. U seba dúfam, že v budúcnosti nezlyhám ako sestra, i keď ma určite čaká veľa prekážok, ktoré budem musieť zvládnuť. A v neposlednom rade dúfam, že raz sa slovenské zdravotníctvo dostane do bodu, v ktorom budeme všetci aspoň sčasti spokojní. A k tomu môžeme dospieť aj my, študenti ošetrovateľstva,“ dodala Patrícia Bečková.

Ing. Jana Černáková a Mgr. Jana Krajčovičová, R – referát rozvoja, informatizácie a marketingovej komunikácie, foto: FB Svet zdravia

Filozofické bádanie na Ženevskej univerzite

**Dvere spolupráce medzi
Univerzitou Konštantína
Filozofa a Ženevskou
univerzitou sa budú
stále viac otvárať.**

Švajčiarske univerzity sú v Európe a vo svete pomerne známe. Podľa rankingovej organizácie Academic Ranking of World Universities sa v roku 2018 stala Ženevská univerzita treťou najlepšou švajčiarskou univerzitou. V celosvetovom rebríčku sa zaradila na 59. miesto.

Na pozvanie profesorky Marie Cristini Pitassi, riaditeľky Historického inštitútu, som v novembri 2018 absolvoval na Ženevskej univerzite výskumný pobyt. Inštitút je excelentným vedeckým pracoviskom, ktoré je zamerané bádateľsky. Jeho interdisciplinárna platforma sa snúbi s mimoriadnou profesionalitou zamestnancov inštitútu. Pozvanie profesorky Pitassi, s ktorou som konzultoval odborné témy z dejín filozofie a literatúry, som využil na to, aby som sa venoval výskumu, ktorý v rámci vedeckého projektu Štúdium byzantského hodnotového systému a jeho reflexie v slovanskom kultúrnom prostredí (č. APVV-16-0116) v súčasnosti riešime na Filozofickej fakulte UKF, ale aj preto, aby som bádala v oblasti redigovania významnej osvietenskej encyklopédie Encyclopédie ou dictionnaire raisonné des sciences, des arts et des métiers.

V súčasnosti univerzita pozostáva z deviatich fakúlt, zo štrnástich výskumných centier a inštitútov, ako aj zo štyroch autonómnych inštitútov, ktoré sú pridružené k univerzite. Na univerzite študuje 16 500 študentov zo 150 národov sveta a čo do počtu zamestnancov a študentov je Ženevská univerzita druhou najväčšou švajčiarskou univerzitou. Ponúka 300 študijných programov. Právom sa hrdí hlbokým intelektuálnym dedičstvom, ktoré neprestajne aktualizuje, ako aj svojou humanistickou tradíciou, ktorú na pracoviskách univerzity takmer rukolapne cítiť. Univerzita disponuje pätnástimi knižnicami,

niektoré sú všeobecného charakteru, iné úzko špecializované. Ešte keď som bol na univerzite riadnym postgraduálnym študentom, už vtedy ma oslnila skutočnosť, že hlavné budovy knižnice boli v pracovné dni otvorené od 9. do 22. h a v sobotu od 9. do 17. h. Aj po toľkých rokoch ostávajú otváracie hodiny nezmenené. Navyše, čitateľské sály sú takmer vždy plné, a to aj v neskorších večerných hodinách. Vedca a výskumník nesmierne poteší! Knižničné služby sú na vysokej úrovni – vedec nemusí na knihy dlho čakať a dokonca ich niekedy nemusí ani vyhľadávať v katalógoch. Stačí, keď si vedec vytvorí zoznam kníh, ktoré potrebuje a pracovníci knižnice mu ich dopredu nachystajú a pripravia ku práci.

Mojimi veľkými pomocníkmi pri mojej vedeckej práci boli Marlène Jaouich, hlavná sekretárka Historického inštitútu, a takisto riaditeľka univerzitnej knižnice Marianne Tsioli. Im, ako aj Ženevskej univerzite, vyslovujem vďaka za spoluprácu a za dobré vzťahy, ktoré, verím, prinesú v budúcnosti obom našim univerzitám dobré ovocie. Nádejám sa, že Ženevská univerzita, na ktorej pôsobili takí veľikáni ako Ferdinand de Saussure, odborník na všeobecnú lingvistiku, Lina Sternová, doktorka medicíny a prvá žena menovaná na profesorku, alebo Jean Piaget, odborník na psychológiu dieťaťa, bude v budúcnosti otvorená aj nášmu slovenskému prínosu a že dvere spolupráce medzi Univerzitou Konštantína Filozofa a Ženevskou univerzitou sa budú stále viac a viac otvárať.

Doc. PhDr. ThDr. Tomáš Pružinec, PhD.,
FF - Katedra filozofie,
foto: Historický inštitút

Exkurzia do

Vínna pivnica kaštieľa Mojmirovce

Dňa 8. novembra sa uskutočnila v rámci predmetu „Európske štruktúrálné a investičné fondy (EŠIF) v teórii a praxi“ 1. ročníka magisterského študijného programu geografia v regionálnom rozvoji druhá exkurzia za príkladmi dobrej praxe – tentokrát do obce Mojmirovce. Počas celej exkurzie nám robila spoločnosť Mgr. Eva Kozárová, projektová manažérka, ktorá nám prednášala o projektoch zrealizovaných počas posledných približne 10 rokov. V roku 1998 bola pri kúpe kaštieľa, resp. toho, čo z neho zostalo. Zo zvyšku bývalého žrebčína bolo vybudované štýlové kongresové a hotelové centrum. V zrenovovaných priestoroch kaštieľa sa dnes nachádza Hotel Kaštieľ Mojmirovce s apartmánmi, s tematickými salónikmi a izbami, reštaurácia, niekoľko školiacich a administratívnych miestností, relax centrum a v podzemných priestoroch vínna pivnica, vinotéka a strelnica pre krátke zbrane. Kaštieľu ani dnes nechýba pompéznosť. Je obkolesený

EŠIF v praxi

Exkurzia do Spišského Hrhova a Levoče.

Dňa 18. októbra sme sa my, študenti 1. ročníka magisterského štúdia odboru geografia v regionálnom rozvoji, zúčastnili dvojdnovej exkurzie v rámci predmetu „Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) v teórii a v praxi“. V obci Spišský Hrhov sme sa stretli so starostom obce PhDr. Vladimírom Ledeckým. Vo svojej

Mojmíroviec

anglickým parkom so zrekonštruovanou fontánou a štvormetrovými dubovými sochami svätých a patrónov. Ďalšie informácie nám poskytol aj starosta obce Mojmirovce Mgr. Martin Palka. Týkali sa činností obecného úradu a rôznych aktivít, ktoré sa aj pomocou členov obecného zastupiteľstva uskutočňujú pre obyvateľov a návštevníkov obce. Neďaleko kaštieľa sa nachádza Regionálne múzeum Mojmirovce, ktoré bolo po rekonštrukcii priestorov otvorené v roku 2016. Je tu aj menšia knižnica, do ktorej prispeli svojimi knihami najmä obyvatelia obce. Tí, ktorí majú záujem o niektorú z kníh, si ju môžu vziať. V súčasnosti sa v týchto priestoroch konajú rôzne výstavy a expozície. Deň strávený v Mojmirovciach nám dokázal, že ak je záujem obec zveladiť, finančná podpora i aktívni ľudia sa vždy nájdu.

Bc. Jozef Kudlej, Bc. Andrea Némethová,
foto: Bc. Jozef Kudlej

prezentácii nám poskytol informácie o riešení pôvodne dlhotrvajúcich problémov v obci (napr. nedostatok bytov, nedostatok pracovných miest, problémy s marginalizovanou rómskou komunitou). Prostredníctvom EŠIF sa vybudovala radosť zástavba nižšieho štandardu a zriadil sa obecný podnik Hrhovské služby, s.r.o., kde si prácu nájde každý, kto chce pracovať. Vďaka nemu sa výrazne zlepšila predovšetkým zamestnanosť Rómov.

V rámci mikropjektu obec v zrenovovanom objekte dnešnej galérie vybudovala MUZikMUzeum - interaktívne múzeum hudobných nástrojov poľsko-slovenského pohraničia. Obec chce týmto spôsobom prezentovať potenciál tradičných ľudových hudobných nástrojov, tradičné i moderné možnosti využitia ľudového inštrumentára v hudbe 21. storočia, a tak poukázať na jedinečnosť, unikátnosť, nadčasovosť a štýlovosť tradičných ľudových piesní a hudobných nástrojov. S pomocou obecného úradu a výrobcov tradičných slovenských ľudových píšťal, ku ktorým sa postupne pridali a dodnes pridávajú ďalší ľudoví remeselníci, sa naštartoval proces konzervácie a propagácie slovenských ľudových remesiel a ľudovej umeleckej výroby. Hlavnou náplňou činnosti je okrem produkcie ľudovomelec-

kých predmetov aj predvádzanie ich tradičnej výroby. V roku 2015 obec získala titul Dedina roka 2015.

V ďalší deň sme sa stretli so zástupkyňou primátora mesta Levoča JUDr. Lýdiou Budziňákovou a vedúcou oddelenia cestovného ruchu MsÚ Levoča Mgr. Annou Babicovou, ktorá odpredentovala prednášku o zrealizovaných projektoch Európskej únie. Následne sme sa presunuli do historického centra mesta, kde sme navštívili chrám sv. Jakuba. Má bohatú históriu a je klenotnicou mnohých umeleckých pamiatok, o čom svedčí aj fakt, že je trojnásobnou národnou kultúrnou pamiatkou. Najobdivovanejším je hlavný oltár, ktorý je súčasne najvyšším gotickým oltárom na svete a jeho autorom je známy rezbár Majster Pavol z Levoče. Neďaleko chrámu sv. Jakuba sa nachádza aj rodný dom Majstra Pavla z 15. storočia. Dom je v súčasnosti v správe Spišského múzea, ktoré tu zriadilo pútavú expozíciu venovanú životu a dielu tohto chýrneho umelca. Návštevník tu spozná diela monumentálneho i komorného charakteru, ktorých originály sa nachádzajú v chrámoch takmer po celom Slovensku. Súčasťou historického centra mesta je aj Levočská radnica, ktorej pôvod siaha do 15. storočia. Svoje expozície tu má Spišské múzeum, zasadacia sieň slúži mestu na reprezentačné účely. Zaujímavosťou Levoče je tiež klieťka hanby zo 16. storočia, ktorá slúžila na trestanie ľahších deliktov, či zachované mestské opevnenie, ktoré sa niekoľkokrát zrekonštruovalo. Po prehliadke mesta sme sa presunuli na blízku Mariánsku horu, významné pútnické miesto, a následne sme sa vrátili do Nitry.

Bc. Dajana Tulinská, Bc. Dávid Šorman,
foto: RNDr. Hilda Kramáreková, PhD.,
FPV – Katedra geografie a reg. rozvoja

Novinky v Univerzitnej knižnici

Prinášame vám tipy na novinky v knižnici UKE. V prípade záujmu si ich môžete aj kúpiť v e-shope UK alebo osobne v predajni v hlavnej budove UKE.

Ausgewählte Kapitel der deutschen Grammatik II

Wrede, Olga a kol.;
ISBN 978-80-558-1275-5,
predajné: 10,89 €

ré sú z pohľadu kontrastívnej jazykovedy (nemčina-slovenčina) pre translačný proces relevantné. Každá kapitola končí komunikatívnymi cvičeniami a úlohami a výberom dopĺňujúcej literatúry a internetových odkazov k predmetnej problematike. Učebnica je určená predovšetkým študentom tlmočníctva a prekladateľstva, môžu ju však pri príprave na semináre a prednášky zo súčasnej nemeckej jazykovedy využiť aj študenti učiteľstva (nemecký jazyk a literatúra) či hospodárskej nemčiny. Vďaka prehľadnej štruktúre, veľkému počtu príkladov z jazykovej praxe a odkazom na literatúru a internetové zdroje je učebnica vhodná aj na samoštúdium.

Kalendárna obyčajová kultúra vo vidieckom prostredí na začiatku 21. storočia

Jágerová, Margita a kol.;
ISBN 978-80-558-1268-7,
predajné: 11,- €

Publikácia prezentuje výsledky bádateľskej činnosti štyroch etnológiek, zamerané na aktuálny stav vybraných problémov z oblasti tradičnej kalendárnej obyčajovej kultúry vo vidieckom prostredí. Prvá štúdia Z. Beňušovej prináša analýzu tradičných kalendárnych sviatkov a ich miesta v kalendáriu obcí na príklade troch vybraných okresov. M. Jágerová približuje históriu a aktuálny stav majálesu/juniálesu ako významnej školskej slávnosti na príklade obce Liptovské Sliache. M. Paríková opisuje genézu a aktuálny stav betlehemských obchôdzok na strednom Slovensku. J. Ambrózová sa zaoberá problematikou analýzy „zvukovej krajiny“ a využívania hudby v kontexte celoročného cyklu kalendárnych obyčajových príležitostí na príklade obce Telgárt.

Slovník slepčianskeho nárečia

Koprda, Pavol;
ISBN 978-80-558-1279-3,
predajné: 8,91 €

Ide o slovník stredopožitavského slepčianskeho nárečia, ktorý obsahuje 2100 hesiel a približne 5000 významov. Väčšina významov je doložená príkladmi vo forme viet. Súčasťou Slovníka je charakteristika gramatických vlastností slepčianskeho nárečia a zoznam skratiek. Slovník je lektorovaný a oponovaný. Dodržiava pravidlá slovníkovej práce.

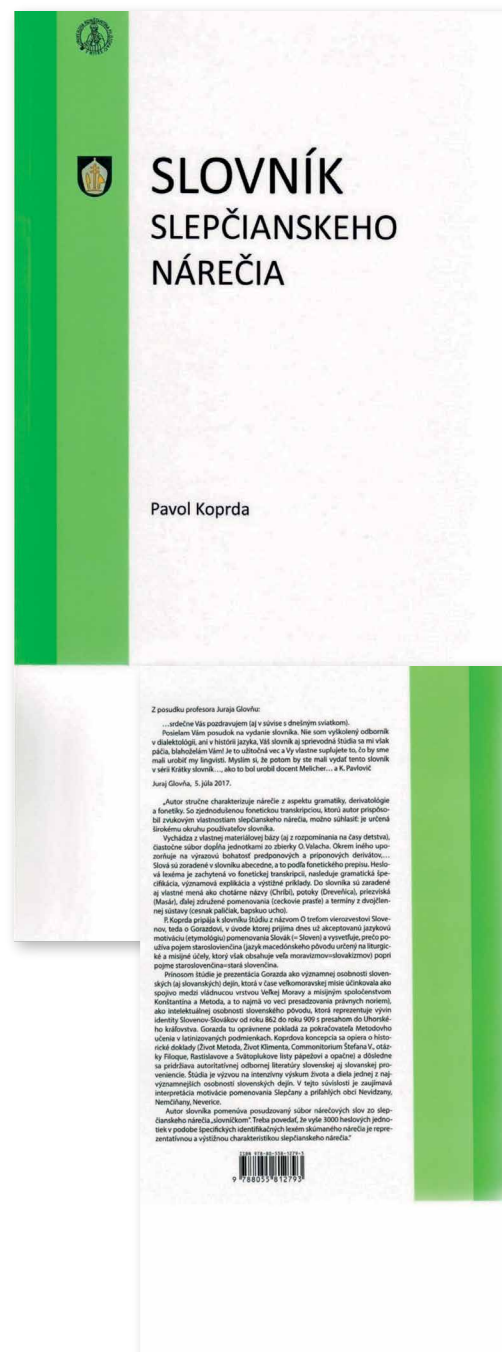
Ausgewählte Kapitel der deutschen Grammatik II

Seminarunterlagen für Studierende der Translationswissenschaft

Olga Wrede
Viera Chebenová
Roman Trošok
Ružena Žilová
Ervin Weiss

Nitra 2018

Vysokoškolská učebnica „Ausgewählte Kapitel der deutschen Grammatik II. Seminarunterlagen für Studierende der Translationswissenschaft“ autorov Olga Wrede, Viera Chebenová, Ružena Žilová, Roman Trošok a Ervin Weiss obsahovo a didakticky nadväzuje na úspešný 1. diel učebnice vydaný v roku 2012. Učebnica pozostáva z piatich samostatných celkov (fonetika a fonológia, lexikológia, morfológia, syntax a štylistika). Jednotlivé časti reflektujú také jazykové javy, kto-

Übungsbuch zur deutschen aussprache

Chebenová, Viera - Molnárová, Andrea;
ISBN 978-80-558-1271-7,
predajné: 5,50 €

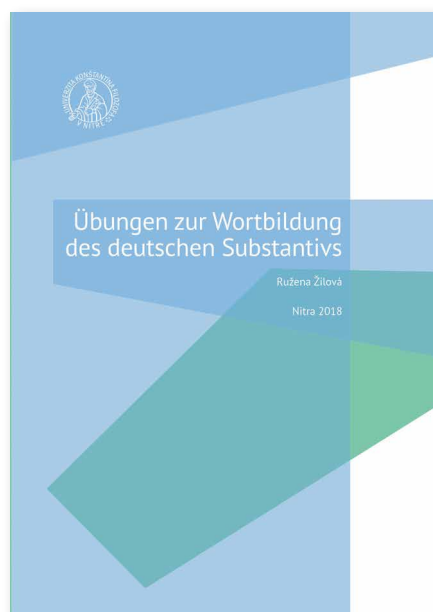
Predložená publikácia poskytuje pedagógom i študentom nemeckého jazyka učiteľských aj neučiteľských smerov didaktizovaný súbor cvičení na nácvik korektnej výslovnosti. Cvičebnica sa koncentruje na ťažiskové aspekty nemeckej výslovnosti v segmentálnej i suprasegmentálnej oblasti. Výber cvičebného materiálu sa robil selektívne a je zameraný na problémové javy nemeckej výslovnosti, ktoré sú formálne rozdelené na okruhy: slovný prízvuk a prízvuk v slovných spojeniach; samohlásky a dvojhlásky; spoluhlásky a spoluhlásko-

Übungen zur Wortbildung des deutschen Substantivs

Žilová, Ružena;
ISBN 978-80-558-1276-2,
predajné: 5,50 €

Vysokoškolské skriptum Übungsbuch zur Wortbildung des deutschen Substantivs je určené pre disciplínu Lexikológia a Dynamika rozvoja slovnej zásoby nemeckého jazyka. Je vhodná pre študentov germanistiky, tlmočnictva a prekladateľstva, ako aj nemčiny v hospodárskej praxi. Široká škála cvičení prispieva k obohateniu všeobecnej a odbornej slovnej zásoby, ktorá je nevyhnutná pre písomnú, ale aj ústnu komunikáciu v nemeckom jazyku.

vé skupiny. Súčasťou sú aj cvičné texty, jazykolamy a slovník s najdôležitejšími fonetickými pojmi. Súbor cvičení je koncipovaný tak, aby nerozvíjal len správne ortoepické návyky, ale zároveň umožnil i precvičenie zložitejších gramatických javov, rozvíjanie aktívnych rečových zručností (počúvania s porozumením a hovorenia) i pasívnych rečových zručností, predovšetkým čítania. Texty boli vybrané z reálií a literatúry nemeckého jazyka, takže prezentujú významné osobnosti z kultúrneho života germanofónnych krajín.

Poznámka: predajné publikácie sú k dispozícii v predajni UKF, Tr. A. Hlinku 1 a na vypožičanie v Univerzitnej knižnici UKF.

-jk-

Praktická knižná pomôcka

Elena Zelenická – Renáta Machová – Marián Macho – Marcel Olšiak: Slovak B1, B2, C1 ECL Practice Exams (Reading, Listening, Writing). Nümbrecht: KIRSCH-Vergal 2017. 177 s. ISBN 978-3-943906-26-4.

Cieľom publikácie Slovak B1, B2, C1 ECL Practice Exams (Reading, Listening, Writing) je pripraviť záujemcov o štúdium slovenčiny ako cudzieho jazyka na certifikovanú skúšku ECL, ktorá hodnotí úroveň ústnej a písomnej komunikácie uchádzača v najrozličnejších životných i profesijných situáciách. Ide o veľmi praktickú knižnú pomôcku s CD, ktorá obsahovo i kompozične zodpovedá koncepcii jazykovej skúšky ECL. To znamená, že po stručnom predstavení vzniku štandardizovaných jazykových skúšok ECL, ich hodnotenia či uznávania nasledujú úlohy (resp. vzorové testy), ktoré predstavujú centrálnu súčasť publikácie. Sú to cvičenia zamerané na rozvíjanie čítania (reading), počúvania (listening) alebo písania textu (writing). Keďže súčasťou jazykovej skúšky ECL nie sú gramatické a prekladové testy, takéto typy úloh nenájdeme ani v predkladanej publikácii. Náročnosť testovacích cvičení a úloh, ktoré sú zahrnuté do príručky, je odstupňovaná do najviac akceptovaných úrovní B1, B2, C1 unifikovaných so Spoločným európskym referenčným rámcom (CEF), preto sa v príručke nenachádzajú úlohy pre nižšie úrovne A1, A2. V rámci každého z troch stupňov nájde používateľ a adept na skúšku osemnásť úloh, t. j. šesť úloh zameraných na čítanie, šesť úloh určených na rozvíjanie schopnosti počúvania s porozumením a šesť úloh rozvíjajúcich písanie a štylizáciu textu. Do každej úrovne je k jednotlivým úlohám pripojený aj kľúč, ktorý umožňuje dôslednejšiu samostatnú prácu, a tak môže prispieť k skvalitneniu jazykových vedomostí i k prehĺbeniu jazykových zručností čitateľa. Cvičenia určené na rozvíjanie čítania s porozumením sú originálne a účelne zostavené na všetkých troch úrovniach. Ďalšiu skupinu predstavujú cvičenia nasmerované na rozvíjanie počúvania s porozumením, pre ktoré je nevyhnutná práca s nahrávkami na CD nosiči. Posledný okruh testovacích cvičení tvoria úlohy zamerané na tvorbu textu, ktoré vyplývajú z percepčných a analytických schopností prehľbovaných v predchádzajúcich typoch testov. Publi-

kácia je zostavená systematicky, dôsledne a účelovo, a tak ukazuje, že jej autori

vychádzajú z dlhodobých praktických skúseností s vyučovaním slovenčiny pre cudzincov. Možno s istotou povedať, že príručka si už našla a ešte si nájde svojich zahraničných čitateľov, pre ktorých je i bude cennou pomôckou pri príprave na certifikovanú skúšku zo slovenského jazyka. Tým sa súčasne stáva cenným vkladom v procese šírenia slovenčiny do sveta, ako aj v globalizačnom procese, v ktorom má Slovensko, jeho duchovná i materiálna kultúra a tradičné hodnoty svoje nezastupiteľné miesto.

PhDr. Katarína Dudová, PhD.,
FF – Katedra slovenského jazyka a literatúry

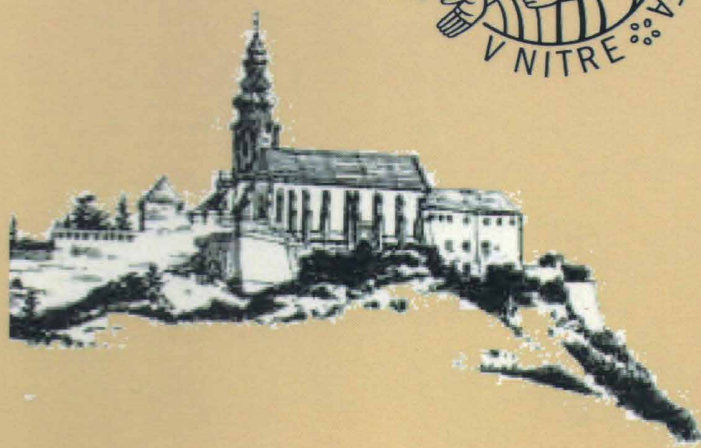
EUROPEAN CONSORTIUM FOR THE CERTIFICATE OF ATTAINMENT IN MODERN LANGUAGES

Elena Zelenická – Renáta Machová – Marián Macho – Marcel Olšiak

SLOVAK Level B1, B2, C1

**ECL Practice Exams
Reading, Listening, Writing**

Umenie napredovať je aj v medzinárodnej vedeckej spolupráci

Maja Jakimovska-Toshikj – Katarína Gabašová (eds.): Culture In Transition Countries. Skopje, Nitra: Institute of Macedonian Literature, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje, Department of Cultural Studies, Faculty of Arts, Constantine the Philosopher University in Nitra, 2018, 351 s. ISBN 978-608-4744-10-8.

Aktivity pracovníkov Katedry kulturológie Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre v roku 2018 odzrkadľujú kontinuálne úsilie o rozvíjanie medzinárodnej vedeckej spolupráce aj v oblasti publikačnej činnosti. V novembri akademického roka 2018/2019 bola v zahraničnom vydavateľstve vydaná kolektívna vedecká monografia *Culture In Transition Countries* v anglickom jazyku, ktorej editorkami sú Mgr. Katarína Gabašová, PhD., a prof. Maja Jakimovska-Toshikj, PhD.

Publikácia je výsledkom medzinárodnej vedeckej spolupráce Katedry kulturológie Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre a Inštitútu macedónskej literatúry Univerzity Sv. Cyrila a Metoda, Skopje, Republika Severné Macedónsko. Záujem o aktívnu spoluprácu vyplýval z už existujúcich projektov, ktoré riešili pracovníci Inštitútu macedónskej literatúry a kolegovia z pracovísk Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre. Spoločný predmet záujmu a výskumné ciele ovplyvnila aj vzájomná slovanská príbuznosť a veľmi podobné historické osudy oboch krajín. Vo výskumnej úlohe sa autorský kolektív zameriaval na kritickú reflexiu politických zmien v období

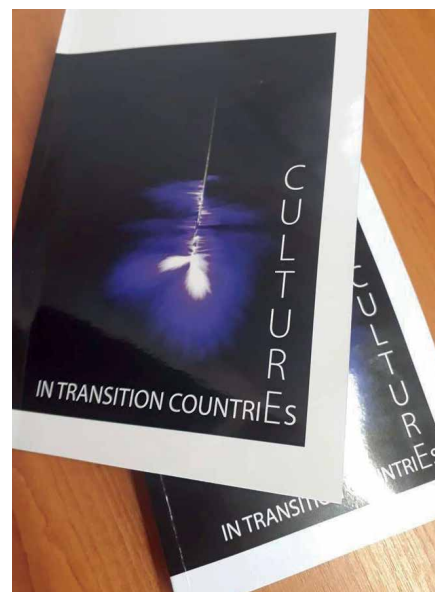
80. a 90. rokov 20. storočia s dôrazom na sociokultúrne pozadie problémov prechodu (transformácie) v postkomunistických krajinách.

Špecifikum predmetnej kolektívnej monografie spočíva aj v tom, že je príspevkom nielen do vedeckého diskurzu a širšej akademickej diskusie, ale podporí aj prehlbovanie slovensko-macedónskych kultúrnych vzťahov. Nadviazanie konkrétnej spolupráce inicioval prof. PaedDr. ThDr. Roman Králik, Th.D, ktorý vyzdvihol príležitosť rozvíjania medzinárodných vzťahov a výskumných aktivít medzi dvomi renomovanými univerzitami a ich pracovníkmi. Návrh spolupráce, ako aj vydanie publikácie podporilo vedenie Filozofickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, prof. PaedDr. Bernard Garaj, CSc., (v roku 2017 vo funkcii dekana fakulty) a doc. PhDr. Martin Hetényi, PhD., prodekan pre vedu, výskum a postgraduálne formy štúdia. Spolupráca by nebola možná bez záujmu, podpory a aktívneho zapojenia sa doc. Mgr. Miroslava Ballaya, PhD., vedúceho Katedry kulturológie, a prof. Maji Jakimovskej-Toshikj, PhD., riaditeľky Inštitútu macedónskej literatúry. Kolektívna monografia *Culture In Transition Coun-*

tries je rozdelená na dve časti: *Re-thinking Cultural Transition* a *Mapping the Theme of Cultural Transition in Arts & Media*. V prvej časti sú jednotlivé kapitoly venované konceptualizácii kultúrneho prechodu, resp. hlbokým systémovým zmenám a ich dôsledkom v tzv. tranzitných krajinách. V druhej časti ide o sondy do problematiky zobrazovania témy prechodu v umení a médiách.

Cieľom autorov bolo prezentovať výsledky výskumov v oblasti kultúry s dôrazom na podobnosti a odlišnosti medzi kultúrami v období transformácie postkomunistických krajín v slovensko-macedónskom kontexte. Uvedená kolektívna monografia je dôležitou súčasťou kreovania mozaiky o fenoméne prechodu postkomunistických krajín na ekonomiku voľného trhu a demokraciu. Editori, ako aj autori/ky pristupovali k tejto výskumnej úlohe s ambíciou prispieť k odstraňovaniu bielych miest v kritickej reflexii eufórie, ale aj traumy a nespokojnosti ako dôsledkov prechodu.

Mgr. Katarína Gabašová, PhD.,
FF – Katedra kulturológie,
foto: Mgr. Lucia Valková

Tiráž

Náš čas • periodikum Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre • ročník 22 • december 2018 • číslo 5 (141) • vydáva: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Trieda Andreja Hlinku 1, 949 74, Nitra • Časopis je zdarma rozširovaný na akademickej pôde • Registrovaný je na Ministerstve kultúry SR pod číslom EV 1260/08 • ISSN 1338 – 3272 • IČO vydavateľa - IČO 00 157 716 • Periodicita: 5 čísel ročne • Náklad: 1 000 ks

Výkonná redaktorka: Mgr. Jana Krajčovičová • redaktorka: Ing. Jana Černáková • technická redaktorka: Ing. Mgr. Tatiana Palkovičová, fotografie a sadzba: Lubo Balko (LB) • Tel.: 037/6408 030 • e-mail: jkrajcovicova@ukf.sk, jcernakova@ukf.sk, tpalkovicova@ukf.sk

Za obsah príspevkov zodpovedajú autori. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu zaslaných textov. Články, ich časti a fotografie je možné ďalej používať len so súhlasom redakcie. • Foto na zadnej strane obálky: Lubo Balko (zo série SubZero)

Krásne prežitie vianočných
sviatkov a úspešný rok 2019
Vám praje redakcia Nášho času.

PF 2019